

ПРИЛОЖЕНИЕ V

„Образец за програмите, подкрепяни от ЕФРР (цел „Инвестиции за работни места и растеж“), ЕСФ +, ФСП, Кохезионния фонд и ЕФМДРА — член 21, параграф 3

ССИ	
Наименование на английски език	Development of the Regions
Наименование на националния(те) език(ци)	Развитие на регионите
Версия	
Първа година	2021
Последна година	2027
Допустими от	01.01.2021
Допустими до	31.12.2027
Номер на решението на Комисията	
Дата на решението на Комисията	
Номер на решението за изменение на държавата членка	
Дата на влизане в сила на решението за изменение на държавата членка	
Несъществено прехвърляне (член 24, параграф 5 от РОР)	Да/Не
Региони по NUTS, обхванати от програмата (не се прилага за ЕФМДРА)	<i>Югозападен Южен централен Югоизточен Северозападен Северен централен Североизточен</i>
Съответен фонд	☒ ЕФРР
	☐ Кохезионен фонд
	☐ ЕСФ+
	☒ ФСП
	☐ ЕФМДРА
Програма	☐ По цел „Инвестиции за растеж и работни места“ само за най-отдалечените региони

1. **Програмна стратегия: основни предизвикателства пред развитието и отговори на политиката¹**

Основание: член 22, параграф 3, буква а), точки i)–viii) и х), и член 22, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/1060 (РОР)

Основната цел на политиката за регионално развитие в България е да създаде жизнени, икономически силни и устойчиви региони като отговор на неблагоприятните демографски тенденции и задълбочаване на между- и вътрешнорегионалните различия. **Специфичните цели** включват:

- *Справяне с негативните демографски тенденции и намаляване на регионалните различия по отношение на населението*
- *Увеличаване на икономическия растеж на българските региони*
- *Насърчаване на балансирано териториално развитие чрез полицентрична мрежа от градове, подкрепена от интегрирани инвестиции.*

Горепосочените цели се предвиждат да бъдат постигнати чрез значителна промяна в отношението, възгледите и перспективите към регионалното развитие, което ще се реализира чрез прилагането на интегриран териториален подход. Във фокуса на интегрирания териториален подход е ефективното използване на потенциала на всяка територия в тесен диалог и сътрудничество между институции, работещи на различни нива на управление, както и други заинтересовани страни, действащи на съответната територия.

Това е особено актуално във връзка с факта, че програмирането на периода 2021-2027 г. се осъществява в условия на световна пандемия, предизвикана от разпространението на вируса COVID-19, като очакваното въздействие от нея върху цялостното развитие на страната е все още неясно поради динамиката на кризата в национален и световен мащаб. Кризата във връзка с COVID-19 има значително социално въздействие и сериозно се отразява на икономиките и бизнеса във всички сфери. Прекъсванията на веригите за доставка, шоковете на потребителското търсене и негативното въздействие върху сектора на услугите изискват координирани действия на всички нива за смекчаване на въздействието върху населението и бизнеса при отчитане на различното отражение, което кризата дава върху регионите, както и гъвкавост и мобилизация на всички заинтересовани страни в посрещането на неясните бъдещи предизвикателства.

Необходимостта от засилване на политиките, базирани на местни специфики, които да съответстват на местните нужди и специфичните потенциали на всяка територия, се основава също така и на опита от последните два програмни периода в България. Подходът, използван досега за определяне на финансирането от ЕС въз основа на секторните приоритети и за разделянето на градските и селските райони, доведе до нездравословна конкуренция между общините и до задълбочаване на междурегионалните, вътрешнорегионалните и дори общинските неравенства и дисбаланси.

¹ За програми, ограничени до подпомагане на специфичната цел, определена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ +, не е необходимо описанието на програмната стратегия да е свързано с предизвикателствата, посочени в член 22, параграф 3, буква а), подточки i), ii) и vi) от РОР.

Паралелно с постигнатия напредък в някои области, предимно в Югозападен район, във всички останали райони от ниво NUTS 2 не са постигнати средните стойности на важни показатели за демографско и социално-икономическо развитие. Страната ни е в групата на последните 10 държави по БВП, продължителност на живота, обща и детска смъртност, изследвания, технологии и иновации и регионална конкурентоспособност. Областите, в които страната отчита напредък – намаляването на емисиите на парникови газове, използването на ВЕИ, намаляването на младежката безработица и развитието на телекомуникационната инфраструктура, изискват продължаващо внимание за решаване на съпътстващите ги и нерешени проблеми.

Все още развитието на регионите се дължи предимно на силните урбанистични центрове – големите и средни градове. Остават подценени потенциалите на селските територии, на селското стопанство и на малките населени места. Автоматичното разделяне на градски и селски общини, без да се отчита тяхното разположение, близостта до големи градове и първокласна инфраструктура и услуги, вместо да се прилага аналогична полицентрична мрежа и на по-ниските териториални нива, представлява риск за стабилността в развитието, особено в малките общини.

Що се отнася до селските райони и територии, те, заедно с планинските и граничните райони, обикновено се определят като част от териториите с така наречените „специфични характеристики“. Те се характеризират с висока степен на припокриване и наличие на подобни проблеми, което обяснява факта защо те се поставят в категория "проблемни области". Общата им характеристика е ниската гъстота на населението. Географската изолация, лошата транспортна достъпност, отдалечеността от местата на заетост и услугите е първата група пречки. Втората включва демографските проблеми - младите емигрират, населението застарява, раждаемостта е ниска. В резултат на това икономическата активност е ограничена - заетостта е съсредоточена в сектора производство или в публичните услуги (администрация, образование, социални услуги, здравеопазване). В резултат на това, жизненият стандарт е нисък с доходи под средните за страната и с преобладаващи нива на крайна бедност. По този начин обезлюдяването в „проблемните територии“ става неразделна част от икономическия и социален упадък - икономическата активност намалява, работната сила емигрира, липсата на млади предприемачи пречи на развитието на нови бизнеси, а населението е под критичната маса за осигуряване адекватни услуги. Всичко това се отразява в намаляващата привлекателност на районите като място за живеене, работа и развитие на туризма.

Изводите, направени от анализа на вътрешнорегионалните разлики, са следните:

1. Наблюдава се процес на задълбочаване на вътрешнорегионалните различия в различни пространствени конфигурации:
 - между отделните области в рамките на отделни региони на ниво NUTS 2;
 - между отделните общини в областите и регионите на ниво NUTS 2;
 - между град София и други части на страната;
 - между селските и градските райони;
 - между централните и периферните региони;
 - на микрорегионално ниво, между града и неговата агломерация, вкл. на ниво селище.

Необходимо е с инструментите на регионалната политика да се преодоляват или смекчават най-острите от тях, които имат негативно влияние върху стандартите на живот и социално-икономическия растеж. В условията на догонващ икономически

растеж, регионалните различия ще останат значителни и през следващите години и десетилетия, но политиката за регионално развитие следва да въздейства върху изостаналостта и дори обезлюдяването на определени региони, като за целта се използват различни инструменти.

2. Някои от отбелязаните промени в регионалното развитие, които водят до нарастване на вътрешнорегионалните различия, се дължат на „ново развитие“ на определени части на страната (общини, градове, градски ареали). Те могат да се определят като положителни тенденции, като това ново развитие следва да бъде „разпространено“ в по-големи пространствени структури и да обхване повече региони. Това развитие води до „отключване“ на нови регионални потенциали, чрез тяхната подкрепа и развитие и е многопланов процес, обхващащ икономическия ръст, създаденото в сектора на иновациите и бизнес начинанията, ръста на производителността на труда, конкурентоспособна икономика и индустриално развитие, подобряване на стандарта на живот на населението.
3. Кризата от епидемията на Ковид-19 оказва съществено влияние върху социално-икономическите показатели на развитие на отделните региони. Наличната информация дава възможност да се оцени въздействието върху вътрешно регионалните различия в пазара на труда. Всички области са увеличили нивото на безработица с 2-4%, а за страната като цяло то се е увеличило от 5,5% през декември 2019 г. на 8,6% в края на април 2020 г.

Като резултат от кризата, според прогнозата на ОИСР от 10 юни 2020 г., България е изправена през 2020 г. пред най-сериозното свиване на икономиката от края на 90-те години.

Приоритетни направления, чрез които би могло да се въздейства върху намаляване на вътрешнорегионалните различия и подобряване на местните потенциали, са следните:

Преодоляване на сериозните демографски проблеми, които изискват специални политики и продължителен период от време. В България демографските предизвикателства се появяват в акумулирани форми. Непрекъснатото намаляване на населението през последните десетилетия има определяща роля в националните демографски процеси. Високият коефициент на смъртност и по-ниската продължителност на живота и значителната емиграция на млади контингенти население се допълва с относително високите нива на неактивност и пространственото изключване на определени социални слоеве. Посочените проблеми имат национални и регионални особености, което предизвиква сериозни предизвикателства в определени региони, в които са необходими целенасочени действия.

Необходимост от промяна на фокуса от подкрепа на населените места към подкрепа на територии и от секторно ориентирани инвестиции към интегрирани териториални инвестиции. Целите на секторните политики като част от интегрирания териториален подход включват:

- Икономически мерки за изграждане на силна и конкурентна икономика на българските региони с акцент върху инвестициите, генериращи приходи, включително изграждане на индустриални паркове като важен инструмент за провеждане на балансирана икономическа и регионална политика;
- Инвестиции в образование. Образованието трябва да бъде водещ и постоянен национален приоритет. Съществуващите регионални различия и

потребности от квалифицирана работна сила следва да се решават чрез подкрепа за повишаване на гъвкавостта на образователната и обучителната система. Стимулирането на професионалното обучение по търсените на пазара на труда професии и степен на квалификациите, съобразно степента на развитие на регионалната икономика и заявените инвестиционни намерения, ще повиши ефективността на образованието и възможностите за реализация на младите хора. Професионалните училища с регионална насоченост, организирането на обучение чрез работа (като нова възможност за повторно включване на рано напусналите образователната система), курсове за обучение за безработни, които отговарят на потребностите на местния бизнес, както и други мерки с конкретна местна насоченост, следва да бъдат задействани бързо. В тази връзка местните власти следва да бъдат инициатори или активно да участват в изпълнението на необходимите мерки и решения. Необходима е известна децентрализация на образованието, която да позволява новите програми да се въвеждат в кратки срокове;

- За по-доброто функциониране на пазара на труда и подобряване на достъпа до работни места на населението с по-ниска квалификация, живеещо в селски и периферни райони, от което донякъде зависи и цялостното икономическо развитие, са необходими допълнителни мерки в сферата на образованието, преквалификацията и социалната защита;
- Подкрепа за здравеопазване, което да създаде предпоставки за повишаване на продължителността на живота в добро здраве чрез развита здравна система, която функционира задоволително и осигурява равен достъп до здравеопазване;
- Подкрепа за социално приобщаване с цел намаляване на социалните неравенства, включително инвестиции в развитието на ранното детско развитие;
- Продължаване на структурните промени, обусловени от местните потенциали и тяхното развитие, както и подкрепа за ново индустриално развитие. Това предполага ускоряване на НИРД, иновациите, цифровизация, икономическа промяна и подкрепа за малките и средните предприятия и изисква системна и последователна подкрепа и увеличаване на финансирането чрез разнообразяване на прилаганите схеми и инструменти. Такава политика трябва да е съобразена и с редица други икономически обстоятелства, но тези две предпоставки – наличие на сравнителни регионални предимства и възможност за развитие на отрасли, при които са застъпени по-високи технологии, би трябвало да са определящи при формирането ѝ;
- За повишаването на конкурентоспособността на регионалната икономика и положителните структурни промени, изграждане на стратегическите транспортни и цифрови мрежи и инфраструктурата на технологичните изследвания и иновациите са наложителни;
- Развитие на базовата инфраструктура и осигуряване на достъп до адекватни жилища, което да допринесе за повишаване на стандарта на живот на

населението във всички региони и подкрепа на регионалния икономически растеж.

4. Инвестициите в регионалното развитие трябва да бъдат концентрирани чрез един по-индивидуализиран подход, отчитащ постигнатото равнище на развитие и благосъстояние. Те следва да бъдат по-добре обвързани с местния контекст, потенциал и проблеми, да подпомагат както развитите, така и периферните и изоставащите в развитието си райони, с цел създаване на по-добри връзки между селищата и градовете.

Териториалният подход и териториалната координация са необходими в работата на почти всички държавни органи, за да се постигне управление, ефективно подкрепящо териториалното сближаване. В същото време е важно всяка секторна политика да се запознае с териториалната структура и проблеми на своята област на въздействие, да вземе под внимание териториалните си ефекти, както и да определи собствените си териториални приоритети и връзки с други сектори и региони. Създаването на национален набор от цели за териториално развитие, които формулират национални приоритети във връзка с различните райони и видове области, към които секторите могат да се приспособят, е основен аспект на териториалната координация. Това се отнася в пълна степен и по отношение на преодоляване на последствията от кризата, породена от COVID-19, която даде различно отражение върху развитието на всеки един регион.

Обобщените изводи относно междурегионалните различия са следните:

- Целите на регионалната политика във всеки от районите от ниво 2 ще се определят от необходимото въздействие за подобряване на техните потенциали, ускоряване на социално-икономическия растеж и елиминиране на острите регионални различия. Ефективността на политиката за регионално развитие и намаляване на междурегионалните различия може да се постигне чрез териториален подход и по-добра териториална координация на политиките на секторните министерства.
- Динамиката на междурегионалните различия в демографското и социално-икономическото развитие на регионите от ниво NUTS 2 показва, че за анализирания период те се запазват или увеличават. Тяхната амплитуда в преобладаващите случаи се формира от стойностите на показателите в Северозападен и Югозападен регион, които формират минималните и максимални равнища на стойностите им. Разликата между северозападните и югозападните райони във формирането на БВП е 593%.
- Като положителна тенденция следва да се определи, че показателите, свързани с НИРД и иновациите, в т.ч. делът на малките и средните иновативни предприятия - % от всички МСП и делът на МСП, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара - % от всички МСП, в Северозападен район показват нарастване (средният на региона е 6,2%), докато в останалите райони от ниво 2 се отбелязва негативна тенденция на намаление на техните стойности.
- Тенденция на междурегионално сближаване се наблюдава по отношение на достъпа и използването на интернет от населението, но при значително изоставане от средноевропейските показатели, особено по отношение на лицата, които имат основни цифрови умения.

- Основното различие, което се задълбочава в годините след прехода към пазарна икономика, е диференциацията в демографското и социално-икономическото развитие на районите в Северна и Южна България.
- Северозападен регион е най-слаборазвитият регион в България. Оценка показват изчерпване/деструктуриране на неговите вътрешни потенциали за развитие и необходимостта от значителни външни въздействия, които в по-дългосрочен план да допринесат за ускореното му развитие и повишаване на неговата конкурентоспособност.
- Подкрепата на по-слаборазвитите региони изискват системна и интегрирана насоченост чрез създаване на подходящи схеми и инструменти в демографската, образователната, икономическата, иновационната политика, политиката в областта на цифровите технологии, социалната, културна и жилищна политика. В отговор на това и съобразено с предвиденото допълващо финансиране по линия на подкрепата за по-слабо развитите региони, в периода 2021-2027 г. ще се предоставя приоритетно подпомагане на Северозападен и Северен централен регион.

Изводите от анализа на междурегионалните различия и **сравненията с развитието на районите от ниво 2 в ЕС** показват, че всички региони от ниво 2, с изключение на Югозападен, не достигат/догонват средните показатели, характеризиращи демографското и социално-икономическо развитие. Това заключение се основава на анализ на статистическите данни, а ето и някои от тях:

- Продължителността на живота в ЕС е 81 години, а в България е 75 години, 74,7 г. за Северозападния район.
- Смъртността в ЕС е 10.3 ‰, докато в България достига 15.4 ‰, а в Северозападния район достига 20,5 ‰.
- Детската смъртност в ЕС е 3,5 ‰, а в България е 5,8 ‰, достигайки 7,9 ‰ в Северозападния район.
- Делът на ранно напусналите образование на възраст 18-24 години в ЕС е 10,6%, докато в Северозападния район е 22,9%.
- Българските региони имат един от най-високите проценти на младежи (15-24), незаети в трудова дейност, образование или обучение в ЕС. Средната стойност за ЕС е 10,1%, докато в Югоизточния район е 21,2%.
- Делът на населението на възраст 30-34 години с по-ниско от основно и средно образование в ЕС е 16,4%, докато в Северозападния район достига 24,4%.
- Делът на населението на възраст 30-34 години с висше образование в ЕС е 40,7%, докато в Северозападния район е 18,9%.
- Коефициентът на заетост в ЕС на лица 15-64 г. е 67.6%, докато в Северозападния район е 59,7%.
- Коефициентът на заетост в ЕС на лица на възраст 20-64 г. е 75,4%, докато в Северозападния район е 64.8%.
- Нивото на безработица в ЕС е 6,7%, докато в Северозападния район достига 10,9%.
- БВП на глава от населението в Северозападния район е 33,4% от средния за ЕС.
- Производителността на труда в България е 48,8% от средната за ЕС.
- Разходите за НИРД на човек в ЕС е 625,8 евро, докато в Югоизточния район е 19,1 евро.

- Разходите за НИРД като % от БВП в ЕС са 2,22%, докато в Югоизточен район са 0,32%.
- Използването на интернет от физически лица в ЕС е 87%, докато в Северозападния район е 62,2%.
- Населението в риск от бедност или социално изключване в ЕС е 22,4%, докато в България е 32,5%, а в Северозападния район е 41,2%.
- През 2018 г. 17,1% от населението на ЕС-27 живее в пренаселени жилища, а в България 41% от населението.
- Близо 40% от населението на България не е в състояние да поддържа домовете си достатъчно отоплени, при средно 11% за ЕС-27.

Българските региони, с изключение на Югозападен, по показателя БВП на глава от населението (определящ равнището на развитие), остават в десетката на най-слаборазвитите региони в ЕС за целия период на членство на страната. България е с най-ниски стойности на индекса за регионална конкурентоспособност и единствено Югозападният регион има по-добри показатели. Стойността в Северозападния регион е -1,40. Една от основните причини за това изоставане е по-слабото развитие на изследователската дейност, технологиите и иновациите.

Единствено по-добри резултати се отчитат в равнището на безработицата и по-специално равнището на младежката безработица. По всички останали наблюдавани показатели има напредък, но той не е достатъчен и не допринася за намаляване на регионалните неравенства.

Що се отнася до отражението на **основните социални аспекти** върху развитието на българските региони, социално-икономическият анализ на регионите в Република България показва, че един от най-сериозните проблеми, пред които е изправена страната е *демографският* с неговите многостранни измерения. Застаряването на населението, което е характерно за много други европейски държави, в България се проявява особено силно, защото е свързано и с намаляването на населението и обезлюдяването на периферните територии, където са разположени малки населени места с уязвимо възрастно население, с ограничен достъп до услуги и без потенциал за развитие.

Тези проблеми със своите социални измерения, заедно с неравномерното разпределение на населението на територията на страната, изправят пред сериозни предизвикателства регионалната политика. Съпроводена с бавния напредък в системите за здравеопазване, образование и социална грижа, при ниска раждаемост, голяма смъртност и неовладяни емигрантски процеси, тази демографска ситуация става още по-тежка. За да се ограничат негативните тенденции и да се постигне целта за смекчаване на неблагоприятните демографски тенденции и дори тяхното обръщане в по-дългосрочен план, демографската политика се превръща в един от основните приоритети на страната през последните години.

Въздействието на демографската криза в България е очевидно в областта на най-важните публични услуги - *образованието и здравеопазването*. То се наблюдава в намаляването на броя на новите ученици и студенти, записани в системата на предучилищното, училищното и висшето образование, както и на съществуващите училища в образователната инфраструктура (децата в предучилищното образование намаляват с 8,4%, учениците в средното образование намаляват с 2,5%, студентите в университетите намаляват с 10,6%). Въпреки инвестициите, направени в подобряването на енергийната ефективност и обновяването на училищните сгради, са

необходими допълнителни ресурси за подобряване на базите с иновативни инструменти/ инструментариум за осигуряване на условия за изграждането на адекватна учебна и изследователска среда, отговаряща на нивото на съвременните технологии. Това е особено актуално в условията на възникналата необходимост от трансформиране и „нагаждане“ на образователния процес в световен план към новите предизвикателствата, които образователните институции трябва да посрещнат, функционирайки в среда на разпространението на COVID-19 и свързани с преминаването към онлайн обучение. Изоставането при постигането на целите за маргинализирани групи, включително включването на ромите в образователната система и намаляването на относителния дял на младите хора, незаети в трудова дейност, образование или обучение, ще изисква допълнителни действия в това отношение. В допълнение към подобреното качество, системата за висше образование ще трябва да развива по-добри връзки с научноизследователската и развойна дейност, институциите и бизнеса, за да отговори по-добре на приоритетите в икономиката на страната. Освен това, анализът на статистическите данни, свързани с грижите в пренаталния период, грижа за бременни жени и родилки, аборти, детска смъртност, ваксинация, деца с увреждания, посещения в детски ясли и детски градини, предоставяне на здравни и социални услуги за деца до 7 години и техните семейства показва, че е налице засилен акцент върху развитието в ранна детска възраст. Инвестирането в развитието на ранна детска възраст има изключително висока обществена възвращаемост и е важен начин за постигане на по-големи резултати в редица обществени взаимоотношения.

Инвестициите в образователна инфраструктура съответстват на националните приоритети в областта на образованието и ще допринесат за изпълнението на отделни аспекти на цел 4 „Осигуряване на приобщаващо и справедливо качествено образование и насърчаване на възможностите за обучение през целия живот за всички“ от Целите за устойчиво развитие на ООН. В допълнение, предвидените мерки ще спомогнат за постигане на цел 4 „Увеличаване на ефективния равен достъп до качествени приобщаващи общообразователни системи“ от Стратегическа рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2020-2030 г. Те са насочени към осигуряването на равен достъп до качествено и модерно образование за всяко дете и ученик, както и към намаляване дела на преждевременно напусналите училище с основен акцент върху децата и учениците от уязвими групи, включително ромите. Инвестициите ще подобрят образователната среда, включително качеството на електронното обучение в системата на училищното и предучилищното образование чрез въвеждане на нови и модерни технологии, както и ще повишат мотивацията за учене. За да се повиши качеството на професионалното образование в България и да се засили връзката му с нуждите на пазара на труда, приоритет е да продължи разширяване обхвата на системата за дуално обучение, както и увеличаване на възможностите за прилагането му в различни професии с цел да отговори на нуждите на бизнеса на регионално и местно ниво. Както и в програмния период 2014-2020, така и в периода 2021-2027 г., инвестиции в образователна инфраструктура ще се осъществяват на базата на специфично разработени методологии за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура на територията на страната и съответни списъци към тях, а именно: Методология за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура на територията на страната и Методика за приоритизация на държавните висши училища, изготвени от отговорните за

политиките ведомства – Министерство на образованието и науката и Министерство на културата (по отношение на училищата по изкуства и по културата).

Методологията за определяне на приоритетите на обектите на образователната инфраструктура на територията на Република България е в съответствие с основните приоритети в областта на образованието, сред които е прилагането на устойчиви интегрирани политики за осигуряване правото на всяко дете на качествено образование и за предотвратяване на отпадане от училище, с акцент върху деца и ученици от уязвими групи.

Критериите за приоритизиране на образователната инфраструктура са предназначени да допринесат за три водещи цели:

1. Ефективност - по-голям брой студенти, използващи инфраструктурата и по-висока възвръщаемост на инвестициите в образованието на учениците.
2. Равен достъп до качествено образование - не само по отношение на физическия достъп, но и по отношение на качеството на образованието.
3. Балансирано териториално и регионално развитие - разпределението на инвестициите по региони, области и общини по NUTS 2 трябва да бъде съпоставимо с разпределението на децата и учениците (прогнозни демографски стойности до 2023 г.)

В съответствие с тези цели при приоритизацията са приложени следните критерии:

- Брой деца / ученици в детски градини / училища
- Промяна в броя на децата / учениците (ефективност)
- Единствената детска градина в общината
- Централна детска градина / централно училище
- Защитена детска градина или защитена част от детска градина / защитено училище
- Профил на приоритетно обучение и / или приоритетно професионално направление
- Брой ученици от повече от една административна област
- Брой области, от които идват учениците.

В програмния период 2021-2027 следва да продължи надграждането на постигнатото в предходните години в сферата на социалните дейности с цел гарантиране на равен достъп до качествени и ефективни социални услуги за всички лица, нуждаещи се от подкрепа при съблюдаване на принципите, залегнали в приетия на 1 юли 2020 г. Закон за социални услуги. Със средства от ПРП 2021-2027 ще се създават/реформират само услуги, които са включени в Националната карта на социалните услуги. Съгласно анализа на нуждите в сектора, със средства от ПРП 2021-2027 приоритетно ще бъдат подпомагани инвестиции, свързани с осигуряването на дългосрочна грижа за възрастни (в т.ч. реформиране на домовете за стари хора и изграждане на нови резидентни услуги и съпътстващи социални услуги за лица с увреждания от общността) и осигуряване на социални услуги за деца и семейства (в т.ч. разширяване на мрежата от услуги за ранно детско развитие и развитие на услуги за превенция и ранна интервенция на уврежданията за деца и др.). Тези инфраструктурни мерки ще бъдат допълнени с необходимите „меки“ мерки, свързани с предоставянето на социалните услуги, обучението на персонала, осигуряване на социалното включване на лицата и др., включително по линия на Програмата за развитие на човешките ресурси. В допълнение анализите, изготвени от Министерство на труда и социалната

политика, сочат към необходимост от инвестиции за изграждане и оборудване на структури (регионални центрове) за подкрепа на социалната и солидарната икономика, в които да се осъществяват услуги за насърчаване, промотиране, консултиране и съдействие на процесите на работа на субектите на социалната и солидарна икономика. Въвеждането на нов регионален подход, основаващ се на идентифициране на конкретни икономически дейности, социална добавена стойност и конкурентни дефицити на субектите на социалната и солидарна икономика по места ще позволи ограничаване на спорадичните ефекти, ще подобри средата, ще осигури видимост сред потенциалните партньори и потребители, трайност на пазарното присъствие и устойчиво социално въздействие. Създаването на мрежа с териториално покритие в шестте региона на страната ще се допълни с изграждането на изричен експертен капацитет за преодоляване дефицитите от специализирани, включително дигитални умения, знания и капацитет за подкрепа развитието на сектора.

Предвидените инвестиции по линия на ПРР 2021-2027 г. пряко ще допринесат за изпълнение на националните приоритетите, заложи в Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030, чрез изпълнение на инфраструктурни мерки свързани с: насърчаване на икономическата активност; зелена градска инфраструктура и сигурност в обществени пространства, вкл. изграждане на обществени зони за отдих и зелени площи и създаване на достъпна архитектурна среда; оборудване за масов спорт, както и развитието, подобряването, разширяването и социализацията на туристическите зони и свързаната с тях инфраструктура.

Важен фактор по отношение на негативните демографски тенденции е достъпът до *адекватно жилищно настаняване*. Анализите в проекта на Национална жилищна стратегия 2018-2030 г. показват спешна нужда от мащабно обновяване на съществуващия жилищен фонд и повишаване на неговата използваемост, както и осигуряване на финансова достъпност на жилищата. Съотношението цена/доходи непрекъснато се повишава, което увеличава броя на хората, нуждаещи се от подкрепа за покупка или наем. Броят на необитаемите жилища е повече от 30% и в същото време има много млади семейства и уязвими групи, които не могат да си позволят нито собствен дом, нито дори да наемат такъв.

Съгласно приетата на 30 май 2018 г. Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета изменяща Директива 2010/31/ЕС държавите членки следва да разработят дългосрочна стратегия за саниране в подкрепа на санирането на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради, както обществени, така и частни, за постигане на високо енергийно ефективен и декарбонизиран сграден фонд до 2050 г., улеснявайки разходно ефективната трансформация на съществуващите сгради в сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. В тази връзка е разработена Дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г. (Приета от Министерския съвет с Протокол № 8 от 27.01.2021 г.), с която се определят:

- индикативни междинни цели за 2030 г., 2040 г. и 2050 г.;
- примерно описание на финансови средства за подпомагане на изпълнението на стратегията;
- ефективни механизми за насърчаване на инвестициите в санирането на сгради.

Обновяването на жилищните и обществени сгради ще бъде изпълнявано в съответствие с Дългосрочната национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г., като ще се финансират всички видове мерки за енергийна ефективност в сградите, с което пряко ще допринесе за нейното изпълнение и препоръките на Директива 2018/844 за подход, насочен към обновяване на сградите с най-лоши енергийни характеристики.

Намалената степен на възпроизводство на работещото население също допринася за неблагоприятните демографски тенденции и се отразява на *пазара на труда*. До началото на разпространението на COVID-19, България постига напредък в борбата с безработицата и постига целите, определени в европейските и националните документи за намаляване на безработицата сред младите хора, като общият процент на безработица към онзи момент е над 10% и над 25% в 43 общини в Северна България, което илюстрира вътрешнорегионалните и междурегионални различия. В разгара на пандемията COVID-19 и извънредното положение, обаче, има рязко увеличение на безработните лица. Статистиката показва, че за първото тримесечие на 2020 г. броят на безработните над 15-годишна възраст е 149 000 (4.6%) по данни на НСИ. Новорегистрираните безработни за периода 3 февруари - 31 май 2020 година са 180 185 души, а в края на посочения период общият брой регистрираните безработни са общо 295 453 лица (или равнището на регистрирана безработица към края на май 2020 г. е 9.0%). В периода юни - август се забелязва тенденция на намаляване на равнището на безработица, като към края на август 2020 г. Агенцията по заетостта отчита равнище от 7.5% през посочения месец. Най-високо е равнището на безработица в Северозападния район.

Българското правителството предприе редица антикризисни мерки с цел в подкрепа на работодатели и работниците (например мярка „60/40“, проект „Краткосрочна подкрепа за заетост в отговор на пандемията от COVID-19“, проект „Заетост за теб“). По данни на Агенцията за заетостта към август 2020 г., в резултат изпълнението на подкрепящите заетостта политики помощта е достигнала до близо 237 000 заети лица и повече от 10 000 работодатели, повече от 150 000 безработни са започнали работа в периода след извънредното положение, като 32,7% от тях са се върнали на старите си работни места, освободени поради кризата, а възможността за субсидиране на краткосрочна заетост дава възможност на близо 10 000 безработни да намерят новото си работно място в периода на възстановяване след COVID-19 кризата.

Анализът на показателите за *икономическо развитие* за периода 2010-2017 г. показва увеличение на brutния вътрешен продукт (БВП) с 35,1%, съответно и brutната добавена стойност (БДС), което води до увеличаване производителността на труда с най-бързи темпове в индустрията, а също и увеличение на броя на МСП с 10,8%. Придобиването на дълготрайни материални активи (ДМА) най-вече в сектора на услугите също се е увеличило след 2013 г. с 8,7%, главно по отношение на секторите хотелиерство и транспорт, а най-малко в сектора селското стопанство. Бавно се повишават *разходите за НИРД*, 70% от които са в производствената сфера, като чрез тях се очаква да бъде постигната необходимата иновативност и конкурентоспособност. Демографските проблеми, които се отразяват върху всички икономически показатели, имат пряко отражение и върху инвестиционната активност и чуждестранните преки инвестиции (ЧПИ). Макар и слабо и с колебания през годините обемът на ПЧИ с натрупване се повишава с 17,8 %. Те са най-малки в слабо населените територии с недостиг на кадри и по-специално на такива с необходимата квалификация и с проблеми в транспортната и инженерна инфраструктура. Дори и там, където са

направени инвестиции за осигуряване на транспортна и индустриална инфраструктура, не се използва пълноценно потенциала на индустриалните зони и на т.нар. „свободни зони“. Това изисква целенасочени усилия с оглед на факта, че индустриалните паркове са важен елемент от регионалната екосистема в областта на трансфера на технологии, привличане на инвеститори, развитие на екологични и екологосъобразни производства и повишаване на конкурентноспособността. Прилагането на интегрирани териториални инвестиции в новия програмен период следва да послужи като мощен инструмент за стимулиране създаването на партньорства между широк кръг заинтересовани страни (бизнес, публични власти, научни и образователни организации и др.) и за изграждане на нови, високотехнологични, иновативни и привлекателни за инвеститорите индустриални паркове, с което да се стимулира и регионалната икономика.

Запазват се междурегионалните различия по всички показатели, като най-силно са изразени различията в показателя БВП, които стават още по-отчетливи между областите на ниво NUTS 3.

Извънредното положение, обявено в средата на март 2020 г., наложи строги ограничения за пътуване и доведе до рязък спад на икономическата активност през март и април, което от своя страна даде значително отражение на описаните по-горе тенденции в развитието. Икономическата активност започна постепенно да се възстановява, макар и със забавени темпове, от месец май нататък. В своя „Доклад за регионалните икономически перспективи“ от септември 2020 г. Европейската банка за възстановяване и развитие посочва, че пълното въздействие на кризата се наблюдава през второто тримесечие, когато реалният БВП спадна с 8,7% на годишна база. Частното потребление е намаляло с 2,4% на годишна база през първата половина на 2020 г., докато инвестициите са намалели с над 8% на годишна база. Износът на стоки, който възлиза на около 50% от БВП и прави България умерено зависима от търговията, намаля с около 3% на годишна база през първата половина на 2020 г. В Докладът още се посочва, че се очаква БВП да спадне с 5,5% през 2020 г., а очакванията са за 3% темп на растеж през 2021 г.

Пролетната икономическа прогноза на Комисията, публикувана май 2020 г., дава оптимистична прогноза, а именно икономически спад за България от -7,2% за 2020 г.

Статистическите данни на национално ниво показват, че сигналите за забавяне на икономиката от първите три месеца прерастат в сериозен спад през второто тримесечие на фона на свиване на вътрешното потребление и срив при износа на стоки и услуги. Данните от НСИ посочват, че през второто тримесечие БВП намалява с 8,2% спрямо съответното тримесечие на предходната година и с 9,8% спрямо първото тримесечие на 2020 г. На годишна база в края на второто тримесечие БДС намалява със 7,4%.

Кризата, породена от разпространението на коронавирус не само в България, но и в световен план, подложи на безпрецедентен натиск здравната система. Проблемите в системата на здравеопазването и в наследената инфраструктура се подсилват от демографските процеси и застаряването на населението, неравномерното му разпределение на територията на страната, увеличаването на потребностите от здравна грижа поради увеличената заболяемост, високата смъртност и недостига на медицински кадри. Продължаващият процес на реформиране на системата все още не е дал необходимите резултати за повишаване на качеството на услугите и достъпа до тях, а мнозинството от тези проблеми следва да се решат до края на програмния период

2021-2027, за да се съсредоточи вниманието върху превенцията на основни заболявания за България, която заема водещите позиции сред държавите-членки на ЕС.

Болничната структура в България се характеризира със свръхкапацитет, фрагментарност и дисбаланси, които се отразяват негативно на икономическата ефикасност и не допринасят за подобряване на качеството на грижите. Неравномерното разпределение на болнична инфраструктура на територията на страната е свързано със свръхконцентрация на болнични структури в най-големите градове и недостиг на капацитет за задоволяване на базови потребности от болнична помощ в малките населени места. Неефективната е и структурата на болничните легла, в която има превес на леглата за активно лечение и много ниска осигуреност с легла за дългосрочна грижа. За предоставяне на качествени медицински услуги, освен наличието на квалифициран медицински персонал, съществено значение за ефективността от лечението имат и съвременните битови условия и медицинска апаратура, за което е необходима модернизация на материално-техническата база на лечебните заведения за болнична помощ, които годишно обслужват пациентопоток, представляващ над 70% от населението на страната. От друга страна, първичната извънболнична медицинска помощ, включително специализираната и денталната помощ, все още не могат да изпълнят своята ключова роля за справяне с основните здравни предизвикателства и с рискове от лошото здраве. По отношение на дейността на общопрактикуващите лекари се наблюдават сериозни регионални дисбаланси, които водят до неравенства в достъпа, особено за хората в малките населени места. Капацитетът на специализираната извънболнична помощ също не е достатъчно развит, което задълбочава неравенствата в достъпа на населението особено в отдалечените райони. В допълнение, анализите на Министерство на здравеопазването показват, че са необходими инвестиции в специализирани болници и отделения, в които се извършват дейности за долекуване, продължително лечение и рехабилитация и хосписи за пациенти, които имат нужда от продължителен болничен престой и не могат да се обслужват сами в домашна обстановка. Нуждите в тази посока са свързани с реконструкция и преустройство на съществуващи сгради, строителство на нови сгради и дострояване, както и доставка на съвременно медицинско и немедицинско оборудване и транспортни средства, необходими за придвижването на пациенти.

Сериозен проблем в страната е необходимостта от по-ефективни интервенции и разширяване на мерките във връзка с промотиране на здравето и превенцията на болести, особено в отдалечените и труднодостъпни райони. Според данните, предоставени от Министерство на здравеопазването, сред населението в страната има недостиг на знанията, уменията и мотивацията за превенция и контрол на предотвратимите социалнозначими заболявания чрез намаляване на рисковите поведенчески фактори. Статистиката показва, че остава висок относителният дял на наднормено тегло (вкл. затлъстяване) сред населението в страната - 30,1% при децата от 5 до 19 годишна възраст и 58.3% при населението над 19 години, като затлъстяването е съответно 10.3% и 23.7%. Разпространението на тютюнопушенето сред българското население е най-високо в ЕС и е с почти седем процентни пункта над средното за ЕС. Продължава повишаването на консумацията на алкохолни напитки средно на лице от домакинство в страната (за периода 2001-2018 г. с 12.8 л). Употребата на наркотици и психотропни вещества също продължава да поддържа високи нива.

По отношение на превенцията, според анализите, има най-висока концентрация на нужди и потребности от подобряване на услугите по отношение на сърдечно-съдовите,

онкологичните и неврологичните заболявания. Сърдечно-съдовите и онкологичните заболявания са водещите причини за умираанията в страната (със съответно 64.4% и 16.9% от умираанията през 2019 г.). Устойчивото продължаване на дейностите по профилактика и превенция на заболяванията е важна предпоставка за откриване на социално-значими заболявания в ранен стадии и съответно осигуряване на навременно лечение. В тази връзка е идентифицирана необходимост от обновяване на остарялото медицинското оборудване на съществуващите кабинети и закупуване на нови допълнителни мобилни кабинети (в момента има 21 мобилни кабинета, но техният брой далеч не е достатъчен за покриване на нуждите), което да доведе до подобряване на достъпа до безплатни превантивни дейности (ехографски, мамографски, гинекологични, лабораторни и др. прегледи) сред уязвимите групи в цялата страна.

Реформите в здравеопазването трябва да се изпълняват в условия на продължаващо укрепване на системата в страната за справяне с възникнали кризи като тази, породена от COVID-19, което допълнително усложнява ситуацията. Целенасочените инвестиции за посрещане на предизвикателства в сферата на здравеопазването ще се осъществява на базата на картиране на нуждите на национално ниво от отговорното за политиката в здравния сектор ведомство – Министерство на здравеопазването. Документът е на финален етап на разработване.

Финансирането на проекти от национално и регионално значение в областта на *транспортната и инженерна/техническа инфраструктура* с приоритет ще помогне да сме подготвени за бъдещи извънредни ситуации и да смекчи последиците от кризата и ще окаже положително въздействие върху доброто пространствено интегриране на националната транспортна система в TEN-T мрежата и достъпност. От разширяването на транспортната мрежа зависи икономическият растеж на териториите. В това отношение България вече има сериозни регионални дисбаланси.

Комплексната оценка на обслужването с пътна мрежа на районите от ниво 2 в най-голяма степен се определя от структурата на пътната мрежа, което доказва необходимостта от разширяване на пътната мрежа от висок клас и поддържането ѝ в добро състояние. Особено важни са тези действия в областите и районите от Северна България.

В 17 от областите в страната относителният дял на автомагистралите и пътищата от първи клас е под средния показател за страната, което доказва високи териториални диспропорции. Въпреки че, в сравнение с миналия програмен период (2007-2013 г.), структурата на обслужващата пътна мрежа от висок клас определено се подобрява, преди всичко това се наблюдава в районите от Южна България.

Неблагоприятната структура на пътната мрежа за голяма част от областите (преобладаващо попадащи в Северна България) налага завишени изисквания към поддържането на съществуващата пътна мрежа в добро състояние. И това е допълнителен проблем, защото се установява, че за голяма част от областите в Северна България процентът на пътищата в добро състояние е под средния за страната, при това има области, където тенденцията за влошаване е постоянна.

По-ниската степен на изграденост на пътната мрежа от висок клас в северните, периферните и гранични части на страната ограничава възможностите за икономическо развитие на териториите, които са отдалечени от нея, понижава качеството на живота и инвестиционната им привлекателност. За периферните райони се наблюдава много ниска достъпност поради лоша пътна инфраструктура и липса на алтернативен транспорт. Незадоволителното състояние на участъци от

републиканската пътна мрежа и особено на общинската пътна мрежа допълнително влошава условията за комуникации в и между общините, попадащи в посочените територии.

Една от трите стратегически цели на националната политика в областта на транспорта до 2030 г. (Интегрираната транспортна стратегия до 2030 г.) е „подобряване на транспортната свързаност и достъпност (вътрешна и външна)“. Тя включва два приоритета, които имат пряко влияние върху националното пространство: подобряване на свързаността на българската транспортна система с европейското транспортно пространство и осигуряване на качествен и достъпен транспорт във всички региони на страната. В тази връзка, България трябва да продължи прилагането на мерки, свързани с повишаване на свързаността и достъпността, за да се увеличи икономическият потенциал на регионите и селищата.

Създаването на тол системата в България (стартирала през 2019 г. и започнала таксуване през март 2020 г.) дава нови възможности за по-строга ориентация на приходно-разходните елементи в транспортната мрежа. Въпреки това, секторът, и по-специално пътната мрежа от 2-ри, 3-ти и 4-ти клас, изпитва решаваща нужда от подкрепа във връзка с осигуряването на предпоставки за икономическите оператори за установяване на икономическа дейност чрез транспортна свързаност в периферните райони.

Пандемията от COVID-19 подлага на безпрецедентен натиск *туристическия сектор* в целия ЕС. Тя доведе до значително намаляване на вътрешни и международни пътувания, което предизвика значителен спад в приходите и създаде проблеми с ликвидността за всички туристически фирми. В условията на пандемия, българското правителство предприе редица антикризисни мерки с цел подпомагане на сектора и работещите с него в търсене на най-добрите решения за бизнеса и хората.

До момента на настъпване на кризата, статистиката показва, че туристическият сектор формира над 10% от БВП на страната. Съгласно SWOT матрицата на дестинацията, представена в Актуализираната национална стратегия за устойчив туризъм (2014-2030 г.), България разполага с всички предпоставки да се развива успешно като туристическа дестинация - голямо разнообразие от природни ресурси и културно наследство (материално и нематериално), изградени сравнително добри условия за функционирането на всички видове транспорт, активни генериращи пазари с увеличаващи се туристопотоци и значителен нереализиран потенциал. България е една от страните в Европа с най-богато културно наследство. В списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО са включени 7 културни и 3 природни обекта, които се намират в България. Регистрирани са около 40 000 недвижими културни ценности, от които над 1500 с национално значение, а в музеите и художествените галерии са над 7 млн. експоната. В България функционират над 160 музея (по данни на НСИ за 2019 г.), чиято дейност е свързана с издирването, изучаването, с физическото опазване и представяне на движимите културни ценности. Културните институти са равномерно разположени на територията на страната и са обвързани с административното ѝ деление, което гарантира институционалния обхват на културното наследство и неговата защита.

Същевременно, като основни предизвикателства пред туристическия сектор са отчетени непълноценно функциониране на туристическите райони, ниска ефективност на управлението на ресурсите, както и необходимост от адаптация на туристическия сектор към климатичните промени, липса на добра транспортна достъпност до

туристическите забележителности на страната, на регистрираните дефицити по отношение на опазването, социализацията, популяризирането на културата и културното наследство и природни забележителности, нематериално културно наследство, които се използват като ресурс за развитието на туризма, недостатъчно добре развита на инфраструктура, имаща отношение към развитието на туризма (ВиК мрежа, свързаност с пречиствателни станции за питейни и отпадни води и др.), недостатъчно добре развит маркетинг, непълноценно използване на потенциала на туристическите продукти и културното наследство, недостатъчно и неефективно промотиране на продукти и др.

Добавяйки към съществуващите преди пандемията предизвикателства и сериозните последици върху сектора от разпространението на COVID-19, се налага спешна нужда от предприемането на колективни действия, както и мобилизация на всички нива и ресурси за съвместно търсене и прилагане на решения и за пълноценно използване на потенциалите.

Анализът на състоянието на околната среда, най-важните компоненти и фактори, защитените природни територии и дейностите по адаптиране към изменението на климата, управлението на риска от природни бедствия и намаляване на вредните последици от човешката дейност показва, че въпреки прилагането на пълния набор от мерки за постигане на екологичните цели на страната, все още има проблеми, които очакват адекватни решения.

Предвид прилагането на Европейската зелена сделка и по-специално създаването на Фонд за справедлив преход, България е една от държавите-членки на ЕС, които ще бъдат най-силно засегнати от декарбонизацията на икономиката на ЕС, предвид факта, че страната ни добива и преработва 7% от въглищата и формира 8% от работните места във въгледобивния сектор в ЕС. Целите на политиката на ЕС до 2050 г. за модерна, ресурсно-ефективна, конкурентоспособна и климатично неутрална икономика ще окажат силно влияние върху развитието на въгледобивната промишленост и съответния енергиен капацитет, фокусиран главно в три района от ниво NUTS 2 в страната - Южен централен, Югоизточен и Югозападен райони.

През 2019 г. Европейската комисия публикува стратегически насоки и действия за нова политика на растеж на Европа, която има за цел да превърне ЕС в справедливо и проспериращо общество, с модерно, ефективно използване на ресурсите и конкурентна икономика, където няма нетни емисии на парникови газове през 2050 г. и където икономическият растеж е отделен от използването на ресурси. Постигането на тази цел е предизвикателство и ще изисква значителни публични и частни инвестиции с активен принос на всички сектори в икономиката.

ФСП ще допринесе за постигане на целта да се даде възможност на регионите и хората да се справят със социалните, икономическите и екологичните въздействия от прехода към целта на Съюза за климата и климатично неутралната икономика до 2050 г.

Въпреки факта, че през последните 2 години в нито един от регионите в страната не са надвишени нормите за съдържанието на тежки метали, арсен, въглероден оксид и бензен във въздуха, качеството на атмосферния въздух все още се влошава в 35 общини, попадащи в общо 23 области. Основен проблем за тях е замърсяването с фини прахови частици (ФПЧ), което влияе както на материалната среда, така и на човешкото здраве. През последните години общественият транспорт и градският фонов шум / замърсявания от градския транспорт са най-пренебрегвани. Влошаването на качеството на атмосферния въздух в Пловдив и София е под учестен мониторинг,

главно поради увеличеният трафик, мащабното строителство и характера на сухоземния терен, създавайки условия за инверсии и лоша вентилация на съответните градски зони.

Качеството на атмосферния въздух остава най-тежкият проблем за България, особено в големите градове, независимо от предприетите мерки за намаляване на източниците на замърсяване, за въвеждане на системи за интегриран градски транспорт и интелигентна мобилност. Това директно рефлектира върху човешкото здраве, поради което показателите за вредните емисии се следят и от световни и европейски здравни организации. Замърсяването с финни прахови частици ФПЧ10 е най-сериозният проблем на национално ниво по отношение постигане на необходимото качество на атмосферния въздух. Проблемът е свързан най-вече с използването на твърди горива за битово отопление през зимния сезон от повече от половината от населението на страната в резултат на „енергийната бедност“. За енергийната бедност допринася остарелият жилищен фонд с ниско ниво на енергийна ефективност. Друг основен източник на финни частици и замърсяване на въздуха са градският и междуселищният транспорт. По този показател България е на едно от първите места в Европа.

В заключение на представения по-горе анализ може да се обобщи, че е необходимо да се осигури по-добро развитие на икономически потенциали, мобилност и привлекателна среда за живот с възможности за достъп до адекватно жилищно настаняване, качествени и достъпни здравни, образователни и социални услуги, култура, забавления, спорт, работа и отдих, за да се повиши стандартът на живот и да се помогне на справяне с проблема, свързан с демографските дисбаланси, както и със сериозните последици от кризата, предизвикана от разпространението на COVID-19. Всичко това е залегнало в основата на програмната стратегия на PPP 2021-2027.

Програма за развитие на регионите е фокусирана върху териториалната цел на политиката „Европа по-близо до гражданите“, но тъй като интервенциите в рамките на тази цел могат да включват мерки, адресиращи всички останали цели на политиката, програмата ще допринесе и за тяхното осъществяване, особено по отношение на предвидените мерки, свързани с индустриалните зони, енергийната ефективност и устойчивата мобилност, инфраструктурата за секторните политики, свързани с цел на политиката 4 и т.н.

В съответствие с член 28 от POP, PPP ще се изпълнява чрез прилагането на инструменти за интегрирано териториално развитие, включително ИТИ, с цел постигане на по-добър инвестиционен фокус, по-ефективни и ефикасни интервенции, засилен междусекторен диалог между различни заинтересовани страни и подхода за интегрирано териториално развитие. Програмата ще включва 2 специфични приоритети - един за интегрирано градско развитие и друг за интегрирано териториално развитие на регионите на ниво NUTS 2. Предвиден е и приоритет за техническа помощ, за да се улесни прилагането на новия териториален подход. Интегрираният териториален подход в България ще бъде изпълнен на базата на интегрирани териториални стратегии, съгласно член 28 от POP и националното законодателство, свързано с политиката за регионално развитие:

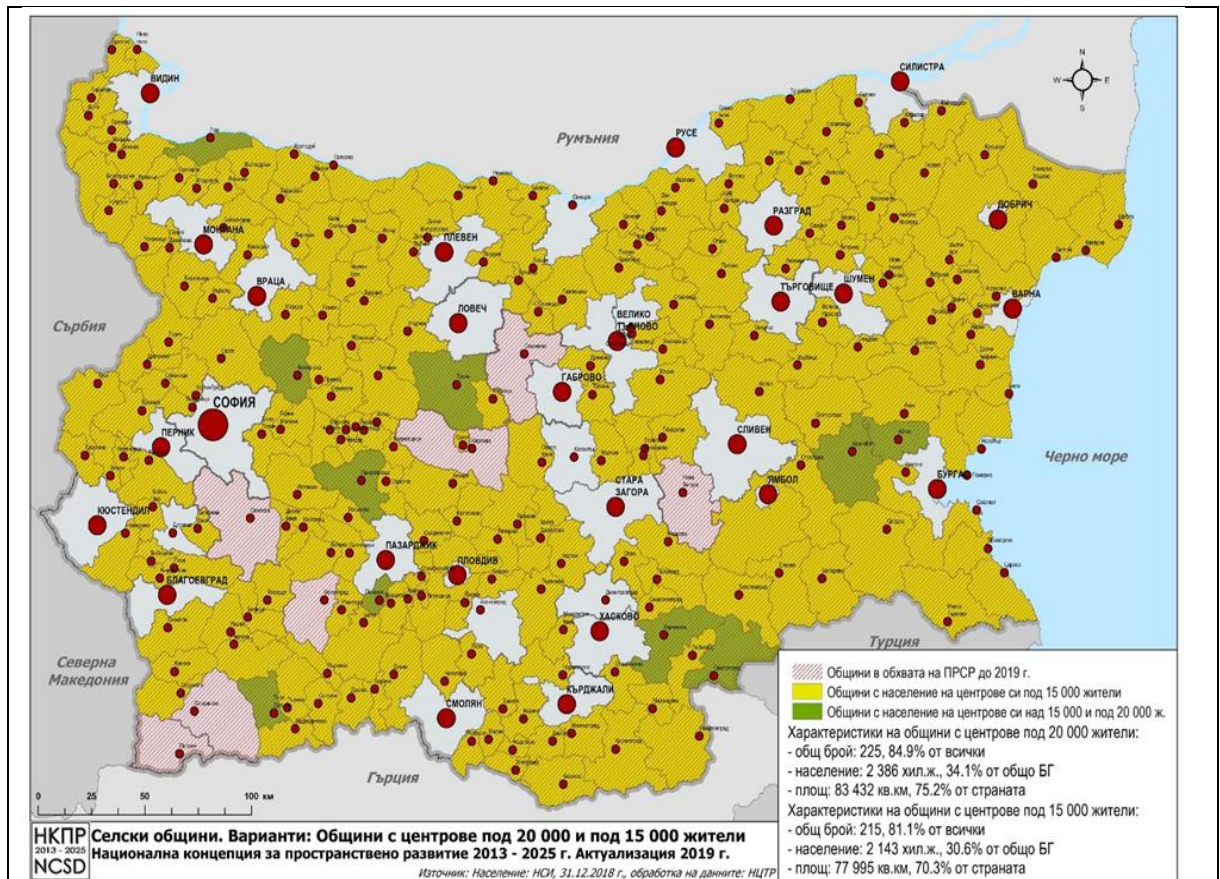
За градско развитие: планове за интегрирано развитие на община за целевите градски общини. Планираният период на действието им е 2021-2027 г. Подкрепените операции ще бъдат избрани от съответните отговорни териториални органи.

□ За териториалното развитие на регионите от NUTS 2: интегрирани териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво NUTS 2. Планираният период на действието им е 2021-2027 г. Регионалните съвети за развитие ще функционират като териториални органи, отговорни за прилагането на тези стратегии и за предварителния подбор на проекти и мерки, които да бъдат финансирани.

В обхвата на ПРР 2021-2027 попадат всички градски общини на територията на България. Десетте големи градски общини ще бъдат подпомагани по Приоритет 1 за интегрирано градско развитие, а всички останали 40² градски общини ще бъдат подпомагани по Приоритет 2 за интегрирано териториално развитие на регионите.

² В процес на изменение: в момента тече процес на промяна в определението за селска община (предвидено е намаляване на броя на населението в административния център от 30 000 на 15 000 жители). След приемането на предложената промяна общият брой на градските общини в България ще бъде 50 от общо 265.

В рамките на интегрирания териториален подход на регионално ниво (6-те региона от NUTS 2) ще се подкрепят концепции за ИТИ, финансирани от различни източници. Всяка концепция ще включва набор от взаимосвързани и допълващи се (интегрирани) проекти/проектни идеи, насочени към територии с общи характеристики и/или потенциал за развитие, включващи най-подходящата комбинация от ресурси и мерки, които да бъдат използвани за постигане на конкретна цел или приоритет на интегрирана териториална стратегия. Видът на проектите може да се различава в зависимост от типа инвестиции, бенефициентите или източниците на финансиране. Поне един от проектите трябва да бъде икономически ориентиран или реализиран от икономически оператор(и) и да доведе до икономически ползи и резултати за целевата област. Изключения от това правило ще се правят в случай на важни секторни инфраструктурни проекти със социално измерение. Предвижда се повечето от секторните програми да допринесат с най-малко 10% от своите бюджети за прилагането на този подход. В тази връзка, ще бъде осигурена съгласуваност и допълняемост между различните видове инвестиции.

Следва да се има предвид, че цел на политиката „Европа по-близо до гражданите“ дава възможност за прилагане на подхода „отдолу-нагоре“, при който инициативата за мерките, които да се подпомагат идва от местните заинтересовани страни, а решенията се взимат от съответните териториални органи. Насочването на средствата по програмата към ЦП 5 ще им осигури по-голяма гъвкавост и свобода при подбора на приоритетни инвестиции. По-голяма гъвкавост ще се осигури и за общинските власти, които ще имат ключова роля при определяне на приоритетните интервенции предвид отговорностите и функциите, които изпълняват по отношение на инфраструктурата,

предмет на интервенции по програмата. Така например общинските власти носят основна отговорност по отношение на организацията на обществения градски транспорт на територията на съответните общини и именно по тази причина е най-подходящо интервенциите за устойчива градска мобилност да се осъществяват в рамките на ЦП 5, още повече, че интегрираните териториални стратегии на общинско или регионално ниво следва да зададат основните приоритети в тази насока, така че те да бъдат интегрирани и изпълнени в координация с останалите мерки, насочени към целевите територии. Аналогично интервенциите за енергийна ефективност би следвало също да се осъществяват в съответствие с териториалните стратегии и с решенията на местните власти. По отношение на инвестициите в пътища, те трябва да бъдат избирани с водещата роля на териториалните органи на регионално ниво, предвид факта, че интегрираните териториални стратегии на регионите за планиране от ниво 2 анализират пространствените и функционални връзки между отделните населени места, общини и области на територията на региона и дават насоки за тяхното развитие. С оглед на това свързаността вътре в регионите и между тях, която е основна цел на инвестициите в пътна инфраструктура, следва да бъде адресирана именно чрез инвестиции в рамките ЦП 5.

Във фокуса на инвестициите ще бъде развитието на функционални зони на база на идентифицираните възможности в интегрираните териториални стратегии и в тази връзка приоритетно ще се насърчават интервенции, допринасящи за засилване на функционалните връзки между отделните територии и населени места.

За да се гарантира изпълнението на националните приоритети на отделните секторни политики се предвижда подходът „отдолу-нагоре“ да се осъществява в координация с подхода „отгоре-надолу“, при който се изисква съответствие на всички подпомагани интервенции с целите на съответните секторни политики. В тази връзка отговорност на компетентните национални органи е да разработят карти на услугите и инфраструктурата и да очертаят приоритетите за инвестиции в конкретните сектори, а именно пътна инфраструктура, образование, здравеопазване, социална политика и култура. Пресечната точка между двата подхода ще се осигури на етапа на подбор на операциите чрез предварително определени критерии за подбор, които ще дават приоритет на концепции и проекти, съответстващи на секторните стратегии и картите на услугите, отразени в съответните териториални стратегии на ниво NUTS 2.

Основна характеристика на интегрирания териториален подход е прилагането на **принципа на партньорство**: сътрудничество между различни заинтересовани страни и участници в социално-икономическия живот на определена територия. В допълнение към изискването за сътрудничество между различни организации за целите на подготовката и изпълнението на проекти, принципът на партньорство отразява и широката обществена подкрепа за финансирани проекти. Целите на проекта, целевите нужди и очакваните резултати трябва да бъдат припознати от възможно най-голям брой заинтересовани страни и обсъдени с широката общественост. Принципът на партньорство се прилага при изпълнението и на двата приоритета: при Приоритет 1 за интегрирано градско развитие той отразява партньорството в рамките на една градска община или между отделните градските общини (включително местните заинтересовани страни), включени в градски клъстери с общи бюджетни пакети, и по Приоритет 2 за интегрирано териториално развитие на регионите между различните заинтересовани страни в съответния регион от ниво NUTS 2. Партньорството между различните общини не е задължително условие, но е необходимост и ще се прилага по отношение на проекти, насочени към територии с по-широк обхват. Същевременно,

партньорството между различни видове организации (бенефициенти) ще бъде задължително изискване по Приоритет 2, предвид спецификата на инструмента ИТИ. В тази връзка, **допустими бенефициенти** в рамките на ПРР 2021-2027 са партньорства, включително някои или всички от изброените по-долу (списъкът не е изчерпателен):

- държавни органи, областни администрации и общински власти;
- представители на гражданското общество - неправителствени организации, организации на работодатели и на синдикати, фондации;
- бизнес - представители на големи предприятия, представители на малки и средни предприятия и др.;
- научна общност - представители на университети, Българска академия на науката, Селскостопанската академия и др.;
- сдруженията на собствениците на жилища в многофамилни жилищни сгради.

Изискването за партньорство също ще гарантира изпълнението на националните секторни политики. Така например, по отношение на концепциите и проектите в здравния сектор се предвижда Министерството на здравеопазването да играе водеща роля и да търси партньорство с релевантните заинтересовани страни на местно ниво за разработването на проекти и концепции с най-висок принос и съответствие с приоритетите в сектора. Същата роля, но на местно ниво, предвид най-доброто познаване на спецификите и приоритети на конкретните територии, се очаква да изпълняват и общините в ролята им на принципали на общински лечебни заведения.

Предвиденият интегриран териториален подход е подкрепен и от резултатите от Оценката на въздействието на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, която препоръчва през следващия програмен период, доколкото е възможно, подкрепата да бъде гъвкава, като се даде възможност за максимално отразяване на спецификите на местно ниво, както и при програмиране на процедурите за подкрепа в ПРР 2021-2027 да се обмисли предоставянето на диференцирана подкрепа за общините и районите на база на поставените цели. Подходът „отдолу-нагоре“ в изпълнение на интегрираните териториални стратегии в пълна степен отговаря на тези препоръки.

Същевременно оценката препоръчва да се предвидят механизми, които да насърчават инвестициите в икономическо развитие, образователна и здравна инфраструктура, да се обмисли предоставянето на подкрепа за подпомагане идентифицирането и разработването на проекти и създаване на партньорство за инвестиции в инфраструктурни мерки за развитие на икономиката на общините и регионите и да се популяризира подкрепата и възможностите, които ще бъдат предоставени от ПРР 2021-2027 за инвестиции в общините и регионите. В тази връзка се предвижда да се заделат конкретен ресурс по програмата за инвестиции в сферата на образованието, социалните услуги, социалните жилища и здравеопазването, както и да се насърчават проекти, насърчаващи развитието на икономическите дейности. Специално внимание е отделено на техническата помощ, като се предвижда разработването и изпълнението на стратегия за популяризиране на възможностите за подкрепа по програмата, както и за подпомагане на потенциалните бенефициенти за разработването на интегрирани проекти и концепции за ИТИ.

По време на изпълнението на програмата управляващият орган ще насърчава стратегическото използване на обществените поръчки в подкрепа на целите на политиката (включително усилията за професионализиране за преодоляване на

пропуските в капацитета). Бенефициентите трябва да бъдат насърчавани да използват повече критерии, свързани с качеството и разходите за жизнения цикъл. Когато е възможно, екологичните (напр. Екологични критерии за обществени поръчки) и социалните съображения, както и стимулите за иновации трябва да бъдат включени в процедурите за обществени поръчки.

За да се осигури гореописаният интегриран подход, при **подготовката на програмния период 2021-2027 г.** са изпълнени следните действия:

1. Законодателни промени.

С цел да насърчи подход, основан на спецификите на територията и включването на широк кръг заинтересовани страни за прилагането на политиката за регионално развитие и за засилване на координацията между регионалното развитие и политиката на сближаване в България, Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) инициира промени в политиката със значително влияние както върху националното законодателство, така и върху изпълнението на програмния период 2021-2027. Основните промени в законодателството са, както следва:

1. Изменения в Закона за регионално развитие (в сила от март 2020 г.) в две основни направления:

а) Оптимизация на системата на стратегическите документи за изпълнение на политиката за регионално и пространствено развитие: сега тя включва 3 нива на стратегическо планиране на регионалната политика - национално, регионално и общинско - Национална концепция за регионално и пространствено развитие, интегрирани териториални стратегии за развитието на 6-те региона от ниво NUTS 2 и планове за интегрирано развитие на община. В съответствие с чл. 28 и чл. 29 от POP се предвижда документите на регионално и общинско ниво да играят ролята на териториални стратегии за прилагане на интегрирано териториално развитие. Съдържанието им отразява необходимите задължителни елементи, съгласно чл. 29 от POP.

б) Засилено включване на регионалното ниво в изпълнението на политиките: съгласно промените, преструктурираните регионални съвети за развитие ще представляват териториалните власти, отговорни за изпълнението на интегрирани териториални инвестиции и за подбора на операции, които да бъдат финансирани от различни финансови източници, включително ЕСИФ.

2. Предвидено изменение на националното законодателство за управление на средствата от ЕСИФ (Закон за управление на средства от ЕСИФ): изменението ще бъде свързано със създаването на координационен орган и механизъм за изпълнение на интегрираните териториални инвестиции в програмния период 2021 - 2027 г. Стартирана е и работа по подготовката на подзаконов нормативен акт към ЗУСЕИФ, в който ще се съдържат детайлните правила за подготовката и изпълнението на ИТИ.

II. Подготовка на необходимите стратегически документи:

1. Актуализация на действащата Национална концепция за пространствено развитие: актуализираният документ е пряко свързан с ПРР 2021-2027 и предлага териториалната основа за определяне на нейните приоритети и мерки. Във връзка с програмирането на ПРР, ключови елементи на концепцията са: а) резюме на заключения и препоръки, насочени към ПРР, включително идентифициране на ключовите градски общини, които да получат подкрепа по приоритета за

интегрираното градско развитие (Приоритет 1) от ПРР 2021-2027; б) насоки за разработване на интегрираните териториални стратегии за развитие на 6-те региона от ниво NUTS 2.

2. Разработване на интегрирани териториални стратегии за шестте региона за планиране на ниво NUTS 2: Шестте стратегически документа са основа за изпълнение на интегрираните териториални инвестиции по Приоритет 2 на ПРР 2021-2027.

3. Разработване на плановете за интегрирано за развитие на общините: през март 2019 г. МРРБ публикува насоки към общините за подготовката на техните плановете за интегрирано развитие. Насоките бяха в съответствие с (предвидените) изменения в Закона за регионално развитие и с проекта на РОР. Такива общински стратегически документи трябва да бъдат подготвени от всички общини, като плановете за интегрирано развитие на големите 10 общини ще бъдат основа за прилагане на интегрирания териториален подход по Приоритет 1 на ПРР 2021-2027.

Предвидените в рамките на ПРР 2021-2027 интервенции ще допринасят за изпълнението на следните **глобални цели за устойчиво развитие** (или отделни аспекти от тях), включени в Програмата за устойчиво развитие за периода до 2030 г. на Организацията на обединените нации „Да преобразим света“:

Цел 1 „Изкореняване на бедността във всичките ѝ форми и навсякъде“

Цел 3 „Осигуряване на здравословен живот и насърчаване благосъстоянието на всички във всяка възраст“

Цел 4 „Осигуряване на приобщаващо и справедливо качествено образование и насърчаване на възможностите за учене през целия живот за всички“

Цел 7 „Осигуряване на достъп до финансово достъпна, надеждна, устойчива и съвременна енергия за всички“

Цел 8 „Стимулиране на траен, приобщаващ и устойчив икономически растеж, пълноценна и продуктивна заетост и достоен труд за всички“

Цел 9 „Изграждане на устойчива инфраструктура, насърчаване на приобщаваща и устойчива индустриализация и стимулиране на иновациите“

Цел 10 „Намаляване на неравенството между и в рамките на държавите“

Цел 11 „Превръщане на градовете и селищата в приобщаващи, безопасни, адаптивни и устойчиви места за живеене“

Цел 12 „Осигуряване на устойчиви модели на потребление и производство“

Цел 13 „Предприемане на спешни действия за борба с изменението на климата и неговите последици“

Изпълнението на ПРР 2021 - 2027 ще бъде в пълно съответствие и ще отразява всички действия на европейско и национално ниво по отношение на ключовите мерки и срокове, предвидени в пътната карта за прилагането на **Европейската зелена сделка** както и с новата **Инвестиционна инициатива за реагиране срещу коронавируса**.

Според индикативно разпределение на средствата по програмата по видове интервенции, **над 20% от общия ресурс на Приоритети 1 и 2 е с принос към смекчаване на климатичните промени** (изчисленията са на база Анекс I към Регламент (ЕС) 2021/1060). Към интервенциите с принос към целите за изменението

на климата спадат мерките за енергийна ефективност на сгради и тези, насочени към развитието на устойчива мобилност.

ППР 2021-2027 г. ще подкрепя изпълнението на принципите на **Европейския стълб на социалните права**, обявен на 17 ноември 2017 г. от Европейския парламент, Съвета и Европейската комисия, като в основната си част интервенциите по програмата ще са насочени към прилагането на принцип 20 „Достъп до основни услуги“.

Изпълнението на мерките, свързани най-вече с осигуряването на достъп до качествени услуги в сферата на образованието, здравеопазването, социалната политика, културата, спорта, общинско жилищно настаняване ще допринесат за изпълнението и на **Стратегическа рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2020-2030 г.**, както и на **Националната стратегия на Република България за приобщаване и участие на ромите (2021 - 2030)**.

ППР 2021-2027 г. ще се изпълнява в съответствие с **Общият Дневен ред за Черно море, официално поставен на обсъждане на 17 февруари 2020 г. и Морския пространствен план на Република България 2021-2035** при отчитане и подкрепа за осъществяване на поставените цели за устойчив растеж на морската икономика и постигане на стабилно развитие на българския черноморски регион.

ППР 2021-2027 г. ще се изпълнява в съответствие с **Дългосрочната национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г.**, като ще се финансират всички видове мерки за енергийна ефективност в сградите, с което пряко ще допринесе за нейното изпълнение и препоръките на Директива 2018/844 за подход, насочен към обновяване на сградите с най-лоши енергийни характеристики.

ППР 2021-2027 г. ще подкрепя изпълнението на националните приоритетите, заложи в **Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030** за утвърждаване на интегриран подход за превенция на явлението бедност, както и овладяване на последиците от нейното разпространение, и която ще допринесе за постигане на съответствие и взаимно допълване между секторните политики и стратегии, които спомагат за насърчаване на социалното включване.

ППР 2021-2027 ще има принос към изпълнението на Стратегията на ЕС за Дунавския регион (СЕСДР), единствената от четирите макрорегионални стратегии на ЕС, която е приложима на територията на България. Приложение Г към Доклада с препоръките на ЕК за България за 2019 г. идентифицира няколко основни области за сътрудничество по отношение на СЕСДР – развитие на малките и средните предприятия, включително чрез мрежи за сътрудничество и клъстери в рамките на ЦП 1; мерки за адаптация към климатичните промени и, по-специално, биоразнообразие, зелена инфраструктура и намаляване на замърсяването по ЦП 2; подобряване на навигацията и свързаността по реката (чрез мостове или фериботи) по ЦП 3. От така препоръчаните области за сътрудничество, предвид допустимите дейности по ППП, програмата би могла да има пряк принос единствено по отношение на мерките, свързани със зелена инфраструктура и намаляване на замърсяването. В същото време в процеса по интегриране на Дунавската стратегия в програмите с финансиране от ЕС са идентифицирани няколко приоритетни дейности от Плана за действие към стратегията, които предоставят доста по-широко поле за интервенции, финансирани със средства от ППП, например в областта на регионалната свързаност,

мултимодалната мобилност, насърчаване на дигитализацията и иновациите, опазване на културното наследство, развитие на иновативен и устойчив туризъм, сигурна и безопасна среда. Тъй като ПРР е с териториална насоченост, има фокус върху Цел на политиката 5 и залага на сътрудничеството между различните заинтересовани страни, тя е един от най-подходящите инструменти за изпълнение на приоритетите на Дунавската стратегия, защото дава възможност за гъвкавост и интервенира върху повечето от приоритетните области в обхвата на стратегията (транспорт, култура, туризъм, образование, социално включване и т.н.). Същевременно, предвид че програмата ще се прилага основно чрез подхода „отдолу-нагоре“, сътрудничеството между бенефициентите по програмата с партньори в други страни от Дунавския регион, може да бъде осъществено само чрез инициативата на съответните заинтересовани страни. За да се насърчи тази инициатива, както и за да се осигури приноса на програмата към изпълнението на СЕСДР, се предвижда на етапа на предварителен подбор на операциите да се присъждат допълнителни точки за проекти с принос към изпълнението на приоритетните дейности от Плана за действие по СЕСДР, както и за операции, за които е предвидено да са в синхрон или изпълнявани в сътрудничество с партньори от други страни от Дунавския регион.

В обхвата на стратегията попада цялата територия на страната и в този смисъл всички интервенции по програмата, които съответстват на приоритетите на СЕСДР, ще допринесат за развитието на Дунавския регион. Следва да се има предвид също, че двата региона, разположени непосредствено по поречието на река Дунав (Северозападен и Северен централен), поради което имат най-голям потенциал за принос към изпълнението на СЕСДР, ще разполагат с по-голям относителен дял от средствата по програмата в сравнение с останалите региони, предвид допълнителната подкрепа, която получават като най-слабо развити региони в страната.

Важно е да се отбележи, че поради предвидения подход за изпълнение на ПРР с изискванията за сътрудничество и активно участие на местните заинтересовани страни, програмата ще има съществен принос по отношение на приоритетните дейности по Приоритетна област 10 Плана към СЕСДР, свързани с насърчаване на доверието и сътрудничеството между държавните и недържавните участници и за насърчаване на участието на гражданското общество и местните общности, развитие на капацитета на градовете и общините за насърчаване на местното и регионално развитие. В тази насока и в съответствие с препоръките от Приложение Г към Доклада за 2019 г. са и мерките за техническа помощ по чл. 37, предвидени по програмата.

Предвижда се по-голямата част от инвестициите по програмата да се подпомагат чрез предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Изборът на този подход се обуславя от естеството на предвидените за подкрепа мерки, които в преобладаващата си част са неикономически и нямат потенциал за директно генериране на приходи. Въпреки че за много мерки се предвижда и използването на финансови инструменти, включително комбиниране на БФП с финансов инструмент, се предвижда преобладаващо подпомагане с БФП за всяка от отделните групи дейности поради следните причини:

- ✓ Инфраструктурни мерки за насърчаване на икономическата активност: Мерките, свързани с изграждане и модернизиране на общинска техническа инфраструктура (например улици) могат да бъдат финансирани единствено чрез БФП, тъй като нямат потенциал за възвращаемост на инвестициите. Само

инфраструктурата, свързана с производствени и търговски дейности от тази група може да бъде подкрепена чрез финансови инструменти.

- ✓ Мерки за енергийна ефективност на жилищни и публични сгради: Като се вземат предвид нагласите, инвестиционната ситуация и промените по отношение на използването на БФП за проекти в сферата на ЕЕ, към момента не е възможно да се премине от 100% безвъзмездно финансиране към 100% търговско кредитиране. Отчитайки текущата икономическа ситуация, състоянието на сградния фонд, последиците от пандемията и енергийната бедност сред голяма част от населението, за да може да има програмата съществен принос към целите за енергийна ефективност се налага да продължи подкрепата с БФП, като се предвижда комбиниране с ФИ и диференцирано третиране според доходите или степента на енергийни спестявания, които ще бъдат постигнати. Мерките за подготовка на проектите (като технически и енергийни обследвания) ще бъдат подкрепяни само чрез БФП, а за лица с ниски доходи се предвижда 100% БФП за всички разходи.
- ✓ Устойчива мобилност: Голяма част от мерките в тази група нямат потенциал за генериране на приходи – например улична мрежа, техническа инфраструктура, велоалеи, ИТС. От друга страна, опитът от последните два периода показва, че в проектите за градски транспорт обикновено са със 100% финансов дефицит.
- ✓ Пътна инфраструктура: От използването на пътищата в обхвата на програмата не се генерират приходи, а същевременно те осигуряват свързаност и достъп до основни услуги.
- ✓ Зелена градска среда и сигурност в обществените пространства: предвид естеството на мерките и собствеността на активите, тази група мерки няма потенциал за генериране на приходи и инвестициите в по-голямата си част са невъзвръщаеми.
- ✓ Общинско жилищно настаняване: Опитът с този тип проекти от последния програмен период показва необходимост от изцяло безвъзмездно финансиране.
- ✓ Образователна, здравна и социална инфраструктура – безплатният достъп до образователни, здравни и социални услуги налага безвъзмездно финансиране на инфраструктурата за предоставянето им.
- ✓ Туризъм, култура и културно наследство: Много голяма част от мерките в тази група са свързани с обновяване на пространства, които са публична собственост и са със свободен достъп. Културни институции като библиотеки и читалища не могат да генерират достатъчно приходи и за тях е необходимо безвъзмездно финансиране. Опитът от последния програмен период показва, че същото се отнася за обектите на културното наследство – тяхната модернизация се наложи да се подпомага изцяло с безвъзмездна помощ, като само отделни дребномащабни приходогенериращи дейности по проектите имаха потенциал за възвръщаемост.

Текстово поле [30 000]

За целта „Инвестиции за работни места и растеж“:

Таблица 1

Цел на политиката или Специфична цел на ФСП	Специфична цел или специален приоритет*	Обосновка (резюме)
5 „Европа по-близо до гражданите“	Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	<p>В подкрепа на избрания полицентричен модел за развитие на националната територия и в съответствие с чл. 11 от регламента за ЕФРР, ПРР ще подкрепя устойчивото и интегрирано градско развитие. По отношение на тази специфична цел в Приложение Г от Доклада за България в рамките на Европейския семестър за 2019 г. са набелязани нужди от инвестиции с висок приоритет с цел насърчаване на интегрираното социално-икономическо развитие в големите градски райони на градовете, които показват потенциал да бъдат местните двигатели за икономическо развитие. В тази връзка градските общини за подкрепа са определени на базата на АНКПР, която определя основните полюси на растеж и съответните баланссьори на тези полюси.</p> <p>Предвижда се да продължи подкрепата за Столична община, в т.ч. и град София като метрополен град в съчетание с развитието на ограничен брой общини на центрове от II-ро йерархично ниво с национално значение. Това са Варна, Пловдив, Бургас, Русе, Стара Загора и Плевен. Това са основните полюси на растеж и баланссьори на столицата, съгласно АНКПР.</p> <p>Същевременно група средни градове показват потенциали да се присъединят към второ йерархично ниво и да изпълняват ролята на баланссьори.</p> <p>Предвид факта, че София доминира над всички останали градове и в цяла Западна България няма изявен баланссьор от второ или трето ниво, се предвижда целенасочена подкрепа за развитието на две от градските общини с потенциал да преминат в по-горно ниво, а именно – Видин и Благоевград. Те са избрани във връзка със стратегическото им положение и конкретните потенциали на територията им, а според АНКПР заслужават специално стимулиране, за да могат да организират по-успешно територията на най-отдалечените северна и южна части на Западна България.</p> <p>В Северна България, съгласно АНКПР, ще доминират двата големи града от 2-ро ниво Русе и Плевен, но като техен равностоен партньор ще се развива Велико Търново, който показва възможности и тенденции да премине от 3-то към 2-ро йерархично ниво.</p> <p>За да се насърчи балансираното развитие на националната територия в съответствие с препоръчания в АНКПР модел, се предвижда в рамките на тази специфична цел ПРР да подкрепя и общините на споменатите три града – Благоевград, Видин и Велико Търново, които имат съществена</p>

		<p>роля за предоставяне на основни услуги за населението, за привличане на инвеститори и създаване на възможности за работа.</p> <p>В основата на всички действия, които трябва да бъдат подкрепени в рамките на градските общини, основни центрове на растеж в България през програмния период 2021 - 2027 г., стои необходимостта от адекватно справяне с най-големите предизвикателства пред устойчивото градско развитие, а именно:</p> <ul style="list-style-type: none"> • замърсяване на околната среда и лошо качество на въздуха • затруднен достъп до обществени услуги, незадоволително състояние на жилищата и социални неравенства • интензивен градски трафик • липса на подходяща техническа инфраструктура
<p>5 „Европа по-близо до гражданите“</p>	<p>Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони</p>	<p>Опитът от двата програмни периода показва, че подходът, използван за определяне на финансирането от ЕС въз основа на секторни приоритети и за разграничаване на градските и селските райони, доведе до нездравословна конкуренция между общините и до задълбочаване на междурегионалните, вътрешно-регионалните и дори общинските различия и дисбаланси. Следователно, цялостното отношение, възгледи и перспективи за регионалното развитие трябва да бъдат преразгледани, както по отношение на синергиите между интервенциите на различните програми, така и на нивото, на което ще бъдат реализирани инвестициите (община, област, регион). Необходими са повече политики, базирани на конкретните територии, съответстващи на местните нужди и специфични потенциали на всяка територия.</p> <p>Както е посочено в доклада за Европейския семестър за 2019 г., по-малките градове и околните територии са изправени пред предизвикателства, подобни на тези в селските райони и способността им да задържат или привличат хора много зависи от връзките между тях и големите центрове.</p> <p>В тази връзка, за да се насърчи балансираното развитие на територията и в съответствие с препоръките на доклада, ще се подкрепят по-малките икономически центрове и техните връзки с големите центрове на икономическа дейност въз основа на интегрирани териториални стратегии за развитие на територията на шестте региона от ниво NUTS 2. Това ще насърчи развитието на функционални зони и мрежи на градовете, както и тяхната по-добра свързаност, за да се намали разделението между градските и селските райони. Фокусът ще бъде насочен към засилване на икономическото развитие на българските региони с</p>

		<p>цел увеличаване на техният икономически потенциал и използване на местните ресурси и възможности по интегриран начин.</p> <p>Способността на регионите да задържат населението и да привличат хора зависи от тяхната свързаност, но също така зависи от стандарта на живот и предоставянето на основни услуги. Следователно ще бъдат насърчавани мерки за развиване на икономически потенциал, мобилност и привлекателна жизнена среда с възможности за образование, забавление, култура, спорт, работа и свободно време, за да се повиши жизненият стандарт и да се помогне за справяне с проблема на демографския дисбаланс. Освен това, и в съответствие с препоръките на доклада на Европейския семестър, ще се предприемат действия за подобряване на достъпа до образование, заетост, здравеопазване и социална уязвимост в най-нуждаещите се и в най-уязвимите региони.</p>
<p>Предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение</p>		<p>Националният план за енергетика и климат за 2021-2030 на България съответства на препоръките на ЕК и въвежда ангажимент за постигане на дял от 27,09% от възобновяемата енергия в брутното крайно потребление на енергия и цел от 27,89% за намаляване на потреблението на първична енергия.</p> <p>Нивата на парникови газове в енергийния сектор ще намалее с около 19% до 2030 г. в сравнение с изходното ниво 2015 г. Това може да се обясни с големия спад в потребление на първичната енергия от твърди горива, продължаващата роля на производството на първична енергия от ядрено гориво, използването на природен газ и увеличаването на възобновяемите енергийни източници / ВЕИ / (като слънчева енергия, вятърна енергия и биомаса), съчетано с повишена енергийна ефективност в жилищния, промишления и енергийния сектор.</p> <p>Според прогнозите, чрез политиките и мерките заложи в Националният план за енергетика и климат за 2021-2030, и чрез прилагането на допълнителни мерки България ще постигне намаляване на парниковите газове с 49% през 2030 г. в сравнение с 1990 г., като по този начин значително ще допринесе за общата европейска цел по пътя към декарбонизация. Планът прави оценка на социалните и икономическите предизвикателства, които декарбонизацията включва във въглеродните интензивни сектори и региони. Тези региони са изложени на риск да загубят своя просперитет и заетост и ще се нуждаят от целенасочени интервенции за тяхната трансформация. Що се отнася до регионите на ниво NUTS3, в момента въглищният сектор е концентриран в три региона (области), а именно Стара Загора, Кюстендил и</p>

		Перник, като се има предвид тясната интеграция на съседните региони (области) Хасково, Сливен и Ямбол по отношение на ангажираната работна сила. Освен това преходът към неутрална към климата икономика ще засегне и индустриалните центрове в България.
--	--	---

* *Специални приоритети според Регламента за ЕСФ+

За ЕФМДРА:

Таблица 1А

Цел на политиката	Приоритет	SWOT анализ (за всеки приоритет)	Обосновка (резюме)
		Силни страни [10 000 за всеки приоритет]	[20 000 за всеки приоритет]
		Слаби страни [10 000 за всеки приоритет]	
		Възможности [10 000 за всеки приоритет]	
		Заплахи [10 000 за всеки приоритет]	
		Установяване на потребностите въз основа на SWOT анализ и при отчитане на елементите, посочени в член 8, параграф 5 от Регламента за ЕФМДРА [10 000 за всеки приоритет]	

2. Приоритети

Основание: член 22, параграф 2 и член 22, параграф 3, буква в) от POP

2.1. Приоритети, различни от техническа помощ

2.1.1. Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“

☐ Това е приоритет, насочен към младежката заетост
☐ Това е приоритет, насочен към социалните иновативни действия
☐ Това е приоритет, насочен към подкрепата за най-нуждаещите се лица съгласно специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ + *

Това е приоритет, насочен към подкрепата за най-нуждаещите се лица съгласно специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква л) от Регламента за ЕСФ³

Това е приоритет, насочен към специфичната цел за градска мобилност, посочена в член 3, параграф 1, буква б), точка viii) от Регламента за ЕФРР и Кохезионния фонд.

Това е приоритет, насочен към специфичната цел за цифрова свързаност, посочена в член 3, параграф 1, буква а), точка v) от Регламента за ЕФРР и за Кохезионния фонд.

* Ако е маркирано, преминете към раздел 2.1.1.2

2.1.1.1. Специфична цел 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони

2.1.1.1.1. Интервенции по линия на фондовете

Основание: член 22, параграф 3, буква г), точки i), iii), iv), v), vi), vii) от РОР;

Свързани видове действия — член 22, параграф 3, буква г), точка i) от РОР; член бот Регламента за ЕСФ+

По Приоритет 1 ще бъдат подкрепени 10 градски общини в България, основни центрове на растеж, съгласно актуализираната НКПР: Видин, Плевен, Русе, Велико Търново, Варна, Бургас, Стара Загора, Пловдив, Столична община и Благоевград. Тези общини образуват общо 4 градски клъстера, разпределени по региони за планиране от ниво 2. Всеки клъстер разполага с отделен бюджет, в рамките на който общините изпълняват съвместни проекти и се кооперират, за да постигнат по-големи резултати и ефект на съответната територия. С цел развитие на функционални зони и засилване на функционалните връзки между големите градски общини и граничещите с тях селски общини инвестициите, насочени към индустриални зони/паркове, пътна инфраструктура и устойчива мобилност ще се финансират и за териториите на съседни селски общини, когато са включени в интегрирани проекти на градските общини. Мерките за устойчива градска мобилност ще бъдат допустими на територията и на селски общини, които не граничат с градски, при ясно обоснована необходимост и интегриран характер на инвестицията.

За мерките в областта на социалното включване, жилищното осигуряване, образованието, дългосрочната грижа и здравеопазването в рамките на Приоритет 1 е заделен ресурс в размер на 151,8 млн. евро (над 1/3 от бюджета на приоритета), който следва да бъде използван само за инвестиции в тези области.

Ще се подпомагат мерки, които отговарят на следните изисквания:

1. Да бъдат предвидени в плановете за интегрирано развитие на общините (ПИРО), разработени от местните общински власти (подход „отдолу-нагоре“).
2. За секторите пътна инфраструктура, образование, здравеопазване, социална политика и култура – да съответстват на картите на нуждите в сектора, изготвени от

³ В случай че средствата по специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква л) от Регламента за ЕСФ+, са взети предвид за целите на член 7, параграф 4 от Регламента за ЕСФ+.

⁴ С изключение на специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

държавните органи, отговорни за разработването на съответните политики и надлежно отразени в ПИРО (подход „отгоре-надолу“).

Съответствието на планираните за реализация мерки с релевантната териториална стратегия на местно ниво (ПИРО), както и с национални стратегии и картирането в съответните сектори, ще бъде проверявано от териториалните органи на общинско ниво, осъществяващи предварителния подбор на проектни идеи, които да бъдат изпълнени на територията на съответната градската община. Наличието на съответствие ще бъде част от критериите за допустимост на проектните предложения, съгласно Насоки за кандидатстване, които ще бъдат утвърдени за всяка процедура.

Ще се подпомагат следните видове дейности (трябва да се има предвид, че посочените действия са формулирани максимално широко с цел да осигурят гъвкавост при подготовката и изпълнението на проектите)::

• **Инфраструктурни мерки за насърчаване на икономическата активност:**

- инфраструктура за бизнес и предприемачество (вкл. сгради), бизнес и индустриални паркове и др. инфраструктура за иновации и развитие на МСП.

• **Енергийна ефективност и устойчиво обновяване на жилищни и обществени сгради:**

Дейностите ще бъдат изпълнявани в съответствие с Дългосрочната стратегия за саниране на сградния фонд в Република България с хоризонт до 2050 г., като ще се финансират всички видове мерки за енергийна ефективност в сградите, включително конструктивно укрепване, системи за отопление и климатизация, интегрирани инсталации за възобновяема енергия на място, оборудване за съхранение на енергията, оборудване за зареждане на електромобили, цифровизация на сградите и др.

ВАЖНО: ПРР ще финансира мерки, свързани със системи за отопление и климатизация, когато такива са предписани в обследването на енергийна ефективност. Програмата за околна среда (ПОС) ще финансира подмяната на отоплителни уреди и системи за отопление **на твърдо гориво** само в общини с нарушено качество на атмосферния въздух (включително в сградите, за които мерки за енергийна ефективност се финансират от ПРР). Демаркацията е на база фокуса на инвестициите по двете програми: ПРР се фокусира върху повишаване на енергийната ефективност на сградите, докато ПОС – върху намаляване на замърсяването с фини прахови частици.

ВАЖНО: Изпълнението на мерки за енергийна ефективност ще бъде осъществявано при спазване на демаркация с Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Проектите подкрепени по ПРР ще бъдат идентифицирани на базата на подход „отдолу-нагоре“ и отразени в релевантните териториални стратегии на общинско и регионално ниво – Планове за интегрирано развитие на община и Интегрирани териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, докато НПВУ има хоризонтален характер и се фокусира върху енергийната реформа и постигането на глобалните цели на Зелената сделка.

• **Устойчива мобилност, вкл. градска мобилност:**

ВАЖНО: Мерки за насърчаване на устойчива градска мобилност ще бъдат финансирани от ПРР само при наличие на ясно идентифицирани стратегия и мерки за развитие на устойчивата градска мобилност в съответните Планове за интегрирано

развитие на общините, съдържащи всички елементи на плановете за устойчива градска мобилност. Същите следва да бъдат в съответствие с Пакета за устойчива градска мобилност на ЕК, съгласно Концепцията за плановете за устойчива градска мобилност (Приложението към Съобщение на Комисията COM(2013) 913).

Ще се насърчава развитието на функционални зони и регионални връзки от гледна точка на трудовата мобилност, включително чрез развитието на междуселищния обществен транспорт.

Мерките могат да включват всички видове инвестиции в инфраструктура и оборудване, включително, но не само: разработване на плановете за управление на движението, въвеждане на интелигентни транспортни системи (ИТС) и др. мерки за дигитализация на транспорта, подмяна на подвижния състав на обществения транспорт с екологичност, зарядна инфраструктура за чисти превозни средства, велосипедна и пешеходна мрежа, транспортна инфраструктура, вкл. улици и съоръжения във връзка с развитието на интегрирана система за обществен транспорт, велосипедна и пешеходна мрежа, мерки за подобряване на достъпността и безопасността на транспорта, подобряване на връзките между градски, междуградски автобусен, железопътен, въздушен, вътрешноводен и морски транспорт, като част от реализиране на интермодални превози и др.

ВАЖНО: ПРР ще финансира мерки за изграждане на зарядни станции като елемент на устойчивата градска мобилност на териториите на градските общини в страната в съответствие с ПИРО. Всички останали мерки, свързани с изграждането на зарядни станции, ще се финансират от Програмата за транспортна свързаност (ПТС).

ВАЖНО: Дейностите, свързани с развитието на устойчивата мобилност следва да бъдат проектирани и изпълнявани при стриктно съобразяване и осигуряване на всички необходими мерки за безопасност на движението с фокус върху най-уязвимите участници – пешеходци и велосипедисти.

ВАЖНО: Финансирането на мерките за устойчива мобилност ще се финансират при ясна демаркация с мерките, предвидени в НПВУ, където е планирано да бъдат подкрепени градските общини с изключение на 10-те най-големи. В допълнение, схемата по НПВУ ще бъде пилотна и тя ще стартира преди да започне изпълнението на мерките по ПРР като се предвижда тя да послужи като пилотна инициатива, която да помогне да се натрупа опит и практика в сформиранието на партньорства за изпълнение на интегрирани проекти за устойчива градска мобилност, които да бъдат надградени и продължени с проектите за устойчива градска мобилност по ПРР.

• Пътна инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност:

- пътища от I, II и III клас от републиканската пътна мрежа на територията на 10-те градски общини извън TEN-T мрежата;

- пътища IV клас на територията на 10-те градските общини (на базата на подход „отдолу-нагоре“, при солидна обосновка и при доказана нужда за постигане целите на социално включване и икономическо развитие);

- всички видове мерки за пътна безопасност, включително ИТС, превенция и повишаване на осведомеността и т.н.

ВАЖНО: Финансирането на пътната инфраструктура ще се осъществява при следната демаркация между ПРР, ПТС и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР): ПРР ще финансира пътища I, II, III на територията на цялата страна и IV клас на територията на градските общини **извън Трансевропейската пътна мрежа**, ПТС ще финансира проекти за развитие на пътната инфраструктура **по Трансевропейската пътна мрежа**, а СПРЗСР – мерки за поддържане и изграждане на общинска пътна инфраструктура в селските общини.

ВАЖНО: Мерките за пътна безопасност трябва да бъдат изпълнявани в съответствие с европейската и национална стратегическа рамка в сектора, а именно Работен документ на службите на Комисията „Политическата рамка на ЕС за пътна безопасност 2021-2030 – Следващи стъпки към „Визия нула“, както и Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България за периода 2021 – 2030 г. и Плана за действие 2021 – 2023 г.

• **Зелена градска инфраструктура и сигурност в обществени пространства като:**

- изграждане на обществени зони за отдих и зелени площи, включително физически елементи на градската среда и зелена инфраструктура за сгради и междублокови пространства;

- мерки за повишаване на сигурността, вкл. пътна безопасност и подобряване на готовността на институциите да реагират в случай на инциденти;

- обновяване на квартали/специфични територии с неблагоприятни социално-икономически характеристики.

• **Образователна инфраструктура** за предучилищно, училищно и висше образование, включително детски градини.

Инвестициите в обекти от предучилищното и училищното образование следва да отговарят на изискванията, регламентирани в националното законодателство и да включват определен набор от мерки, препоръчани от МОН (като спортни площадки, площадки за игри или за безопасност на движението, дидактически материали, уреди за пречистване на въздуха и др.).

ВАЖНО: Финансирането на мерки за образователна инфраструктура ще се извършва при ясна координация и демаркация спрямо заложените мерки в НПВУ като по ПРР ще бъдат подкрепени обекти, идентифицирани от МОН в одобрената карта на нуждите. В допълнение, дейностите по НПВУ е предвидено да стартират преди тези по ПРР като на етапа на обявяване на процедури за финансиране по програмата се очаква да има яснота за обектите, които вече са получили подкрепа. Координацията на мерките по демаркация ще бъде извършвана преди обявяването на процедури за финансиране по ПРР като от МОН ще се иска потвърждение.

• **Здравна и социална инфраструктура** и оборудване за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи, възрастни хора, хора с увреждания или деца, вкл. детски ясли.

ВАЖНО: Финансирането на мерки за здравеопазване ще се изпълнява при ясна допълняемост с мерките, заложен за здравеопазване в НПВУ, където е предвидена подкрепа на лечебните заведения и болнична помощ, докато по ПРР приоритетно ще се подкрепят мерки за обекти на извънболнична и следболнична помощ.

• Жилищно настаняване:

- Осигуряване на модерно и достъпно жилищно настаняване, вкл. и на уязвими групи от население и други групи в неравностойно положение, включително роми;
- подкрепа за прилагане на иновативни подходи за финансиране на жилищната политика в общините;
- насърчаване на архитектурния дизайн и изграждането на жилища, прилагащи принципи за устойчивост на околната среда, със специално внимание към смекчаването и адаптирането на изменението на климата;

• Култура, спорт и туризъм:

- инфраструктура и оборудване за масов спорт;
- инфраструктура и оборудване за културни организации и сгради, включително за създаване на ключови регистри и дигитализация на културни ценности;
- разработване на планове за опазване и управление на обектите на недвижимото културно наследство;
- мерки, свързани с развитието, подобряването, разширяването и социализацията на туристическите зони и свързаната с тях инфраструктура, както и развитие на устойчиви форми на туризъм - екотуризм, селски, културен, гастрономичен, здравен туризъм и др.

• Други действия, допустими по ЕФРР и идентифицирани въз основа на подхода „отдолу-нагоре“, при спазване на ясна процедура за демаркация с други програми.

ВАЖНО: Задължителна мярка за всички изброени по-горе видове интервенции ще бъде осигуряване на достъпна физическа среда за хората с увреждания в съответствие с изискванията на националното законодателство. Изискване към всички инвестиции в сгради по ПРР е изпълнението на мерки за енергийна ефективност с цел постигане най-малко клас на енергопотребление „В“ на сградата.

Подходящата демаркация и допълняемост между програмите и липсата на двойно финансиране ще бъде осигурено на етапа на предварителен подбор на проектните идеи в общините и допълнително по време на процеса на подбор на проекти в УО.

Приоритетно ще се подпомагат мерки с пряк принос към изпълнението на приоритетните дейности от Плана за действие за изпълнението на СЕСДР, като към Насоките за кандидатстване ще се публикува списък на приоритетните дейности и проектни идеи, за които е налице ясна обосновка за принос към приоритетните дейности по СЕСДР, ще получават повече точки. ПРР има потенциал за принос към следните дейности по СЕСДР:

- Подобряване на регионалната/местната трансгранична инфраструктура и достъпа до селските райони чрез насърчаване на II и III клас пътища;
- Насърчаване на енергийната ефективност и използването на възобновяема енергия в сгради и отоплителни системи, включително централно отопление и охлаждане и комбинирани топлоенергийни съоръжения;
- Насърчаване на устойчивия туризъм в Дунавския регион и използване на потенциала на проекти по СЕСДР в областта на културата, природата и туризма;
- Подкрепа и насърчаване на културния туризъм в Дунавския регион;

- Инвестиране в устойчиви качествени продукти, услуги, иновативни форми и инфраструктура в областта на туризма и културата, насърчаване умения, образование и създаване на работни места в свързаните области;
- Развитие на „Интелигентна дестинация „Дунав“;
- Насърчаване на развитието на културните дейности и творческите сектори;
- Насърчаване на културното наследство в Дунавския регион;
- Утвърждаване на концепцията за зелена инфраструктура на ЕС в Дунавския регион;
- Борба с бедността и насърчаване на социалното включване за всички;
- Качество и ефективност на системите за образование и обучение;
- Приобщаващо образование, справедливост, общи ценности и устойчиво развитие.

Текстово поле [8 000]

Основни целеви групи — член 22, параграф 3, буква г), точка iii) от POP:

Допустими бенефициенти по ПРР са партньорства на различни заинтересовани страни, действащи на съответната територия, включително държавни органи, областни администрации и общински власти; представителите на гражданското общество (неправителствени организации, организации на работодатели и на синдикати, фондации); представители на бизнеса (предприятия), научната общност; сдруженията на собствениците на жилища в многофамилни жилищни сгради.

Същевременно основна целева група на подкрепата в рамките на Приоритет 1 е населението на територията на 10-те големи градски общини, включително градските центрове и населените места, попадащи в обхвата на общината, техните посетители и гости, както и населението на съседни селски общини и населени места, образуващи общи функционални зони с градовете.

Инициатор на проектна идея може да бъде **всяка заинтересована страна** на територията на целевите общини, включително с идеи за обекти от общинската инфраструктура.

- Текстово поле [1 000]

Действия за гарантиране на равенство, приобщаване и недискриминация — член 22, параграф 3, буква г), точка iv) от POP

За да се гарантира, че нуждите на най-нуждаещите се лица и общности са удовлетворени, проектите, насочени към уязвими групи, включително роми, лишени райони и основни услуги, ще получат приоритет по време на процеса на подбор чрез специфични критерии и по-високи точки.

Повечето мерки и дейности по Приоритет 1 пряко допринасят за гарантиране на равенството, приобщаването и недискриминацията.

Задължителна мярка за всички изброени по-горе видове интервенции ще бъде осигуряването на достъпна физическа среда за хората с увреждания в съответствие с изискванията на националното законодателство.

В случай на мерки за устойчива градска мобилност, които предвиждат доставка на превозни средства или интервенции по спирки и гари, ще се изисква да се вземат под внимание нуждите на хората с увреждания (например звуково означаване на спирките

и превозните средства, нископодови превозни средства и т.н.). Мерките за подпомагане на междуселищния транспорт и мобилността на територията на селските общини също са в приложение на принципите за равенство и недискриминация, защото осигуряват достъп на населението на по-малките населени места до услугите в градовете.

Интервенциите, свързани с жилищно настаняване, образователна, социална и здравна инфраструктура директно адресират нуждите на най-уязвимите групи от населението и осигуряват равен достъп до основни услуги за всички.

При оформяне на инструментите за подпомагане на енергийна ефективност и обновяване на жилищните сгради, ще се осигури преференциално третиране на семейства и лица с ниски доходи.

Текстово поле [2 000]

Посочване на специфичните целеви територии, включително планирано използване на териториални инструменти — член 22, параграф 3, буква г), точка v) от РОР

Подкрепата за интегрирано градско развитие се осъществява чрез друг териториален инструмент, реализиран по цел на политиката 5 „Европа по-близо до гражданите“, съгласно член 28 от РОР, а именно интегрирана приоритетна ос за територията на предварително определени 10 градски общини в България, основните центрове на растеж, съгласно актуализираната НКПР. Финансирането на мерки на териториите на целевите общини ще се извършва въз основа на териториални стратегии (планове за интегрирано развитие на общината), разработени под отговорността на съответните териториални органи (общинските администрации на 10-те общини), които ще изпълняват функции, свързани с предварителния подбор и оценка на проекти и мерки.

Специален фокус на подкрепата ще представляват най-нуждаещите се райони/територии в градските общини, определени в техните ПИРО: 10% от бюджета по този приоритет ще бъде заделен за интервенции в такива територии.

Според Регламент за ЕФРР и за КФ за периода 2021-2027, най-малко 8% от средствата на ЕФРР на национално ниво по цел „Инвестиции за растеж и работни места“, различни от техническата помощ, се разпределят за устойчиво градско развитие под форма на териториални инструменти в рамките на целта на политиката 5. Разпределението на наличните ресурси се основава на специално разработена методология, която включва следните показатели, като всеки от тях има различна тежест: 1. Население - тежест 15%; 2. Територия - 15%; 3. Брутна добавена стойност - 20% и 4. Инфраструктура - 50%.

10-те градски общини, подпомогнати по Приоритет 1, формират 4 градски клъстера в районите от ниво 2, а именно:

1. Северозападен район - Видин и Плевен;
2. Северен централен и Североизточен район - Русе, Велико Търново, Варна;
3. Югоизточен и Южен централни район - Бургас, Стара Загора и Пловдив;
4. Югозападен район – Столична община и Благоевград.

Всеки градски клъстер, с изключение на ЮЗР, получава отделен индикативен бюджет, изчислен въз основа на гореописаните четири показателя.

За градските общини в Югозападен регион (регион в преход) са предвидени 100 000 000 евро (средства от ЕФРР).

Индикативно разпределение на ресурсите за интегрирано градско развитие на градските клъстери (в %):

<i>Регион за планиране</i>	<i>Градски клъстер</i>	<i>Дял на ресурса (%)</i>
СЗР	Видин и Плевен	21,57%
СЦР и СИР	Русе, В. Търново, Варна	27,78%
ОБЩО СЕВЕРНА БЪЛГАРИЯ		49,35%
ЮИР и ЮЦР	Бургас, Ст. Загора и Пловдив	27,60%
ЮЗР	София и Благоевград	23,06%
ОБЩО ЮЖНА БЪЛГАРИЯ		50,65%

В рамките на определения бюджет на градския клъстер, възможностите за кандидатстване пред потенциалните бенефициенти по Приоритет 1 са няколко, като на тяхна база се определят следните типове проекти:

1. ПРОЕКТИ ТИП 1 с обхват територията на една градска община:

1.1. Самостоятелен проект на един потенциален бенефициент (градска община или заинтересована страна);

1.2. Партньорство между различни потенциални бенефициенти (градската община със заинтересована/и страна/и или между заинтересовани страни).

2. ПРОЕКТИ ТИП 2 с обхват територията на един градски клъстер:

Партньорство на различни потенциални бенефициенти от територията на градските общини, включени в клъстера (градски общини и/или заинтересовани страни).

3. ПРОЕКТИ ТИП 3 с обхват територията на цялата страна:

Партньорство между потенциални бенефициенти по Приоритет 1 (градски общини или заинтересовани страни) и потенциални бенефициенти по Приоритет 2 (градски общини или заинтересовани страни) за изпълнението на концепции за ИТИ.

За изпълнението на проекти тип 1 и тип 2 (на територията на една градска община или на територията на градския клъстер), потенциалните бенефициенти по Приоритет 1 ще могат да разходват до 70% от средствата на градския клъстер. При тези типове проекти подборът ще се извършва на две фази: предварителен подбор на проекти в съответния териториален орган (в случай на проектен тип 2 – съответните два или три териториални органа на градските общини в клъстера) и оценка от УО на ПРР.

Независимо от факта, че програмата допуска подаването на самостоятелни проекти от един потенциален бенефициент (проектен тип 1.1), важно е да се има предвид необходимостта от интегриран характер на инвестициите, като това ще бъде основен елемент от оценката при подбора на проектни идеи от съответните териториални органи на общинско ниво. Съответствието с изискванията за интегриран проект,

съгласно дефиницията на ЕК, ще бъде част от оценката на качество на проектните идеи, а именно:

- 1) проектът интегрира няколко типа заинтересовани страни (държавни органи, частни заинтересовани страни, неправителствен сектор),
- 2) обхваща различни административни територии (например общини) и
- 3) включва интервенции от различни сектори.

При подбора на проектни идеи приоритет ще се дава на такива, които в следствие могат да се реализират като интегрирани проекти. Това означава, че проектните идеи трябва да изпълняват поне една от гореизброените характеристики на интегрираните проекти.

С оглед на необходимостта от създаване на условия за взаимодействие и постигане на по-голяма добавена стойност от инвестициите, ще се изисква от по-развитите големи градски агломерации да осъществяват подкрепа и съвместни проекти с други (съседни) територии извън общинските административни граници. В тази връзка, останалите 30% от средствата във всеки клъстер са заделени за участие на потенциалните бенефициенти от 10-те градски общини в концепции за ИТИ на територията на цялата страна в рамките на изпълнение на Приоритет 2 на ПРР (проекти тип 3). Така например, инвестициите за здравеопазване и пътища могат да бъдат осъществявани със средства от този заделен бюджет, предвид че те обикновено са с надобщинско значение и принос към развитието на целия регион.

В случай на участие на потенциален бенефициент от 10-те градски общини в концепция за ИТИ, подборът ще се извършва по реда на процедурата за подбор на концепции за ИТИ, включваща предварителен подбор от РСР на първа фаза и оценка от съответните финансиращи институции/органи на фаза 2, като по отношение на проекти, финансирани със средства от бюджета на градския клъстер, процесът ще включва една допълнителна стъпка. За да бъде допустимо участието им като партньор в концепция за ИТИ (проекти тип 3), потенциалните бенефициенти от 10-те градски общини трябва да заявят и получат писмо за подкрепа от съответния териториален орган на общинско ниво. Писмото за подкрепа служи като документ, удостоверяващ съответствието на проектната идея, която ще бъде изпълнявана от потенциалния бенефициент от 10-те градски общини, с респективната териториална стратегия на общинско ниво (план за интегрирано развитие на общината по Закона за регионалното развитие).

Освен посочената възможност за включване на потенциалните бенефициенти от 10-те градски общини в концепция за ИТИ в рамките на 30% от бюджета на градския клъстер, съществуват и други варианти за участието им в партньорство за изпълнение на концепции за ИТИ. Една от тях е като партньор по проект, отговорен за изпълнението на "меки" мерки, свързани с обмен на опит, добри практики, трансфер на знания и други. Други възможности са да участват в концепция за ИТИ с проект, финансиран със собствен принос, с финансови инструменти или други източници на финансиране.

ВАЖНО: В рамките на Приоритет 2, ПРР няма да предоставя безвъзмездни финансови средства за инвестиции в инфраструктура в 10 градски общини, попадащи в обхвата на Приоритет 1.

Текстово поле [2 000]

Междурегионални, трансгранични и транснационални действия — член 22, параграф 3, буква г), точка vi) от POP

Предвидените инструменти за прилагане на ПРР 2021-2027 насърчават партньорството между всички нива и територии, включително осъществяването на междурегионални, трансгранични и транснационални действия.

В рамките на Приоритет 1 е предвидено мерките да се осъществяват в съответствие с ПИРО на общините, а в ПИРО се дефинират зони за въздействие, като един от видовете зони са зоните „за коопериране със съседни общини“. Това дава възможност за по-добро планиране на съвместни мерки. В допълнение, общините по Приоритет 1 могат да участват в концепции за ИТИ, включително реализирани на територията на различни региони от ниво 2, тъй като концепциите за ИТИ могат да включват интервенции на територията на един или повече региона.

С цел да се насърчи приноса към изпълнението на СЕСДР при подбора на проекти идеи по ПРР ще се дават допълнителни точки за проекти, които се предвижда да се изпълняват координирано или съвместно с партньори от други държави в обхвата на Дунавската стратегия.

Мерките по ПРР ще се допълват от интервенциите по Програмите за трансгранично сътрудничество чрез финансирането на „меки“ мерки и дребномащабни дейности, включително транснационалната програма „Черноморски басейн“ 2021-2027 и Програмата „Дунав“ 2021 – 2027. Проектите, които ще се изпълняват от българските партньори по програмите INTERREG, следва да отговарят на приоритетите, заложен в Интегрираните териториални стратегии за развитие на съответните региони от ниво 2, което ще се удостоверява чрез писма за подкрепа от Регионалните съвети за развитие. В допълнение, с цел постигането на по-висока степен на взаимодействие, проектите по програмите INTERREG могат да бъдат част от концепциите за интегрирани териториални инвестиции.

Текстово поле [2 000]

Планирано използване на финансови инструменти — член 22, параграф 3, буква г), точка vii) от POP

Предвижда се използването на финансови инструменти (ФИ) за интервенциите, които генерират приходи или водят до спестяване на разходи.

Планираното използване на ФИ е базирано на Предварителната оценка за прилагането на ФИ по ПРР, която идентифицира потенциал за използването им за целия набор от допустимите групи мерки по програмата, както следва:

- Мерки за насърчаване на икономическата активност – преференциални кредити и гаранции в подкрепа на мерки за техническа инфраструктура за бизнес и предприемачество (вкл. сгради), в т.ч. дейности по изграждане /реконструкция/ реновиране/ технологично оборудване и преоборудване на производствени и бизнес сгради и други подобни инвестиции, включително инвестиции на „зелено“ и brownfield инвестиции, както и свързваща инфраструктура.

- Энергийна ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради: Използването на ФИ по ПРР ще бъде координирано с предвидените инструменти за подпомагане на мерки за ЕЕ по НПВУ с цел да се избегне конкуренция между отделните инструменти и да се приложи унифициран подход. За индивидуални собственици ФИ ще се използват основно като допълващи към грантовия компонент на проектите за финансиране на собственото участие на бенефициентите. Предвиждат се и възможности под формата на кредитни линии и портфейлни гаранции на компании, изпълняващи проекти за ЕЕ в жилищния и обществен сектор с цел да се стимулира пазара за изпълнение на ЕСКО договори. Обмисля се

- Устойчива мобилност – Доколкото голяма част от мерките в тази група не генерират приходи се предвиждат ФИ под формата на фонд за финансиране на собствено участие на публичните власти по проекти, одобрени с БФП. Същевременно, за генериращите приходи компоненти като някои мерки за обновяване на подвижен състав, гари и спирки, алтернативни горива и зарядни станции за електромобили, паркинги и системи за паркиране, ще се предлагат инвестиционни или оборотни кредити с вградени гаранции, както и нисколихвено кредитиране с грантов компонент.

- Спортна инфраструктура – подкрепа чрез инвестиционни кредити с вградени или индивидуални гаранции.

- Туризм, култура и културно наследство - комбинирана подкрепа на 50% БФП с ФИ под формата на инвестиционни кредити и вградени или индивидуални гаранции.

- Образователна инфраструктура - инвестиционни или оборотни кредити с вградени или индивидуални гаранции. ФИ ще се прилагат предимно в сектора на висшето образование, както и за частни детски градини и училища, за които се предвижда комбинирано финансиране с БФП в рамките на една операция.

- В сектор „Здравеопазване и социална инфраструктура“ възможностите за прилагане на финансови инструменти са ограничени. Предвижда се предоставянето на инвестиционни или оборотни кредити с вградени гаранции.

За всеки от гореизброените сектори ще бъде допуснато комбинирано финансиране с БФП, включително в рамките на една операция в зависимост от размера на гранта.

Фондът на фондовете, управляван от Фонд Мениджър на финансовите инструменти в България ЕАД, е структурата на национално ниво, която ще продължи да бъде отговорен орган за структурирането и управлението на финансови инструменти, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове през програмния период 2021 - 2027.

Текстово поле [1 000]

2.1.1.1.2. Показатели

Основание: член 22, параграф 3, буква г), точка ii) от POP, член 8 от Регламента за ЕФРР и за КФ

Таблица 1: Показатели за крайния продукт

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Междинна цел (2024 г.)	Целева стойност (2029 г.)
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO18	Жилища подобрени енергийни характеристики	с жилища	0	1 296
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO19	Обществени сгради подобрени енергийни характеристики	с кв. м.	0	62 045
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO69	Капацитет на нови или модернизирани лечебни заведения	лица/година	0	446 788

Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO74	Население, обхванато от проекти в рамките на стратегиите за интегрирано териториално развитие	лица	0	2 008 188
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO76	Интегрирани проекти за териториално развитие	проекти	0	35
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO77	Брой подкрепени културни и туристически обекти	Културни и туристически обекти	0	40
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие,	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO113	Незастроени площи, създадени или рехабилитирани в градските райони	кв. м.	0	303 205

	култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони							
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO 59	Инфраструктура за алтернативни горива (точки за зареждане/зарядни точки)	бр.	0	61
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони		Нулевоемисионни превозни средства за градския транспорт	бр.	0	21
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони		Създадени нови социални услуги или с подобрена среда	бр.	0	18
Приоритет 1	СЦ 1	ЕФРР	Региони в преход		Жилищно настаняване	Жилища	0	168

	Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони		По-слабо развити региони					
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони		Подкрепени образователни обекти			

Основание: член 22, параграф 3, буква г), точка ii) от POP

Таблица 2: Показатели за резултата

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Базова или референтна стойност	Референтна година	Целева стойност (2029 г.)	Източник на данните [200]	Коментари [200]
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCR26	Годишно първично потребление на енергия (от които: жилища, обществени сгради, предприятия и други)	MWh /год.	77 589,77	2020	34 669,03	ИСУН, бенефициенти	
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCR29	Очаквани емисии на парникови газове	тона CO2 екв./ година	16 788,49	2020	8 068,51	ИСУН, бенефициенти	

	градските райони										
Приоритет 1	<p>СЦ 1</p> <p>Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони</p>	ЕФРР	<p>Региони в преход</p> <p>По-слабо развити региони</p>	RCR73	Годишен брой на ползвателите на здравни услуги	потребители / година	0		453 282	ИСУН, бенефициенти	
Приоритет 1	<p>СЦ 1</p> <p>Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони</p>	ЕФРР	<p>Региони в преход</p> <p>По-слабо развити региони</p>	RCR77	Посетители на подкрепените културни и туристически обекти	Посетители / годишно	0	2021	611 444	ИСУН, бенефициенти	

2.1.1.1.3. Индикативна разбивка на програмираните ресурси (ЕС) по видове интервенции (не е приложимо за ЕФМДРА)

Основание: член 22, параграф 3, букви г), точка viii) от POP

Таблица 1: Измерение 1 — Област на интервенция

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	019 Услуги и приложения за електронно здравеопазване (включително e-Care, интернет на нещата за физическа активност и интелигентна заобикаляща среда)	10 409 623,25
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	041 Обновяване на наличния жилищен фонд с цел повишаване на енергийната ефективност, демонстрационни проекти и спомагателни мерки	13 012 029,06
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	042 Обновяване на наличния жилищен фонд с цел повишаване на енергийната ефективност, демонстрационни проекти и спомагателни мерки в съответствие с критериите за	13 012 029,06

				енергийна ефективност	
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	044 Повишаване на енергийната ефективност и мерки за енергийна ефективност по отношение на обществената инфраструктура, демонстрационни проекти и спомагателни мерки	8 674 686,04
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	045 Повишаване на енергийната ефективност и мерки за енергийна ефективност по отношение на обществената инфраструктура, демонстрационни проекти и спомагателни мерки в съответствие с критериите за енергийна ефективност	8 674 686,04
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	073 Рехабилитация на промишлени площадки и замърсени терени	65 060 145,32

1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	077 Мерки за подобряване на качеството на въздуха и за намаляване на шума	2 602 405,81
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	081 Инфраструктура за чист градски транспорт	5 204 811,63
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	082 Подвижен състав за чист градски транспорт	23 421 652,32
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм	083 Велосипедна инфраструктура	5 204 811,63

			и сигурността в градските райони		
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	084 Цифровизация на градския транспорт	5 204 811,63
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	086 Инфраструктура за алтернативни горива	10 409 623,25
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	090 Новопостроени или усъвършенствани други национални, регионални и местни пътища за достъп	17 349 372,09
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно	093 Други реконструирани или модернизирани пътища (магистрала, национален, регионален или местен път)	13 012 029,06

			наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони		
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	094 Цифровизация на транспорта: пътна мрежа	13 012 029,06
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	121 Инфраструктура за образованието и грижите в ранна детска възраст	17 349 372,09
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	122 Инфраструктура за началното и средното образование	17 349 372,09
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично	123 Инфраструктура за висшето образование	17 349 372,09

			развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони		
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	124 Инфраструктура за професионално образование и обучение и ученето за възрастни	17 349 372,09
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	126 Жилищна инфраструктура (различна от тази за мигранти, бежанци и лица под международна закрила или кандидатстващи за такава)	9 108 420,35
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	127 Друга социална инфраструктура, допринасяща за социалното приобщаване в общността	21 252 980,81
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално,	128 Инфраструктура за здравеопазването	10 409 623,25

			икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони		
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	129 Оборудване за здравеопазване	10 409 623,25
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	130 Мобилни активи в областта на здравеопазването	10 409 623,25
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	131 Цифровизация в областта на здравеопазването	10 409 623,25
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1	165 Опазване, развитие и популяризиране на публични	14 313 231,97

			Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	туристически активи и туристически услуги	
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	166 Опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги	23 855 386,62
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	167 Опазване, развитие и популяризиране на природното наследство и екотуризма извън рамките на защитените зони по „Натура 2000“	9 542 154,65
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	168 Физическо обновление и сигурност на обществените пространства	30 361 401,15

SN 1611/21 ADD 1 REV 1
ПРИЛОЖЕНИЕ V

ЕСОМР.2

ii/VT/gd,ags

57
BG

Таблица 2: Измерение 2 — Форма на финансиране

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	01. Безвъзмездни средства	412 047 587,05
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	05. Подпомагане чрез финансови инструменти: Съпътстващо подпомагане	21 686 715,11

Таблица 3: Измерение 3 — Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и социално, екологично развитие, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	19 Функционални градски райони	433 734 302,16

Таблица 4: Измерение 6 — Вторични тематични области по ЕСФ+

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)

Таблица 5: Измерение 7 — измерение „Равенство между половете“ на ЕСФ+*, ЕФРР, КФ и ФСП

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)

* По принцип 40 % за ЕСФ + допринасят за проследяването на равенството между половете. 100 % се прилагат, когато държавата членка избере да използва член 6 от Регламента за ЕСФ +, както и специфични за програмата действия в областта на равенството между половете.

2.1.1.1.4. Индикативна разбивка на програмираните средства (ЕС) по видове интервенции за ЕФМДРА

Основание: член 22, параграф 3, буква в) от РОР

Таблица 1 Индикативна разбивка на програмираните средства по видове интервенции за ЕФМДРА

Приоритет №	Специфична цел	Вид интервенция	Код	Сума (EUR)

2.1.1.2. Специфична цел, насочена към справянето с материалните лишения¹

2.1.1.2.1. Интервенция по линия на фондовете

Основание: член 22, параграф 3 от РОР и член 23, параграфи 1 и 2 от Регламента за ЕСФ +

Видове подкрепа

Текстово поле [2 000]

Основни целеви групи

Текстово поле [2 000]

Декриптиране на национални или регионални схеми за подкрепа

Текстово поле [2 000]

Критерии за подбор на операциите²

Текстово поле [4 000]

¹ Член 22, параграф 3, буква г) от РОР не се прилага за специфичната цел, определена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

² Само за програми, ограничени до специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

2.1.1.2.2. Показатели

Таблица 2: Показатели за крайния продукт

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица

Таблица 3: Показатели за резултата

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Референтна стойност	Референтна година	Източник на данните [200]	Коментари [200]

2.1.2. Приоритет 2 Интегрирано териториално развитие на регионите

☐ Това е приоритет, насочен към младежката заетост
☐ Това е приоритет, насочен към социалните иновативни действия
☐ Това е приоритет, насочен към подкрепата за най-нуждаещите се лица съгласно специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ + *
☐ Това е приоритет, насочен към подкрепата за най-нуждаещите се лица съгласно специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква л) от Регламента за ЕСФ ³

³ В случай че средствата по специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква л) от Регламента за ЕСФ+, са взети предвид за целите на член 7, параграф 4 от Регламента за ЕСФ+.

Това е приоритет, насочен към специфичната цел за градска мобилност, посочена в член 3, параграф 1, буква б), точка viii) от Регламента за ЕФРР и за Кохезионния фонд.

Това е приоритет, насочен към специфичната цел за цифрова свързаност, посочена в член 3, параграф 1, буква а), точка v) от Регламента за ЕФРР и за Кохезионния фонд.

* Ако е маркирано, преминете към раздел 2.1.1.2

2.1.2.1. Специфична цел⁴ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони

2.1.2.1.1. Интервенции по линия на фондовете

Основание: член 22, параграф 3, буква г), точки i), iii), iv), v), vi), vii) от РОР;

Свързани видове действия — член 22, параграф 3, буква г), точка i) от РОР; и член 6 от Регламента за ЕСФ+

Всички градски общини на територията на България, с изключение на 10-те общини по Приоритет 1, ще имат възможност да получат подкрепа по ПРР 2021 - 2027. Съвместно с МЗХГ е определена нова дефиниция за селска община (намаляване на броя на населението в административния център от 30 000 на 15 000 жители) и на тази база в обхвата на Приоритет 2 на ПРР попадат 40 градски общини. С цел развитие на функционални зони и засилване на функционалните връзки между градските общини и граничещите с тях селски общини инвестициите, насочени към индустриални зони/паркове и пътна инфраструктура и устойчива мобилност ще се финансират и за териториите на съседни селски общини, когато са включени в концепции за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ). Мерките за устойчива градска мобилност ще бъдат допустими на територията и на селски общини, които не граничат с градски, при ясно обоснована необходимост и интегриран характер на инвестицията. Поради спецификата на политиката в здравния сектор и с оглед на невъзможността ЕЗФРСР да финансира здравна инфраструктура, обекти на здравната инфраструктура могат да бъдат финансирани по линия на Приоритет 2 на ПРР на територията на цялата страна, в т.ч. и в селски райони.

За мерките в областта на социалното включване, жилищното осигуряване, образованието, дългосрочната грижа и здравеопазването в рамките на Приоритет 2 е заделен ресурс в размер на 415,4, който следва да бъде използван само за инвестиции в тези области.

Ще се подпомагат мерки, които отговарят на следните изисквания:

1. Да бъдат предвидени в интегрираните териториални стратегии за развитие (ИТСР) на регионите от ниво NUTS 2 (подход „отдолу-нагоре“).

2. За секторите пътна инфраструктура, образование, здравеопазване, социална политика и култура – да съответстват на картите на нуждите в сектора, изготвени от държавните

⁴ С изключение на специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

органи, отговорни за съответните политики, и надлежно отразени в ИТСП на регионите от ниво NUTS 2 (подход „отгоре-надолу“).

В рамките на предвидения подход инвестициите за интегрирано териториално развитие на регионите от ниво 2 в България в периода 2021 - 2027 г. ще бъдат подпомагани чрез прилагане на концепции за ИТИ с комбинирано финансиране от различни програми, Стратегическият план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР) и други източници на финансиране, включително рециклирани средства от прилагането на финансовите инструменти от предишните програмни периоди (където е приложимо). ПРР ще подкрепя мерки, допустими за финансиране от ЕФРР, в съответствие със специфичните нужди и потенциали на територията, които не могат да бъдат финансирани по секторните програми.

Съответствието на планираните за реализация проекти, част от концепция за ИТИ, с релевантната териториална стратегия на регионално ниво (ИТСП), както и с национални стратегии и картирането в съответните сектори, ще бъде проверявано от териториалните органи на регионално ниво, осъществяващи подбор на концепции за ИТИ, които да бъдат изпълнени на територията на съответната регион от ниво NUTS 2. Наличието на съответствие ще бъде част от критериите за допустимост, съгласно Насоки за кандидатстване, които ще бъдат утвърждавани за всяка процедура.

Ще се подпомагат следните видове дейности (трябва да се има предвид, че посочените действия са формулирани максимално широко с цел да осигурят гъвкавост при подготовката и изпълнението на проектите):

• **Инфраструктурни мерки за насърчаване на икономическата активност:**

- техническа **инфраструктура** за бизнес и предприемачество (включително сгради) за развитие на бизнес и индустриални паркове или друга инфраструктура за развитие на икономически дейности и подкрепа за иновации и развитие на МСП.

• **Енергийна ефективност и устойчиво обновяване на жилищни и обществени сгради:**

Дейностите ще бъдат изпълнявани в съответствие с Дългосрочната стратегия за саниране на сградния фонд в Република България с хоризонт до 2050 г., като ще се финансират всички видове мерки за енергийна ефективност в сградите, включително конструктивно укрепване на сградите, системи за отопление и климатизация, вкл. интегрирани инсталации за възобновяема енергия на място, оборудване за съхранение на енергията, оборудване за зареждане на електроавтомобили, цифровизация на сградите.

ВАЖНО: ПРР ще финансира мерки, свързани със системи за отопление и климатизация, когато такива са предписани в обследването на енергийна ефективност. Програмата за околна среда (ПОС) ще финансира подмяната на отоплителни уреди и системи за отопление **на твърдо гориво** само в общини с нарушено качество на атмосферния въздух (включително в сградите, за които мерки за енергийна ефективност се финансират от ПРР). Демаркацията е на база фокуса на инвестициите : ПРР се фокусира върху повишаване на енергийната ефективност на сградите, докато ПОС – върху намаляване на замърсяването с фини прахови частици.

ВАЖНО: Изпълнението на мерки за енергийна ефективност ще бъде осъществявано при спазване на демаркация с Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Проектите подкрепени по ПРР ще бъдат идентифицирани на базата на подход „отдолу-

нагоре“ и отразени в релевантните териториални стратегии на общинско и регионално ниво – Планове за интегрирано развитие на община и Интегрирани териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, докато НПВУ има хоризонтален характер и се фокусира върху енергийната реформа и постигането на глобалните цели на Зелената сделка.

• Устойчива мобилност, вкл. градска мобилност:

ВАЖНО: Мерки за насърчаване на устойчива градска мобилност ще бъдат финансирани от ПРР само при наличие на ясно идентифицирани стратегия и мерки за развитие на устойчивата градска мобилност в съответните Планове за интегрирано развитие на общините /ИТСР на регионите от ниво 2/, съдържащи всички елементи на плановете за устойчива градска мобилност. Същите следва да бъдат в съответствие с Пакета за устойчива градска мобилност на ЕК, съгласно Концепцията за плановете за устойчива градска мобилност (Приложението към Съобщение на Комисията СОМ(2013) 913).

Ще се насърчава развитието на функционални зони и регионални връзки от гледна точка на трудовата мобилност, включително чрез развитието на междуселищния градски транспорт.

Мерките могат да включват всички видове инвестиции в инфраструктура и оборудване, включително, но не само: разработване на плановете за управление на движението, въвеждане на интелигентни транспортни системи (ИТС) и др. мерки за дигитализация на транспорта, подмяна на подвижния състав на обществения транспорт с екологичночист, зарядна инфраструктура за чисти превозни средства, велосипедна и пешеходна мрежа, транспортна инфраструктура, вкл. улици и съоръжения във връзка с развитието на интегрирана система за обществен транспорт, велосипедна и пешеходна мрежа, мерки за подобряване на достъпността и безопасността на транспорта, подобряване на връзките между градски, междуградски автобусен, железопътен, въздушен, вътрешноводен и морски транспорт, като част от реализиране на интермодални превози и др.

ВАЖНО: ПРР ще финансира мерки за изграждане на зарядни станции като елемент на устойчивата градска мобилност на територията на градските общини в съответствие с териториалните стратегии. Всички останали мерки, свързани с изграждането на зарядни станции, ще се финансират от Програмата за транспортна свързаност (ПТС).

ВАЖНО: Дейностите, свързани с развитието на устойчивата мобилност следва да бъдат проектирани и изпълнявани при стриктно съобразяване и осигуряване на всички необходими мерки за безопасност на движението с фокус върху най-уязвимите участници – пешеходци и велосипедисти.

ВАЖНО: Финансирането на мерките за устойчива мобилност ще се финансират при ясна демаркация с мерките, предвидени в НПВУ, където е планирано да бъдат подкрепени градските общини с изключение на 10-те най-големи. В допълнение, схемата по НПВУ ще бъде пилотна и тя ще стартира преди да започне изпълнението на мерките по ПРР като се предвижда тя да послужи като пилотна инициатива, която да помогне да се натрупа опит и практика в сформиранието на партньорства за изпълнение на интегрирани проекти за устойчива градска мобилност, които да бъдат надградени и продължени с проектите за устойчива градска мобилност по ПРР.

• Пътна инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност:

- пътища от I, II и III клас от републиканската пътна мрежа извън TEN-T мрежата на територията на цялата страна;

- пътища IV клас на територията на градските общини (на базата на подход „отдолу-нагоре“, при солидна обосновка и доказана нужда за постигане целите на социално включване и икономическо развитие);

- всички видове мерки за пътна безопасност, ИТС, превенция и повишаване на осведомеността и др.

ВАЖНО: Финансирането на пътната инфраструктура ще се осъществява при следната демаркация между ПРР, ПТС и СПРЗСР: ПРР ще финансира пътища I, II, III на територията на цялата страна и IV клас на територията на градските общини **извън Трансевропейската пътна мрежа**, ПТС ще финансира проекти за развитие на пътната инфраструктура **по Трансевропейската пътна мрежа**, а СПРЗСР – мерки за поддържане и изграждане на общинска пътна инфраструктура в селските общини в страната.

ВАЖНО: Мерките за пътна безопасност трябва да бъдат изпълнявани в съответствие с европейската и национална стратегическа рамка в сектора, а именно Работен документ на службите на Комисията „Политическата рамка на ЕС за пътна безопасност 2021-2030 – Следващи стъпки към „Визия нула“, както и Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България за периода 2021 – 2030 г. и Плана за действие 2021 – 2023 г.

• Зелена градска инфраструктура и сигурност в обществени пространства като:

- изграждане на обществени зони за отдих и зелени площи, включително физически елементи на градската среда и зелена инфраструктура за сгради и междублокови пространства;

- мерки за повишаване на сигурността, вкл. пътна безопасност и подобряване на готовността на институциите да реагират в случай на инциденти;

- обновяване на специфични територии от градовете с неблагоприятни социално-икономически характеристики.

• Образователна инфраструктура за предучилищно, училищно и висше образование, включително детски градини.

Инвестициите в обекти от предучилищното и училищното образование следва да отговарят на изискванията, регламентирани в националното законодателство и да включват определен набор от мерки, препоръчани от МОН (като спортни площадки, площадки за игри или за безопасност на движението, дидактически материали, уреди за пречистване на въздуха и др.).

ВАЖНО: Финансирането на мерки за образователна инфраструктура ще се извършва при ясна координация и демаркация спрямо заложените мерки в НПВУ като по ПРР ще бъдат подкрепени обекти, идентифицирани от МОН в одобрената карта на нуждите. В допълнение, дейностите по НПВУ е предвидено да стартират преди тези по ПРР като на етапа на обявяване на процедури за финансиране по програмата се очаква да има яснота за обектите, които вече са получили подкрепа. Координацията на мерките по демаркация ще бъде извършвана преди обявяването на процедури за финансиране по ПРР като от МОН ще се иска потвърждение.

• **Здравна и социална инфраструктура** и оборудване за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи, възрастни хора, хора с увреждания или деца, вкл. детски ясли.

ВАЖНО: Финансирането на мерки за здравеопазване ще се изпълнява при ясна допълняемост с мерките, заложиени за здравеопазване в НПВУ, където е предвидено да се подкрепя на лечебните заведения и болнична помощ, докато по ПРР приоритетно ще се подкрепят мерки за обекти на извънболнична и следболнична помощ.

• **Жилищно настаняване**

- Осигуряване на модерно и достъпно жилищно настаняване, вкл. и на уязвими групи от население и други групи в неравностойно положение, включително роми;

- подкрепа за прилагане на иновативни подходи за финансиране на жилищната политика в общините;

- насърчаване на архитектурния дизайн и изграждането на жилища, прилагащи принципи за устойчивост на околната среда, със специално внимание към смекчаването и адаптирането на изменението на климата;

• **Култура, спорт и туризъм:**

- инфраструктура и оборудване за масов спорт;

- инфраструктура и оборудване за културни организации и сгради, включително за създаване на ключови регистри и дигитализация на културни ценности;

- разработване на планове за опазване и управление на обектите на недвижимото културно наследство;

- мерки, свързани с развитието, подобряването, разширяването и социализацията на туристическите зони и свързаната с тях инфраструктура, както и развитие на устойчиви форми на туризъм - екотуризъм, селски, културен, гастрономичен, здравен туризъм и др.

• **Други действия, допустими по ЕФРР и идентифицирани въз основа на подхода „отдолу-нагоре“**, при спазване на ясна процедура за демаркация с други програми.

ВАЖНО: Задължителна мярка за всички изброени по-горе видове интервенции ще бъде осигуряване на достъпна физическа среда за хората с увреждания в съответствие с изискванията на националното законодателство.

Изискване към всички инвестиции в сгради по ПРР е изпълнението на мерки за енергийна ефективност с цел постигане най-малко клас на енергопотребление „В“ на сградата.

Подходящата демаркация и допълняемост между програмите и липсата на двойно финансиране ще бъде подсигурано на нивото на предварителен подбор на концепциите за ИТИ в регионалните съвети за развитие и допълнително по време на процеса на подбор на проекти, изпълняван от всеки един УО преди подписване на договорите за безвъзмездна финансова помощ с бенефициентите.

Приоритетно ще се подпомагат мерки с пряк принос към изпълнението на приоритетните дейности от Плана за действие за изпълнението на СЕСДР, като към Насоките за кандидатстване ще се публикува списък на приоритетните дейности и проектни идеи, за които е налице ясна обосновка за принос към приоритетните дейности

по СЕСДР, ще получават повече точки. ПРР има потенциал за принос към следните дейности по СЕСДР:

- Подобряване на регионалната/местната трансгранична инфраструктура и достъпа до селските райони чрез насърчаване на II и III клас пътища;
- Насърчаване на енергийната ефективност и използването на възобновяема енергия в сгради и отоплителни системи, включително централно отопление и охлаждане и комбинирани топлоенергийни съоръжения;
- Насърчаване на устойчивия туризъм в Дунавския регион и използване на потенциала на проекти по СЕСДР в областта на културата, природата и туризма;
- Подкрепа и насърчаване на културния туризъм в Дунавския регион;
- Инвестиране в устойчиви качествени продукти, услуги, иновативни форми и инфраструктура в областта на туризма и културата, насърчаване умения, образование и създаване на работни места в свързаните области;
- Развитие на „Интелигентна дестинация „Дунав““;
- Насърчаване на развитието на културните дейности и творческите сектори;
- Насърчаване на културното наследство в Дунавския регион;
- Утвърждаване на концепцията за зелена инфраструктура на ЕС в Дунавския регион;
- Борба с бедността и насърчаване на социалното включване за всички;
- Качество и ефективност на системите за образование и обучение;
- Приобщаващо образование, справедливост, общи ценности и устойчиво развитие.

Текстово поле [8 000]

Основни целеви групи — член 22, параграф 3, буква г), точка iii) от POP:

Допустими бенефициенти по ПРР са партньорства на различни заинтересовани страни, действащи на съответната територия, включително държавни органи, областни администрации и общински власти; представителите на гражданското общество (неправителствени организации, организации на работодатели и на синдикати, фондации); представители на бизнеса (предприятия), научната общност; сдруженията на собствениците на жилища в многофамилни жилищни сгради.

Същевременно основната целева група на подкрепата е населението на всички 40 градски общини, които ще бъдат подпомогнати в рамките на Приоритет 2 на ПРР, техни посетители и гости, както и населението на съседни селски общини и населени места, образуващи общи функционални зони. Имайки предвид спецификите на прилагането на териториални мерки с комбинирано финансиране от повече от един програма/източник на финансиране, целевите групи в действителност включват цялото население на всички региони от ниво NUTS 2.

Текстово поле [1 000]

Действия за гарантиране на равенство, приобщаване и недискриминация — член 22, параграф 3, буква г), точка iv) от POP и член 6 от Регламента за ЕСФ+

За да се гарантира, че нуждите на най-нуждаещите се лица и общности са удовлетворени, концепциите за ИТИ, насочени към уязвими групи, включително роми,

лишени райони и основни услуги, ще получат приоритет по време на процеса на подбор чрез специфични критерии и по-високи точки.

Повечето мерки и дейности по Приоритет 2 пряко допринасят за гарантиране на равенството, приобщаването и недискриминацията.

Задължителна мярка за всички изброени по-горе видове интервенции ще бъде осигуряването на достъпна физическа среда за хората с увреждания в съответствие с изискванията на националното законодателство.

В случай на мерки за устойчива градска мобилност, които предвиждат доставка на превозни средства или интервенции по спирки и гари, ще се изисква да се вземат под внимание нуждите на хората с увреждания (например звуково означаване на спирките и превозните средства, нископодови превозни средства и т.н.). Мерките за подпомагане на междуселищния транспорт и мобилността на територията на селските общини също са в приложение на принципите за равенство и недискриминация, защото осигуряват достъп на населението на по-малките населени места до услугите в градовете.

Интервенциите, свързани с жилищно настаняване, образователна, социална и здравна инфраструктура директно адресират нуждите на най-уязвимите групи от населението и осигуряват равен достъп до основни услуги за всички.

При оформяне на инструментите за подпомагане на енергийна ефективност и обновяване на жилищните сгради, ще се осигури преференциално третиране на семейства и лица с ниски доходи.

Текстово поле [2 000]

Посочване на специфичните целеви територии, включително планирано използване на териториални инструменти — член 22, параграф 3, буква г), точка v) от POP

Приоритет 2 за интегрирано териториално развитие ще бъде изпълнен чрез инструмента Интегрирани териториални инвестиции, в съответствие с чл. 28 от POP за територията на 6-те региона от ниво NUTS 2.

Стъпките за подготовката и изпълнението на интегрираните териториални инвестиции включват:

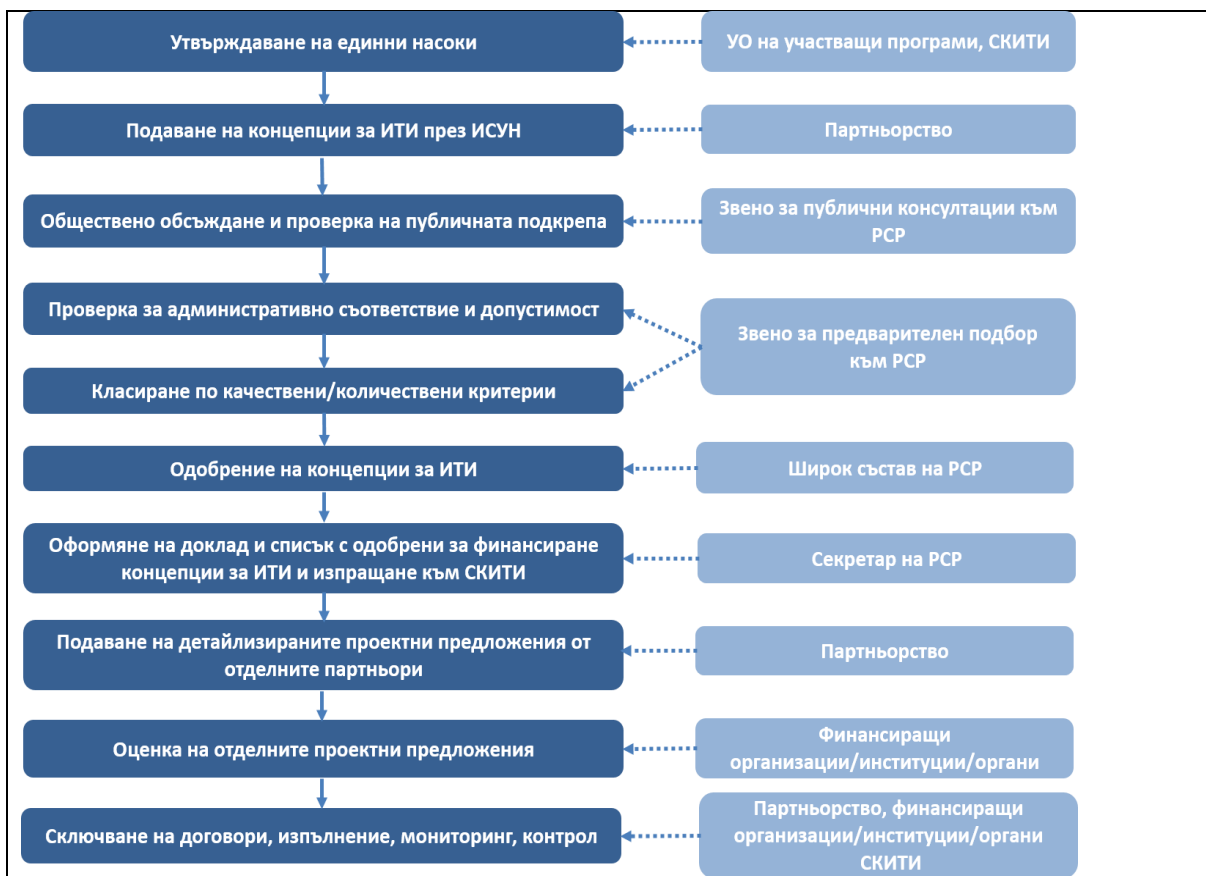
1. Приемане на специализиран подзаконов нормативен акт (Постановление на Министерски съвет към Закона за управление на средствата от ЕСИФ), в който да бъдат регулирани процедурите по прилагане на инструмента ИТИ.
2. Одобрение на интегрирани териториални стратегии за развитие на регионите от ниво NUTS 2 от регионалните съвети за развитие и приемането им от Министерски съвет.

Процедурата по подаване, подбор, оценка и изпълнение на концепциите за ИТИ и проектите, които са част от тях, включва следните стъпки:

1. Подготовка, утвърждаване и публикуване на единни Насоки за кандидатстване с концепции за ИТИ.
2. Сформиране на партньорство, подписване на партньорско споразумение и подаване на концепция за ИТИ в ИСУН.

3. Публични обсъждания за осигуряване на обществена подкрепа и повишаване на осведомеността на обществеността относно планираните дейности в рамките на представените концепции за ИТИ.
4. Проверка за административно съответствие и допустимост.
5. Класиране по качествени/количествени критерии.
6. Одобрение на концепции за ИТИ от РСР.
7. Оформяне на окончателен списък с одобрени за финансиране концепции за ИТИ.
8. Подаване на детайлизираните проектни предложения от бенефициентите и оценка от съответните финансиращи организации/институции/органи – УО на програми, организации, прилагащи финансови инструменти и други (всяка финансираща организация/институция/орган оценява съответния проект, част от концепцията за ИТИ, попадащ в обхвата на нейните отговорности).
9. Подписване на договори и изпълнение на проектите, които са част от концепцията за ИТИ (всяка финансираща организация/институция/орган подписва отделен договор за съответния проект).
10. Цялостна координация, мониторинг и контрол на изпълнението на концепцията за ИТИ и включените в нея проекти.

По-долу в схематичен вид са представени най-общо отделните стъпки от процеса, както и отговорните органи за тяхното изпълнение. Детайлите относно отделните стъпки, сроковете и правилата за изпълнение, ще бъдат разписани в ПМС за определяне на правила за подготовка, подбор и изпълнение на концепции за ИТИ за периода 2021 - 2027 г.

За всеки от регионите от ниво NUTS 2 се предвижда отделен индикативен бюджетен пакет. Всички програми, участващи в интегрирания териториален подход, ще допринесат за отделните пакети. Методиката за разпределяне на ресурса по приоритета включва 4 индикатора: 1. Население - тежест 15%; 2. Територия - тежест 15% ; 3. Брутна добавена стойност - тежест 20%.; 4. Компонент „инфраструктура“ (компонент на Европейския индекс на регионална конкурентоспособност).

Дяловете от индикативните регионални пакети въз основа на гореописаната методология за всеки от региони ниво NUTS 2 като процент от общия ресурс на приоритета по ПРР са както следва:

Регион ниво NUTS 2	Дял от общия ресурс (%)
СЗР	20%
СЦР	18%
СИР	18%
ОБЩО СЕВЕРНА БЪЛГАРИЯ	55%
ЮИР	16%
ЮЦР	17%
ЮЗР (без град София)	12%
ОБЩО ЮЖНА БЪЛГАРИЯ	45%

Методиката осигурява сравнително балансирано разпределение на финансовите ресурси на национална територия, като отчитайки социално-икономическото развитие

на всеки регион, се осигурява по-висок относителен дял на финансирането за северните райони на България.

Специален фокус на подкрепата ще представляват най-нуждаещите се територии, определени като проблемни / територии със специфични характеристики в съответните Интегрирани териториални стратегии за развитие – такива са териториите с демографски риск, както и планинските, селските и граничните територии. За тях ще бъдат заделени 10% от бюджета по този приоритет.

Текстово поле [2 000]

Междурегионални, трансгранични и транснационални действия — член 22, параграф 3, буква г), точка vi) от POP

Приоритет 2 ще се реализира чрез инструмента ИТИ, като целта е да се насърчи партньорството и сътрудничеството между различни общини, институции и заинтересовани страни, както и осъществяването на интегрирани мерки без оглед на административно-териториалните граници. В концепциите за ИТИ по този приоритет могат да участват всякакъв вид проекти, финансирани с всякакъв вид източници на финансиране като водещото е общи специфики или потенциали за развитие на целевите територии на ИТИ. Една концепция за ИТИ може да се реализира както на територията на повече от една община, така и на територията на повече от един регион или дори – повече от една държава.

С цел да се насърчи приноса към изпълнението на СЕСДР при подбора на проекти идеи по ПРР ще се дават допълнителни точки за проекти, които се предвижда да се изпълняват координирано или съвместно с партньори от други държави в обхвата на Дунавската стратегия.

Мерките по ПРР ще се допълват от интервенциите по Програмите за трансгранично сътрудничество чрез финансирането на „меки“ мерки и дребномащабни дейности, включително транснационалната програма „Черноморски басейн“ 2021-2027 и Програмата „Дунав“ 2021 – 2027. Проектите, които ще се изпълняват от българските партньори по програмите INTERREG, следва да отговарят на приоритетите, заложиени в Интегрираните териториални стратегии за развитие на съответните региони от ниво 2, което ще се удостоверява чрез писма за подкрепа от Регионалните съвети за развитие. В допълнение, с цел постигането на по-висока степен на взаимодействие, проектите по програмите INTERREG могат да бъдат част от концепциите за интегрирани териториални инвестиции.

Текстово поле [2 000]

Планирано използване на финансови инструменти — член 22, параграф 3, буква г), точка vii) от POP

Предвижда се използването на финансови инструменти (ФИ) за интервенциите, които генерират приходи или водят до спестяване на разходи.

Планираното използване на ФИ е базирано на Предварителната оценка за прилагането на ФИ по ПРР, която идентифицира потенциал за използването им за целия набор от допустимите групи мерки по програмата, както следва:

- Мерки за насърчаване на икономическата активност – преференциални кредити и гаранции в подкрепа на мерки за техническа инфраструктура за бизнес и предприемачество (вкл. сгради), в т.ч. дейности по изграждане /реконструкция/ реновиране/ технологично оборудване и преоборудване на производствени и бизнес сгради и други подобни инвестиции, включително инвестиции на „зелено“ и brownfield инвестиции, както и свързваща инфраструктура.

- Енергийна ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради: Използването на ФИ по ПРР ще бъде координирано с предвидените инструменти за подпомагане на мерки за ЕЕ по НПВУ с цел да се избегне конкуренция между отделните инструменти и да се приложи унифициран подход. За индивидуални собственици ФИ ще се използват основно като допълващи към грантовия компонент на проектите за финансиране на собственото участие на бенефициентите. Предвиждат се и възможности под формата на кредитни линии и портфейлни гаранции на компании, изпълняващи проекти за ЕЕ в жилищния и обществен сектор с цел да се стимулира пазара за изпълнение на ЕСКО договори. Обмисля се

- Устойчива мобилност – Доколкото голяма част от мерките в тази група не генерират приходи се предвиждат ФИ под формата на фонд за финансиране на собствено участие на публичните власти по проекти, одобрени с БФП. Същевременно, за генериращите приходи компоненти като някои мерки за обновяване на подвижен състав, гари и спирки, алтернативни горива и зарядни станции за електромобили, паркинги и системи за паркиране, ще се предлагат инвестиционни или оборотни кредити с вградени гаранции, както и нисколихвено кредитиране с грантов компонент.

- Спортна инфраструктура – подкрепа чрез инвестиционни кредити с вградени или индивидуални гаранции.

- Туризм, култура и културно наследство - комбинирана подкрепа на 50% БФП с ФИ под формата на инвестиционни кредити и вградени или индивидуални гаранции.

- Образователна инфраструктура - инвестиционни или оборотни кредити с вградени или индивидуални гаранции. ФИ ще се прилагат предимно в сектора на висшето образование, както и за частни детски градини и училища, за които се предвижда комбинирано финансиране с БФП в рамките на една операция.

- В сектор „Здравеопазване и социална инфраструктура“ възможностите за прилагане на финансови инструменти са ограничени. Предвижда се предоставянето на инвестиционни или оборотни кредити с вградени гаранции.

За всеки от гореизброените сектори ще бъде допуснато комбинирано финансиране с БФП, включително в рамките на една операция в зависимост от размера на гранта.

Фондът на фондовете, управляван от Фонд Мениджър на финансовите инструменти в България ЕАД, е структурата на национално ниво, която ще продължи да бъде отговорен орган за структурирането и управлението на финансови инструменти, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове през програмния период 2021 - 2027.

Текстово поле [1 000]

2.1.2.1.2. Показатели

Основание: член 22, параграф 3, буква г), точка ii), член 8 от Регламента за ЕФРР и за КФ

Таблица 1: Показатели за крайния продукт

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Междинна цел (2024 г.)	Целева стойност (2029 г.)
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO18	Жилища подобрени енергийни характеристики	жилища	0	1 136
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO19	Обществени сгради подобрени енергийни характеристики	кв. м.	0	54 412
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално,	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO69	Капацитет на нови или модернизирани лечебни заведения	лица/година	0	212 621

	икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони							
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO74	Население, обхванато от проекти в рамките на стратегиите за интегрирано териториално развитие	лица	0	1 084 076
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO76	Интегрирани проекти за териториално развитие	проекти	0	24
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO77	Брой подкрепено културни и туристически обекти	Културни и туристически обекти	0	86

	в различни от градските райони							
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO113	Незастроени площи, създадени или рехабилитирани в градските райони	кв. м.	0	744 529
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO 59	Инфраструктура за алтернативни горива (точки за зареждане/зарядни точки)	бр.	0	93
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони		Нулевоемисионни превозни средства за градския транспорт	бр.	0	44
Приоритет 2	СЦ 2	ЕФРР	Региони в преход		Създадени нови социални услуги	бр.	0	43

	Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони		По-слабо развити региони		или с подобрена среда			
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони		Жилищно настаняване	жилища	0	412
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони		Подкрепени образователни обекти			

Основание: член 22, параграф 3, буква г), точка ii) от POP

Таблица 2: Показатели за резултата

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Базова или референтна стойност	Референтна година	Целева стойност (2029 г.)	Източник на данните [200]	Коментари [200]
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCR26	Годишно първично потребление на енергия (от които: жилища, обществени сгради, предприятия и други)	MWh /год.	95 261,83	2020	42 565,35	ИСУН, бенефициенти	
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCR29	Очаквани емисии на парникови газове	тона CO2 екв. / година	20 612,29	2020	9 906,21	ИСУН, бенефициенти	

	сигурността в различни от градските райони										
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCR73	Годишен брой на ползвателите на здравни услуги	потребители / година	0		217 151	ИСУН, бенефициенти	
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCR77	Посетители на подкрепените културни и туристически обекти	Посетители / годишно	0	2021	228 257	ИСУН, бенефициенти	

2.1.2.1.3. Индикативна разбивка на програмираните ресурси (ЕС) по видове интервенции (не е приложимо за ЕФМДРА)

Основание: член 22, параграф 3, букви г), точка viii) от POP

Таблица 1: Измерение 1 — Област на интервенция

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	019 Услуги и приложения за електронно здравеопазване (включително e-Care, интернет на нещата за физическа активност и интелигентна заобикаляща среда)	25 561 096,75
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	041 Обновяване на наличния жилищен фонд с цел повишаване на енергийната ефективност, демонстрационни проекти и спомагателни мерки	31 951 370,94
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	042 Обновяване на наличния жилищен фонд с цел повишаване на енергийната ефективност, демонстрационни проекти и спомагателни мерки в съответствие с критериите за енергийна ефективност	31 951 370,94

2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	044 Повишаване на енергийната ефективност и мерки за енергийна ефективност по отношение на обществената инфраструктура, демонстрационни проекти и спомагателни мерки	21 300 913,96
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	045 Повишаване на енергийната ефективност и мерки за енергийна ефективност по отношение на обществената инфраструктура, демонстрационни проекти и спомагателни мерки в съответствие с критериите за енергийна ефективност	21 300 913,96
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	073 Рехабилитация на промишлени площадки и замърсени терени	117 155 026,76
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура,	077 Мерки за подобряване на качеството на	5 325 228,49

			природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	въздуха и за намаляване на шума	
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	081 Инфраструктура за чист градски транспорт	10 650 456,98
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	082 Подвижен състав за чист градски транспорт	47 927 056,40
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	083 Велосипедна инфраструктура	15 975 685,47
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	084 Цифровизация на градския транспорт	10 650 456,98

2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	086 Инфраструктура за алтернативни горива	15 975 685,47
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	090 Новопостроени или усъвършенствани други национални, регионални и местни пътища за достъп	46 862 010,70
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	093 Други реконструирани или модернизирани пътища (магистрала, национален, регионален или местен път)	35 146 508,03
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	094 Цифровизация на транспорта: пътна мрежа	35 146 508,03
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив	121 Инфраструктура за образованието и грижите в ранна детска възраст	53 252 284,89

			туризъм и сигурността в различни от градските райони		
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	122 Инфраструктура за началното и средното образование	53 252 284,89
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	123 Инфраструктура за висшето образование	53 252 284,89
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	124 Инфраструктура за професионалното образование и обучение и ученето за възрастни	53 252 284,89
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	126 Жилищна инфраструктура (различна от тази за мигранти, бежанци и лица под международна закрила или кандидатстващи за такава)	22 365 959,65
2	ЕФРР	Региони в преход	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо	127 Друга социална инфраструктура, която	52 187 239,19

		По-слабо развити региони	социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	допринася за социалното приобщаване в общността	
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	128 Инфраструктура за здравеопазването	25 561 096,75
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	129 Оборудване за здравеопазване	25 561 096,75
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	130 Мобилни активи в областта на здравеопазването	25 561 096,75
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	131 Цифровизация в областта на здравеопазването	25 561 096,75

2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	165 Опазване, развитие и популяризиране на публични туристически активи и тях туристически услуги	38 341 645,12
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	166 Опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги	63 902 741,87
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	167 Опазване, развитие и популяризиране на природното наследство и екотуризъм извън рамките на защитените зони по „Натура 2000“	25 561 096,75
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	168 Физическо обновление и сигурност на обществените пространства	74 553 198,85

Таблица 2: Измерение 2 — Форма на финансиране

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	01. Безвъзмездни средства	1 011 793 412,95
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	05. Подпомагане чрез финансови инструменти: Съпътстващо подпомагане	53 252 284,89

Таблица 3: Измерение 3 — Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	17 Други видове целеви територии	1 065 045 697,84

Таблица 4: Измерение 6 — Вторични тематични области по ЕСФ+

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)

Таблица 5: Измерение 7 — измерение „Равенство между половете“ на ЕСФ+*, ЕФРР, КФ и ФСП

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)

* По принцип 40 % за ЕСФ + допринасят за проследяването на равенството между половете. 100 % се прилагат, когато държавата членка избере да използва член 6 от Регламента за ЕСФ +, както и специфични за програмата действия в областта на равенството между половете.

2.1.2.1.4. Индикативна разбивка на програмираните средства (ЕС) по видове интервенции за ЕФМДРА

Основание: Член 22, параграф 3, буква в) от РОР

Таблица 1 Индикативна разбивка на програмираните средства (ЕС) по видове интервенции за ЕФМДР

Приоритет №	Специфична цел	Вид интервенция	Код	Сума (EUR)

2.1.2.2. Специфична цел, насочена към справянето с материалните лишения¹

2.1.2.2.1. Интервенции по линия на фондовете

Основание: член 22, параграф 3 от РОР и член 20 и член 23, параграфи 1 и 2 от Регламента за ЕСФ+

Видове подкрепа

Текстово поле [2 000]

Основни целеви групи

Текстово поле [2 000]

Декриптиране на национални или регионални схеми за подкрепа

Текстово поле [2 000]

Критерии за подбор на операциите²

Текстово поле [4 000]

¹ Член 22, параграф 3, буква г) от РОР не се прилага за специфичната цел, определена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

² Само за програми, ограничени до специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

2.1.2.2.2. Показатели

Таблица 2: Показатели за крайния продукт

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица

Таблица 3: Показатели за резултата

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Референтна стойност	Референтна година	Източник на данните [200]	Коментари [200]

2.1.3. Приоритет 3 „Справедлив енергиен преход“

☐ Това е приоритет, насочен към младежката заетост
☐ Това е приоритет, насочен към социалните иновативни действия
☐ Това е приоритет, насочен към подкрепата за най-нуждаещите се лица съгласно специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ + *
☐ Това е приоритет, насочен към подкрепата за най-нуждаещите се лица съгласно специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква л) от Регламента за ЕСФ ³

³ В случай че средствата по специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква л) от Регламента за ЕСФ+, са взети предвид за целите на член 7, параграф 4 от Регламента за ЕСФ+.

Това е приоритет, насочен към специфичната цел за градска мобилност, посочена в член 3, параграф 1, буква б), точка viii) от Регламента за ЕФРР и за Кохезионния фонд.

Това е приоритет, насочен към специфичната цел за цифрова свързаност, посочена в член 3, параграф 1, буква а), точка v) от Регламента за ЕФРР и за Кохезионния фонд.

* Ако е маркирано, преминете към раздел 2.1.1.2

2.1.3.1. Специфична цел⁴ Предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение

2.1.3.1.1. Интервенции по линия на фондовете

Основание: член 22, параграф 3, буква г), точки i), iii), iv), v), vi), vii) от РОР;

Свързани видове действия — член 22, параграф 3, буква г), точка i) от РОР; член бот Регламента за ЕСФ+

Приоритетът ще се изпълнява по линия на Фонда за справедлив преход (ФСП) и при условие, че разработените за целите на неговата реализация териториални планове за справедлив преход на засегнатите райони, бъдат одобрени като част от Програмата за развитие на регионите 2021-2027.

С публикуването на Европейската зелена сделка Европейската комисия се ангажира да пренасочи процеса на Европейския семестър към целите на устойчивото развитие. В тази връзка Докладът за България за 2020 г. обръща специално внимание на въпросите, свързани със справедливия преход, като включва общ анализ на основните екологични предизвикателства от макроикономическо значение в България и специално за регионите за добив на въглища в преход. Анализът на ЕК показва, че българската икономика е една от икономиките в ЕС с най-висока енергийна и въглеродна интензивност. Данните показват, че през 2017 г. България се е нуждаела от 3,8 пъти повече енергия и е имала 4,4 пъти повече емисии на въглерод на единица БВП от средното за ЕС. През 2017 г. около 48% от електроенергията е произведена от електроцентрали, работещи с въглища, главно използващи лигнитни въглища, но също така е установено, че България е сред държавите-членки с най-висок дял на твърдите изкопаеми горива в крайното енергийно потребление на домакинствата. Освен тези фактори за висока въглеродна интензивност, България е изправена пред трудности при догонването на страните от ЕС и всъщност се отдалечава от средните стойности на ЕС по отношение на отделянето на растежа на БВП от потреблението на енергия и емисиите на парникови газове. Ефектите от Европейската зелена сделка не се ограничават само до декарбонизацията на енергията. Сектори като

⁴ С изключение на специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

промишлеността, транспорта, земеделието и околната среда също се очаква да бъдат силно засегнати и всеки от тях ще бъде обект на трансформация.

Във времена на глобална пандемия COVID-19, Европейската зелена сделка е създадена като стратегия за приобщаващ и устойчив растеж и всъщност ефективно свързва икономическото възстановяване със своите цели, за да се избегне инвестирането два пъти - веднъж в процеса на възстановяване и по-късно - в зелена трансформация.

Свързването на Фонда за справедлив преход с възстановяването от кризата изисква отчитане на по-широк социално-икономически обхват в сравнение с първоначалната концепция, с оглед осигуряване на необходимия висок темп на изпълнение на предвидените инструменти и постигане на бързо икономическо възстановяване.

Докладът за България за 2020 г. представя насоки за инвестиции от Фонд за справедлив преход по отношение на двата най-засегнати региона на ниво NUTS3 по отношение на добива на въглища и производството на енергия от въглища - района на Марица в област Стара Загора и района на община Бобов дол в област Кюстендил, които са разположени съответно в Югоизточния регион и Югозападния район на ниво NUTS2 на България. Смята се, че повечето от въглищните мощности и минните дейности в България се намират в тези два региона, поради което за тях се предлага пълният набор от допустими операции по Фонда за справедлив преход, включително продуктивни инвестиции в големи предприятия за Старозагорския регион.

Анализите показват, че преходът към климатична неутралност няма да се ограничи до конкретните региони, а по-скоро ще има национално въздействие, което ще изисква дълбока трансформация на цялата икономика, с огромни нужди от инвестиции и преквалификация на работни места във всички региони на страната. В резултат на направените анализи се установи, че за да може да се справи с предизвикателствата на прехода, всички региони в страната ще трябва да диверсифицират икономиките си до продукти, характеризирани се с висока технологична и научноизследователска и развойна дейност. Това ще позволи на страната да създава продукти с висока добавена стойност, в съответствие с визията, целите и приоритетите на Националната програма за развитие на БЪЛГАРИЯ до 2030 г. Дейностите ще бъдат особено фокусирани върху разработването и внедряването на иновативни продукти, процеси и бизнес модели, насочени към повишаване на ресурсната ефективност на икономиката, както и подкрепа и внедряване на иновации, насочени към високата въглеродна интензивност на икономиката.

В съответствие с политиката на България за декарбонизация се предвижда постепенно намаляване на производството на електроенергия от лигнитни въглища от 18,7 TWh през 2020 г. на 14 TWh през 2030 г., 7 TWh през 2035 г. и под 1 TWh през 2040 г. Машабът на икономическото и социалното въздействие на този преход ще бъде най-висока в регионите, където икономиката се основава на добив на въглища и производство на електроенергия - Стара Загора, Кюстендил и Перник. Тези три региона/области ще бъдат изправени пред дълбока икономическа трансформация през следващите десетилетия и ако не бъдат разработени подходящи планове за диверсификация, растеж и работни места, те ще бъдат

изложени на риск от задълбочаване на икономическия спад, безработицата, включително прехвърляне на безработица от закриване на мини, обезлюдяване и бедност. В тази връзка мерките по Приоритет 3 ще се определят от идентифицираните нужди от Териториалните планове за справедлив преход, които са в процес на разработване.

Въз основа на икономически модели на междусекторни отношения, общият ефект върху пряката, непряката и индуцирана заетост в секторите на въгледобив и производство на електроенергия възлиза на приблизително 56 000 души. Като се има предвид, че доходите в засегнатите сектори са сред най-високите в икономиката, ефектът върху служителите вероятно ще засегне техните семейства, което означава, че броят на засегнатите лица в домакинствата ще достигне 123,6 хиляди души.

Два от регионите, Стара Загора и Кюстендил, вече са идентифицирани от ЕК в Доклада за страната за България. Област Стара Загора, където се намира енергийният комплекс „Марица-изток“, е един от най-големите въгледобивни региони в ЕС, както в абсолютно, така и в относително изражение. Този комплекс произвежда между 26 и 30 милиона тона лигнитни въглища годишно, а електричеството, което те генерират, е водещият конвенционален енергиен източник в страната. Местното производство допринася за по-ниска степен на зависимост на производството на енергия в България в сравнение с други страни от ЕС. Минната дейност е съсредоточена на територията на област Стара Загора, но концесионната зона включва и територии в Сливенска и Хасковска област. По отношение на заетостта, въглищната компания и съществуващите ТЕЦ в комплекс „Марица Изток“ са най-големите работодатели в региона.

Двата региона, които са съседни един на друг - Кюстендил и Перник, са част от Югозападния район за добив на въглища, където голям брой мини доставят суровини за два ТЕЦ. Вътрешното разпределение на доставките варира през годините, като данните за добива на въглища през 2019 г. показват 900 хиляди тона в област Кюстендил, 527 хиляди тона в област Перник, 335 хиляди тона в област София (общини Драгоман и Годеч) и 4 хиляди тона в Благоевград Регион (община Гърмен). Особено в Пернишка област, зависимостта от изкопаеми горива е много ясна, тъй като градът разполага с най-голямата централна топлофикационна централа, работеща на въглища, а прилагането на политиките за декарбонизация ще бъде предизвикателство за другия основен стълб на местния икономика - най-голямото предприятие за производство на стомана в България. Предвид тези характеристики, област Перник е включена в обхвата на техническото задание за подкрепа при изготвянето на планове за териториален справедлив преход по Програмата за структурни реформи на ЕС.

Мерките по Приоритет 3 ще се реализират на територията на областите, които бъдат одобрени от ЕК. Към момента това са Перник, Кюстендил и Стара Загора, но е възможно приложението да бъде разширено с още 8 области на ниво NUTS 3.

Допустимите дейности по Приоритет 3 са в следните направления:

- Продуктивни инвестиции в МСП, включително микропредприятия и стартиращи предприятия, водещи до икономическа диверсификация, модернизация и реконверсия;
- Инвестиции в създаването на нови фирми, включително чрез бизнес инкубатори и консултантски услуги, водещи до създаване на работни места;
- Научноизследователски и иновационни дейности, включително от университети и публични изследователски институции, и насърчаване на трансфера на съвременни технологии;
- Внедряване на технологии, както и системи и инфраструктури за достъпна чиста енергия, включително технологии за съхранение на енергия, и в намаляване на емисиите на парникови газове;
- Инвестиции във възобновяема енергия в съответствие с Директивата за възобновяемите енергийни източници (ЕС) 2018/20016, включително критериите за устойчивост, посочени в нея, и в енергийна ефективност, включително за целите на намаляването на енергийната бедност;
- Инвестиции в интелигентна и устойчива местна мобилност, включително декарбонизация на местния транспортен сектор и неговата инфраструктура;
- Рехабилитация и модернизация на топлофикационни мрежи с оглед подобряване на енергийната ефективност на централните отоплителни системи и инвестиции в производството на топлинна енергия, при условие че те се доставят изключително от възобновяеми енергийни източници;
- Инвестиции в цифровизация, цифрови иновации и цифрова свързаност;
- Инвестиции в регенериране и обеззаразяване на изоставени терени, възстановяване на земи и включително, когато е необходимо, зелена инфраструктура и проекти за пренастройка, като се отчита принципът „замърсителят плаща“;
- Повишаване на квалификацията и преквалификация на работници и търсещи работа;
- Подобряване на кръговата икономика чрез предотвратяване на отпадъци, намаляване, ефективно използване на ресурсите, повторно използване, ремонт и рециклиране;
- Помощ при търсене на работа на търсещите работа, подкрепа за активно старееене и подкрепа за доходите на работниците в преход между работни места;
- Активно включване на търсещите работа, особено на жените, хората с увреждания и уязвимите групи;
- Техническа помощ.
- Други дейности в областта на образованието и социалното приобщаване, включително, когато това е надлежно обосновано, инфраструктура за целите на центрове за обучение, заведения за грижа за деца и възрастни хора, както е посочено в териториалните планове за преход.

- Освен това ФСП може да подпомага в области, определени като подпомагани области в съответствие с член 107, параграф 3, букви а) и в) от ДФЕС, производствени инвестиции в предприятия, различни от МСП, при условие че такива инвестиции са одобрени като част от териториалния план за справедлив преход. Такива инвестиции са допустими само когато са необходими за изпълнението на териториалния план за справедлив преход, когато те допринасят за прехода към климатично неутрална икономика до 2050 г. и свързаните с тях екологични цели и когато тяхната подкрепа е необходима за създаване на работни места в идентифицираната територия;
- ФСП може също да подкрепя инвестиции за постигане на намаляване на емисиите на парникови газове от дейности, изброени в приложение I към Директива 2003/87 / ЕО на Европейския парламент и на Съвета, при условие че такива инвестиции са одобрени като част от териториалния справедлив преход план. Такива инвестиции са допустими само когато са необходими за изпълнението на териториалния план за справедлив преход.

Текстово поле [8 000]

Основни целеви групи — член 22, параграф 3, буква г), точка iii) от POP:

Населението на областите на подкрепа – Перник, Кюстендил и Стара Загора;
Населението на други населени места от съседни области;

Посетители и гости на подкрепените области; Потенциални инвеститори, икономически оператори и МСП; Други целеви групи, идентифицирани в разработените териториални планове за справедлив преход.

Министерство на енергетиката е определено като отговорно ведомство за изпълнение на необходимите дейности, свързани с изготвянето на териториални планове за справедлив преход във връзка с реализацията на инвестициите от Механизма за справедлив преход. **(Решение № 211 на МС от 26 март 2020 г.)**

Министерство на регионалното развитие и благоустройството е определено за отговорно ведомство за осигуряване изпълнение на териториалните планове за справедлив преход чрез ФСП по „Програмата за развитие на регионите“ (2021-2027 г.). **(Решение № 634 на МС от 8 септември 2020 г.)**

Текстово поле [1 000]

Действия за гарантиране на равенство, приобщаване и недискриминация — член 22, параграф 3, буква г), точка iv) от POP и член 6 от Регламента за ЕСФ +

За да се гарантира, че нуждите на най-нуждаещите се лица и общности са удовлетворени, проектите, насочени към уязвими групи, лишени райони и основни услуги, ще получат приоритет по време на процеса на подбор чрез специфични критерии и по-високи точки.

Текстово поле [2 000]

Посочване на специфичните целеви територии, включително планирано използване на териториални инструменти — член 22, параграф 3, буква г), точка v) от POP

За мобилизиране на средства за мерки по ФСП следва да бъдат изготвени териториални планове за справедлив преход за идентифицираните като най-засегнати територии, в диалог с ЕК. Плановете трябва да съответстват на Интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата и да бъдат одобрени от ЕК. В плановете следва да бъдат изложени социалните, икономическите и екологични предизвикателства и да бъдат предоставени подробности относно нуждите от икономическа диверсификация, преквалификация и възстановяване на околната среда. България получи подкрепа за изготвяне на планове за справедлив преход по Програмата на ЕС за подкрепа на структурни реформи на ЕК за трите региона с активен въгледобивен сектор – Стара Загора, Кюстендил и Перник. Териториалните планове са в процес на разработване и мерките, включени в тях, ще бъдат подкрепени в рамките на настоящия Приоритет 3 на ПРР 2021-2027.

Допълнителни региони на ниво NUTS 3 (области), идентифицирани като силно засегнати, са Сливен, Ямбол, Хасково, Бургас, Варна, Ловеч, Габрово, Търговище. За подготовката на териториални планове за справедлив преход за тях е сключено споразумение с Международната банка за възстановяване и развитие. В случай, че тези области бъдат одобрени за включване в обхвата на ФСП, мерките, включени в тях ще бъдат подкрепени също в рамките на Приоритет 3 на ПРР 2021-2027.

Текстово поле [2 000]

Междурегионални, трансгранични и транснационални действия — член 22, параграф 3, буква г), точка vi) от POP

Текстово поле [2 000]

Планирано използване на финансови инструменти — член 22, параграф 3, буква г), точка vii) от POP

При изпълнение на мерките по приоритета се предвижда използване на финансови инструменти за някои от планираните интервенции, идентифицирани в териториалните планове, които ще стимулират реализирането на приходогенериращи инвестиции и предоставянето на дългосрочни заеми с ниска лихва при благоприятни условия. Подкрепа чрез финансови инструменти ще се предоставя включително в комбинация с безвъзмездна финансова помощ в една операция.

Фондът на фондовете, управляван от Фонд Мениджър на финансовите инструменти в България ЕАД, е структурата на национално ниво, която ще продължи да бъде отговорен орган за структурирането и управлението на

финансови инструменти, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове през програмния период 2021 - 2027.
Текстово поле [1 000]

2.1.3.1.2. Показатели

Основание: член 22, параграф 3, буква г), точка ii), член 8 от Регламента за ЕФРР и за КФ

Таблица 1: Показатели за крайния продукт

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Междинна цел (2024 г.)	Целева стойност (2029 г.)
3	Предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение	ФСП	Региони в преход По-слабо развити региони					

Основание: Член 22, параграф 3, буква г), точка ii) от POP

Таблица 2: Показатели за резултата

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Базова или референтна стойност	Референтна година	Целева стойност (2029 г.)	Източник на данните [200]	Коментари [200]
3	Предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г.	ФСП									

	въз основа на Парижкото споразумени е											
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.1.3.1.3. Индикативна разбивка на програмираните ресурси (ЕС) по видове интервенции (не е приложимо за ЕФМДРА)

Основание: член 22, параграф 3, букви г), точка viii) от POP

Таблица 1: Измерение 1 — Област на интервенция

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
3	ФСП	Региони в преход По-слабо развити региони	Предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение		1 243 208 977,00

Таблица 2: Измерение 2 — Форма на финансиране

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
3	ФСП	Региони в преход По-слабо развити региони	Предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение		1 243 208 977,00

Таблица 3: Измерение 3 — Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
3	ФСП	Региони в преход По-слабо развити региони	Предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение		1 243 208 977,00

Таблица 4: Измерение 6 — Вторични тематични области по ЕСФ+

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)

Таблица 5: Измерение 7 — измерение „Равенство между половете“ на ЕСФ+*, ЕФРР, КФ и ФСП

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)

* По принцип 40 % за ЕСФ + допринасят за проследяването на равенството между половете. 100 % се прилагат, когато държавата членка избере да използва член 6 от Регламента за ЕСФ +, както и специфични за програмата действия в областта на равенството между половете.

2.1.3.1.4. Индикативна разбивка на програмираните средства (ЕС) по видове интервенции за ЕФМДРА

Основание: член 22, параграф 3, буква в) от РОР

Таблица 1 Индикативна разбивка на програмираните средства на (ЕС) по видове интервенции за ЕФМДРА

Приоритет №	Специфична цел	Вид интервенция	Код	Сума (EUR)

2.1.3.2. Специфична цел, насочена към справянето с материалните лишения¹

Основание: член 22, параграф 3 от РОР и член 20 и член 23, параграфи 1 и 2 от Регламента за ЕСФ +

Видове подкрепа

Текстово поле [2 000]

Основни целеви групи

Текстово поле [2 000]

Декриптиране на национални или регионални схеми за подкрепа

Текстово поле [2 000]

Критерии за подбор на операциите²

Текстово поле [4 000]

¹ Член 22, параграф 3, буква г) от РОР не се прилага за специфичната цел, определена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

² Само за програми, ограничени до специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

2.1.3.2.1. Показатели

Таблица 2: Показатели за крайния продукт

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица

Таблица 3: Показатели за резултата

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Референтна стойност	Референтна година	Източник на данните [200]	Коментари [200]

2.2. Приоритет за техническа помощ

2.2.1. Приоритет за техническа помощ съгласно член 36, параграф 4 (повтаря се за всеки такъв приоритет за ТП)

Основание: член 22, параграф 3, буква д) от РОР

2.2.1.1. Интервенции от фондовете

Съответни видове действия — член 22, параграф 3, буква д), точка i) от РОР

В съответствие с член 36 на РОР за програмния период 2021-2027 г., България планира да използва техническа помощ за ефективно управление и администриране на подкрепата за регионално развитие по ЕФРР.

УО на ПРР предвижда да подкрепя мерки във всяка една област на интервенция, съгласно Приложение I към POP, като предвижда следния индикативен списък от дейности за подкрепа:

- Информация и комуникация: подобряване на обмена на информация, включително чрез иновативни инструменти и уеб-базирана платформа с цел достигане до по-широк кръг хора и до по-голям брой целеви групи; организиране на информационни събития (конференции, информационни дни, и т.н.), посветени на възможности за финансиране по ПРР, постигнати резултати от реализацията на програмата, предстоящи събития и процедури за кандидатстване; прилагане на мерки за подобряване на видимостта на подкрепата от ЕСИФ, в т.ч. мерки за публичност, изпълнявани от регионалните съвети за развитие;
- Мерки за подготовка, изпълнение, мониторинг и контрол, вкл. чрез наемане на външни изпълнители, подпомагащи дейността на УО на ПРР 2021-2027, например:
 - Дейности, свързани с мониторинг на изпълнението на проектите за програмен период 2021 – 2027 г., вкл. наемане на външни изпълнители за извършване на проверки на място и свързаните с тях отчети, вътрешни системи за контрол и др.;
 - Дейности, свързани с приключването на програмен период 2014-2020 г.
 - Дейности, насочени към подобряване на контрола, одита и юридическите и представителните услуги, вкл. наемане на външна специализирана помощ; дейности по оценка на административния процес; дейности за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС за периода 2021-2027 г.
- Разработване и актуализиране на стратегически документи, свързани с изпълнението на ПРР 2021-2027 г и с подготовка на следваща програма след 2027 г.;
- Логистично осигуряване на координацията, управлението и изпълнението на ПРР 2021-2027 г.
- Обезпечаване функционирането на Комитета за наблюдение по ПРР 2021-2027 г.
- Оценки и проучвания, събиране на данни - оценки на ефективността и ефикасността на изпълнение на програмата, включително събиране на данни; извършване на проучвания, анализи, включително за нуждите на подготовката за програмния период след 2027 г.; въпросници за получаване на обратна връзка от бенефициентите.
 - Анализи и оценки на изпълнението на Интегрираните териториални стратегии за регионите от ниво 2
 - Анализ на изпълнението на интегрирания териториален подход
 - Средносрочна оценка на ПРР 2021-2027 г.
 - Оценка на въздействието на ПРР 2021-2027 г.
 - Предварителна и екологична оценка за периода 2028-2034 г.
 - Специални (ad-hoc) оценки, анализи и проучвания (в случай на необходимост);

Текстово поле [8 000]

Основни целеви групи — член 22, параграф 3, буква д), точка iii) от POP:

Основните целеви групи са служителите на Управляващия орган на ПРР, потенциалните бенефициенти и техните партньори, териториалните органи, членовете на Комитета за наблюдение на ПРР, външни експерти и организации, подпомагащи подготовката, изпълнението, мониторинга и контрола на ПРР. Мерки по линия на техническа помощ

са планирани и в подкрепа на широката общественост, с оглед постигане на прозрачност и публичност на изпълнението на програмата.

Текстово поле [1 000]

2.2.1.2. Показатели

Показатели за крайния продукт със съответните междинни цели и целеви стойности

Основание: член 22, параграф 3, буква д), точка ii) от POP

Таблица 1: Показатели за крайния продукт

Приоритет	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Междинна цел (2024 г.)	Целева стойност (2029 г.)
4	ФСП	Региони в преход По-слабо развити райони		Информационни събития за популяризиране на програмата	Бр.	6	12
4	ФСП	Региони в преход По-слабо развити райони		Извършени оценки на програмата	Бр.	1	4
4	ФСП	Региони в преход По-слабо развити райони		Извършени анализи на ИТСП и изпълнението на подхода ИТИ	Бр.	0	7
4	ФСП	Региони в преход По-слабо развити райони		Осигурени заплати за служители на пълен работен ден	Бр.		157
4	ФСП	Региони в преход По-слабо развити райони		Извършени проверки на място	Бр.	155	280

2.2.1.3. Индикативна разбивка на програмираните ресурси (ЕС) по видове интервенции

Член 22, параграф 3, буква д), точка iv) от POP

Таблица 1: Измерение 1 — Област на интервенция

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)
4	ФСП	Региони в преход По-слабо развити райони	179 Информация и комуникация	3 000 000
4	ФСП	Региони в преход По-слабо развити райони	180 Подготовка, изпълнение, мониторинг и контрол	43 800 374
4	ФСП	Региони в преход По-слабо развити райони	181 Оценка и проучвания, събиране на данни	5 000 000

Таблица 2: Измерение 6 — Вторични тематични области по ЕСФ+

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

Таблица 3: Измерение „Равенство между половете“ на ЕСФ +/ЕФРР/КФ/ФСП

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

* По принцип 40 % за ЕСФ + допринасят за проследяването на равенството между половете. 100 % се прилагат, когато държавата членка избере да използва член 6 от Регламента за ЕСФ +, както и специфични за програмата действия в областта на равенството между половете.

Таблица 4 — Индикативна разбивка на програмираните средства (ЕС) по видове интервенции за ЕФМДРА

Приоритет №	Специфична цел	Вид интервенция	Код	Сума (EUR)

2.2.2. Приоритет за техническа помощ съгласно член 37 от РОР (повтаря се за всеки такъв приоритет за ТП)

Основание: член 22, параграф 3, буква е) от РОР

2.2.2.1. Описание на техническата помощ по финансиране, което не е свързано с разходите — член 37 от РОР

Текстово поле [3 000]

2.2.2.2. Индикативна разбивка на програмираните ресурси (ЕС) по видове интервенции

Основание: член 22, параграф 3, буква е) от РОР

Таблица 1: Измерение 1 — Област на интервенция

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

Таблица 2: Измерение 6 — Вторични тематични области по ЕСФ+

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

Таблица 3: Измерение „Равенство между половете“ на ЕСФ +/ЕФРР/КФ/ФСП

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

* По принцип 40 % за ЕСФ + допринасят за проследяването на равенството между половете. 100 % се прилагат, когато държавата членка избере да използва член 6 от Регламента за ЕСФ +, както и специфични за програмата действия в областта на равенството между половете.

Таблица 4 — Индикативна разбивка на програмираните средства (ЕС) по видове интервенции за ЕФМДРА

Приоритет №	Специфична цел	Вид интервенция	Код	Сума (EUR)

2.3. **Приоритет за техническа помощ**

2.3.1. **Приоритет за техническа помощ съгласно член 36, параграф 4 (повтаря се за всеки такъв приоритет за ТП)**

Основание: член 22, параграф 3, буква д) от РОР

2.3.1.1. **Интервенции от фондовете**

Съответни видове действия — член 22, параграф 3, буква д), точка i) от РОР

Текстово поле [8 000]

Основни целеви групи — член 22, параграф 3, буква д), точка iii) от РОР:

Текстово поле [1 000]

2.3.1.2. **Показатели**

Показатели за крайния продукт със съответните междинни цели и целеви стойности

Основание: член 22, параграф 3, буква д), точка ii) от РОР

Таблица 1: Показатели за крайния продукт

Приоритет	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Междинна цел (2024 г.)	Целева стойност (2029 г.)

2.3.1.3. **Индикативна разбивка на програмираните ресурси (ЕС) по видове интервенции**

Член 22, параграф 3, буква д), точка iv) от РОР

Таблица 1: Измерение 1 — Област на интервенция

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

Таблица 2: Измерение 6 — Вторични тематични области по ЕСФ+

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

Таблица 3: Измерение „Равенство между половете“ на ЕСФ +/ЕФРР/КФ/ФСП

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

* По принцип 40 % за ЕСФ + допринасят за проследяването на равенството между половете. 100 % се прилагат, когато държавата членка избере да използва член 6 от Регламента за ЕСФ +, както и специфични за програмата действия в областта на равенството между половете.

Таблица 4 — Индикативна разбивка на програмираните средства (ЕС) по видове интервенции за ЕФМДРА

Приоритет №	Специфична цел	Вид интервенция	Код	Сума (EUR)

2.3.2. Приоритет за техническа помощ съгласно член 37 от РОР (повтаря се за всеки такъв приоритет за ТП)

Основание: член 22, параграф 3, буква е) от РОР

2.3.2.1. Описание на техническата помощ по финансиране, което не е свързано с разходите — член 37 от РОР

УО на ПРР възнамерява да използва възможността, предвидена в чл. 37 от РОР и да допълни техническата помощ с целеви мерки за изграждане на административен капацитет чрез финансиране, което не е свързано с разходи, с цел укрепване капацитета и ефективността на публичните власти и органи.

Укрепването на капацитета на органите на УО на програмата, потенциалните бенефициенти и съответните партньори и териториалните органи е основен фокус на мерките, които е планирано да бъдат изпълнени по приоритета. Дейностите ще бъдат насочени към обезпечаване на ефективен работен процес за прилагане на регионалната политика; разработване на практически насоки и семинари за бенефициенти, членове на РСР, партньори. Също така са предвидени редица тематични семинари и обучения за служителите на УО, РСР, градските власти, участващи в изпълнението на програмата.

Предвидените мерки ще се базират на резултатите от пилотен проект за укрепване на административния капацитет на УО на ПРР за подготовка за програмния период след 2020 г., който се изпълнява с подкрепата на ЕК и ОИСР. Изготвена е Пътна карта, включваща поредица от действия, които са взаимно свързани и са насочени към цялостно въздействие и ефективно повишаване на административния капацитет за изпълнение на програмата за периода 2021-2027 г. Пътната карта е структурирана около три области – 1. Управление на хората и организацията, 2. Укрепване на интегрираното стратегическо планиране на ОП и изпълнение на подхода „отдолу-нагоре“; и 3. Яснота и устойчивост на нормативната рамка. Всяка зона за подобрение включва набор от цели, общо 7 цели за трите зони, придружени от препоръчани действия или дейности, които УО може да предприеме:

1. Повишаване на ангажираността и мотивацията на служителите на УО - периодични проучвания на удовлетвореността сред служителите, изготвяне на пилотна схема за вътрешна мобилност за улесняване на кратковременни командировки в рамките на УО.
2. Разгръщане на организационна култура на учене и развитие, в т.ч. и на териториалните органи за селекция на проекти чрез анализиране на нуждите от обучения; подобряване на координация с други УО за обмен на успешни практики и решения на общи проблеми, разработване на практически наръчници, организиране на семинари за бенефициенти, териториални органи за селекция на проекти и регионални отдели.

3. Подобряване на синхронизацията на работния процес и организационната структура, придружено от ефективна вътрешна комуникация, изготвяне на план за действие, насочен към компетенциите и пропуските на служителите на база на преглед на нуждите, укрепване на комуникационния капацитет в УО.

4. Осигуряване на регионална и местна перспектива в дизайна на стратегията на ОП: поредица от семинари/срещи за РСР и регионалните отдели за представяне на концепцията за прилагане на интегриран регионален подход за периода 2021 – 2027; поредица от образователни или практически семинари за бенефициенти и други заинтересовани страни за стратегическото планиране и избор на приоритетите за следващата ОП, механизми за финансиране от ЕС, инвестиционно бюджетирание, дизайн на проекти и изисквания за кандидатстване и други.

5. Актуализиране на отговорностите и ролите на УО и териториалните органи за селекция на проекти и подобряване на обмена на информация за по-ефективно управление и изпълнение на ОП: разработване и инициране на вътрешен и външен консултативен процес със заинтересовани страни (напр. фокус групи, допълнени от въпросници) за идентифициране на потребностите от подобряване на капацитета на териториалните органи за селекция на проекти; създаване на редовни възможности за двустранна комуникация с бенефициентите, с териториалните органи за селекция на проекти и с регионалните отдели; създаване на вътрешна работна група/мрежа на РСР, и други.

6. Развиване на стратегическо проектиране и оптимизиране на процесите на мониторинг и контрол – въвеждане на подходяща система от индикатори за измерване на изпълнението на програмата за градския и териториален приоритети на ПРР 2021-2027, което да допринесе за събирането на данни, необходима за структуриране на подробния дизайн на ОП; разработване на възможности за информационно и статистическо докладване на показатели на общинско и регионално ниво, обучения на членовете на КН с цел повишаване на техния капацитет.

7. Намаляване на несигурността и сложността на регламентите и регулираните процеси - провеждане на редовни и достъпни обучения, изграждане на механизъм за обмен на знания за служители на УО – експерти и технически персонал, за разбирането и прилагането на новите правила и наредби.

За постигане на заложените цели и успешна реализация на подхода за интегрирани териториални инвестиции по ПРР са предвидени мерки в следните направления:

1. Разработване и публикуване на наръчници за изпълнение на подхода ИТИ в изпълнение на цел 3

Предвижда се да бъдат разработени наръчници, указания и правила, в които да бъдат детайлно разписани основните изисквания за:

- о прилагане на принципа на партньорство при подготовка и изпълнение на интегрирани териториални стратегии
- о възможности за съфинансиране, инструменти и възможности за финансиране на интегрирани проекти и концепции за ИТИ
- о процедури за отчитане и изпълнение на интегрирани проекти и концепции за ИТИ
- о събиране и анализ на данни от изпълнението на интегрирани проекти и концепции за ИТИ и отчитане на постигнатите резултати и ползи за

бенефициентите, населението за конкретната територия, както и населението на съседните населени места;

о ръководства/указания за идентифициране на потенциални рискове при изпълнение (напр. прекратяване на проект) и възможни мерки за управление на риска;

2. Осигуряване на подкрепа, вкл. наемане на външни експерти, за процедурите по предварителен подбор и оценка на концепции за ИТИ и проектни предложения в изпълнение на цел 1

Предвижда се наемането на външни експерти, които да участват в процедурите по подбор на интегрирани проекти и концепции за ИТИ, които да оказват експертна подкрепа за териториалните органи с цел извършване на качествен преглед и проверка на етапа на предварителен подбор. В допълнение, външни експерти ще бъдат ангажирани и при извършването на оценка на проекти на ниво УО по отделните приоритети.

3. Мерки за повишаване на административния капацитет на всички заинтересовани страни в процеса на изпълнение на ПРР в изпълнение на цел 1, 2, 3, 5 и 7

- Периодични проучвания на удовлетвореността сред служителите и анализиране на нуждите от обучения; изготвяне на план за действие с мерки за подобряване компетенциите и преодоляване на техническите/експертни пропуски на служителите на териториалните органи, УО на ПРР и др.
- Периодични координационни срещи между УО-и на програмите, включени в изпълнението на интегрирания териториален подход за отчитане напредъка в изпълнението на дейности и проекти, обсъждане на възникнали казуси и проблеми и др.
- Организиране на годишни семинари за обмен на добри практики, идеи и подходи за всички заинтересовани страни по програмата за (бенефициенти, УО-и на програми, териториални органи, потенциални кандидати и др.)
- Обучения за повишаване на административния капацитет на всички служители, включени в етапа на предварителен подбор на интегрирани проекти/концепции за ИТИ (напр. за идентифициране на общи приоритети, ангажиране на партньори и сключване на споразумения, запознаване с критерии за подбор и оценка на интегрирани проекти/концепции за ИТИ, запознаване с основните стъпки на процеса по предварителен подбор и др.)
- Обучения за повишаване на административния капацитет на **служителите на УО** - оценка на проектни предложения за предоставяне на финансиране по програмата, управление, мониторинг и контрол, финансово управление и контрол на ниво УО; дейности, свързани с превенция и предотвратяване на корупционни практики и конфликт на интереси (тематични обучения на служителите; разделяне на отговорностите във всички компетентни структури);
- Обучения за повишаване административния капацитет на **бенефициентите** по ПРР 2021-2027, вкл. по отношение на:
 - Подготовка и кандидатстване с конкретни проектни предложения по ПРР 2021-2027
 - Изпълнение и отчитане на проекти, финансирани по ПРР, вкл. интегрирани проекти/ проекти, включени в ИТИ концепции; превенция и предотвратяване на корупционни практики и конфликт на интереси

- Обучения/регулярни срещи/семинари с бенефициенти за обмен на опит, обсъждане на възникнали казуси, оказване на подкрепа за партньорствата в процеса на изпълнение за преодоляването на проблеми с цел минимизиране на риска от прекратяване на концепции за ИТИ;
- Обучения за събиране на информация, анализ и оценка на данните, изготвяне на доклади за отчитане на ефектите от реализираните проекти, както за конкретните бенефициенти, така и за по-малките населени места в регион;

4. Създаване на Консултативен център в подкрепа на подготовката на интегрирани проекти/концепции за ИТИ в изпълнение на цел 1

Основна цел на мярката е да бъде създадено звено с експерти, които активно да се включат и да оказват пълно съдействие на потенциалните бенефициенти и техните партньори в цялостната подготовка на интегрирани проекти/концепции за ИТИ – сформирани на партньорско споразумение, идентифициране на подходящи интегрирани проекти и мерки, разработване на проекти и др.

5. Организация и провеждане на публична кампания за популяризиране възможностите за финансиране по ПРР, вкл. на инструмента ИТИ и възможностите за участие на всички заинтересовани страни в изпълнение на цел 4

Основната цел е да бъде повишена осведомеността на заинтересованите страни за възможностите за участие и прилагане на подхода за интегрирани териториални инвестиции. Предвидено е да бъде разработена Стратегия за провеждането на национална публична кампания и план за реализацията ѝ с включени конкретни мерки и дейности с цел осигуряване на медийно присъствие и популяризиране на възможностите за финансиране чрез различни канали за информация (разбираеми видеоклипове, публикации в основните национални медии и социалните мрежи и др.). Основната цел е ангажиране на максимално широк кръг от населението и популяризиране на възможностите за реализация на ИТИ.

6. Разработване на методика и критерии за оценка на публичната подкрепа на отделните интегрирани проекти/ концепции за ИТИ и провеждане на обучения за повишаване на административния капацитет на експертите, които ще извършват проверка на публичната подкрепа в изпълнение на цел 4 и 5

Ключово изискване за одобрението на интегрирани проекти по ПРР и на концепции за ИТИ е наличието на публична подкрепа на предложените мерки. На етапа на предварителен подбор е предвидено провеждането на публични обсъждания, чрез които да бъде оценена степента на подкрепа за конкретните дейности и мерки, предложени за финансиране. За целта ще бъде разработена методика и критерии, по които на етапа на предварителен подбор териториалните органи, ангажирани с процеса, да могат да извършват максимално обективна преценка на наличието на публична подкрепа.

7. Разработване на документ/указания за общините за събиране, отчитане и анализ на данни за изпълнението на проекти в изпълнение на цел 6

В процеса на реализация на интегрирани териториални инвестиции от ключово значение ще бъде събирането на коректна информация и данни, както и ефективният анализ с цел отчитане на постигнатите резултати. В тази връзка, чрез екип от експерти в областта на анализа на данни, ще бъдат изготвени указания за общините за начина на събиране, отчитане и анализ на данни за постигнатите резултати от реализацията на проектите по програмата. Целенасоченото и ефективно събиране на статистическа информация ще бъде ключова основа и в процеса на програмиране на дейности и мерки за следващ програмен период.

8. Техническо обезпечаване за нуждите на УО на ПРР 2021-2027 г. и регионалните съвети за развитие (РСР) - закупуване на компютърно оборудване (хардуер и софтуер), офис оборудване, информационните системи и софтуерните програми, лицензи и др. Осигуряване на специализиран софтуер за провеждане на конферентни събития с възможност за обезпечаване на симултанен превод в изпълнение на цел 1

9. Подкрепа за териториалните органи в изпълнение на функциите им по ПРР, вкл. за изпълнение на подхода ИТИ в изпълнение на цел 1, 4 и 7 – осигуряване на финансиране на териториалните звена по програмата за ефективно, цялостно и качествено изпълнение на функциите им, свързани с реализацията на програмата, вкл. логистична подкрепа за организиране и провеждане на обществени обсъждания.

В допълнение, в подкрепа на целта за повишаване на административния капацитет, УО на ПРР ще се възползва от достъпната подкрепа и по други проекти и дейности, които са изпълнявани или предстоят да стартират със съдействието и в партньорство с ОИСР, Европейската комисия и Международната банка за възстановяване и развитие, а именно:

- Препоръки и заключения, предоставени от екипа на Международната банка за възстановяване и развитие в разработените от тях доклади в рамките на изпълнение на Споразумение за предоставяне на консултантски услуги между МРРБ и Международната банка за възстановяване и развитие.

- Пилотна инициатива на ЕК и ОИСР „Преход към кръгова икономика на регионално ниво - актуално състояние и потенциални регионални пилотни проекти за кръгова икономика за подкрепа на политиката на сближаване през 2021-2027 г. в България“.

- Пилотна инициатива на ЕК и ОИСР „Разпространение на иновации в градовете и регионите: Набор от инструменти за националните, регионалните и местните власти“.

- „Преглед на многостепенното управление и децентрализация в България“, изготвен от ОИСР.

Текстово поле [3 000]

2.3.2.2. Индикативна разбивка на програмираните ресурси (ЕС) по видове интервенции

Основание: член 22, параграф 3, буква е) от РОР

Таблица 1: Измерение 1 — Област на интервенция

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)
5	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити райони	179 Информация и комуникация	4 837 584
5	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити райони	180 Подготовка, изпълнение, мониторинг и контрол	2 900 500
5	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити райони	181 Оценка и проучвания, събиране на данни	120 000
5	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити райони	182 Укрепване на капацитета на органите на държавите членки, бенефициерите и съответните партньори	14 431 916

Таблица 2: Измерение 6 — Вторични тематични области по ЕСФ+

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

Таблица 3: Измерение „Равенство между половете“ на ЕСФ +/ЕФРР/КФ/ФСП

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

* По принцип 40 % за ЕСФ + допринасят за проследяването на равенството между половете. 100 % се прилагат, когато държавата членка избере да използва член 6 от Регламента за ЕСФ +, както и специфични за програмата действия в областта на равенството между половете.

Таблица 4 — Индикативна разбивка на програмираните средства (ЕС) по видове интервенции за ЕФМДРА

Приоритет №	Специфична цел	Вид интервенция	Код	Сума (EUR)

3. План за финансиране

Основание: член 22, параграф 3, буква ж), точки i)–iii); член 112, параграфи 1–3, член 14; Член 26 от РОР

3.1. Прехвърляния и принос³

Основание: членове 14,26 и 27 от РОР

Изменение на програмата, свързано с:	☐ принос към InvestEU
	☐ прехвърляния към инструменти, изпълнявани при пряко или непряко управление
	☐ прехвърляния между ЕФРР, ЕСФ +, Кохезионния фонд или друг фонд или фондове

³ Приложимо само за изменения на програми в съответствие с членове 14 и 26 от РОР, с изключение на допълнителните прехвърляния към ФСП в съответствие с член 27. Прехвърлянията не засягат годишното разпределение на финансовите кредити на равнището на МФР за дадена държава членка.

Таблица 1: Принос към InvestEU (разбивка по години)

Принос от		Принос към	Разбивка по години							
Фонд	Категория региони	Компонент(и) на InvestEU	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	Общо
ЕФРР	По-силно развити региони									
	Региони в преход									
	По-слабо развити региони									
ЕСФ+	По-силно развити региони									
	Региони в преход									
	По-слабо развити региони									
КФ	Не е приложимо									

ЕФМДРА	Не е приложимо									
--------	----------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* За всяко ново искане за принос в изменение на програмата се определят общите суми, прехвърлени за всяка година по фондове и по категории региони.

Таблица 2: Принос към InvestEU* (резюме)

	Категория региони	Компонент 1 Устойчива инфраструктура а)	Компонент 2 и Иновации цифровизация б)	Компонент 3 МСП в)	Компонент 4 Социални инвестиции и умения г)	Общо е) е)=(а)+б)+в)+г)
ЕФРР	По-силно развити региони					
	По-слабо развити региони					
	Региони в преход					
ЕСФ+	По-силно развити региони					
	По-слабо развити региони					
	Региони в преход					

	Категория региони	Компонент Устойчива инфраструктура 1 а)	Компонент Иновации цифровизация 2 и б)	Компонент МСП 3 в)	Компонент Социални инвестиции и умения 4 г)	Общо е) е)=а)+б)+в)+г)
КФ						
ЕФМДРА						
ФСП						
Общо						

* Кумулативни суми за всички вноски, направени чрез изменения на програмата през програмния период. Към всяко ново искане за принос в изменение на програмата се определят общите суми, прехвърлени за всяка година по фондове и по категории региони.

Текстово поле [3 500] (обосновка), като се вземе предвид как тези суми допринасят за постигането на целите на политиката, избрани в споразумението за партньорство в съответствие с член 10, параграф 1 от Регламента за InvestEU)

Таблица 3: Прехвърляния към инструменти, изпълнявани при пряко или непряко управление (разбивка по години)

Прехвърляне от		Прехвърляне към	Разбивка по години									
Фонд	Категория региони	Инструмент	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2027 г.		Общо
ЕФРР	По-силно развити региони											
	Региони в преход											
	По-слабо развити региони											

Прехвърляне от		Прехвърляне към	Разбивка по години									
Фонд	Категория региони	Инструмент	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2027 г.		Общо
ЕСФ+	По-силно развити региони											
	Региони в преход											
	По-слабо развити региони											
КФ	Не е приложимо											
ЕФМДРА	Не е приложимо											

Таблица 4: Прехвърляния към инструменти, изпълнявани при пряко или непряко управление* (резюме)

Фонд	Категория региони	Инструмент 1	Инструмент 2	Инструмент 3	Инструмент 4	Инструмент 5**	Общо е)=а)+б)+в)+г)+д)
		а)	б)	в)	г)	д)	
ЕФРР	По-силно развити региони						
	Региони в преход						
	По-слабо развити региони						
ЕСФ+	По-силно развити региони						
	Региони в преход						
	По-слабо развити региони						

Фонд	Категория региони	Инструмент 1	Инструмент 2	Инструмент 3	Инструмент 4	Инструмент 5**	Общо е)=а)+б)+в)+г)+д)
		а)	б)	в)	г)	д)	
КФ							
ЕФМДРА							
ФСП							
Общо							

* Кумулативни суми за всички прехвърляния, направени чрез изменения на програмата през програмния период. Към всяко ново искане за прехвърляне в изменение на програмата се определят общите суми, прехвърлени за всяка година по фондове и по категории региони.

** Прехвърлянията могат да се извършват към всеки друг инструмент при пряко или непряко управление, когато такава възможност е предвидена в основния акт. Съответно ще бъдат посочени броят и наименованията на съответните инструменти на ЕС.

Текстово поле [3 500] (обосновка)

Таблица 5: Прехвърляния между ЕФРР, ЕСФ +, Кохезионния фонд или друг фонд или фондове (разбивка по години)

Прехвърляния от		Прехвърляния към		Разбивка по години									
Фонд	Категория региони	Фонд	Категория региони (когато е приложимо)	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2027 г.		Общо
ЕФРР	По-силно развити региони	ЕФРР, ЕСФ + или КФ, ЕФМДРА, ФУМИ, ФВС, ИУГВ											
	Региони в преход												
	По-слабо развити региони												
ЕСФ+	По-силно развити региони												
	Региони в преход												
	По-слабо развити региони												

Прехвърляния от		Прехвърляния към		Разбивка по години									
Фонд	Категория региони	Фонд	Категория региони (когато е приложимо)	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2027 г.		Общо
КФ	Не е приложимо												
ЕФМДРА	Не е приложимо												

* Прехвърляния към други програми. Прехвърленията между ЕФРР и ЕСФ + могат да се извършват само в рамките на една и съща категория региони.

Таблица 6: Прехвърляния между ЕФРР, ЕСФ +, Кохезионния фонд или друг фонд или фондове (резюме)

		ЕФРР			ЕСФ+			К Ф	ЕФМДР А	ФУМ И	ФВ С	ИУГ В	Общ о
		По- силно развити регион и	Регион и в преход	По- слабо развити регион и	По- силно развити регион и	Регион и в преход	По- слабо развити регион и						
ЕФРР	По- силно развити регион и												
	Регион и в преход												
	По- слабо развити регион и												
ЕСФ+	По- силно развити регион и												

	Регион и в преход													
	По-слабо развити региони													
КФ														
ЕФМДР А														
Общо														

* Кумулативни суми за всички прехвърляния, направени чрез изменения на програмата през програмния период всяко ново искане за прехвърляне в изменение на програмата се определят общите суми, прехвърлени за всяка година по фондове и по категории региони.

Текстово поле [3 500] (обосновка)

3.2. Фонд за справедлив преход: разпределени средства в програмата и прехвърляния¹

3.2.1. Разпределени по линия на ФСП средства за програмата преди прехвърлянията по приоритети (когато е от значение)²

Основание: член 27 от РОР

Таблица 1: Разпределени по линия на ФСП средства за програмата в съответствие с член 3 от Регламента за ФСП, преди прехвърлянията

Приоритет 1 по ФСП	
Приоритет 2 по ФСП	
	Общо

¹ Прехвърлянията не засягат годишното разпределение на финансовите кредити на равнището на МФР за дадена държава членка.

² Приложимо за първото приемане на програми с отпуснати по ФСП средства.

3.2.2. Прехвърляния към Фонда за справедлив преход като допълнителна подкрепа:¹ (когато е приложимо)

Прехвърляне към ФСП	☐ отнася се до вътрешни прехвърляния в рамките на програмата с разпределени по линия на ФСП средства	
	☐ отнася се до прехвърляния от други програми към програмата с разпределени по линия на ФСП средства	

¹ Разделът се попълва от получаващата програма. В случай че програма, подпомагана по линия на ФСП, получи допълнително подпомагане (вж. член 27) в рамките на програмата и от други програми, всички таблици в настоящия раздел трябва да бъдат попълнени. При първото приемане със средства, отпуснати по ФСП, настоящият раздел трябва да потвърди или коригира предварителните прехвърляния, предложени в споразумението за партньорство.

Таблица 1: Прехвърляния към ФСП в рамките на програмата (разбивка по години)

Прехвърляне от		Прехвърляне към	Разбивка по години									
Фонд	Категория региони	Приоритет по ФСП*	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2027 г.		Общо
ЕФРР	По-силно развити региони	Приоритет 1 по ФСП										
	Региони в преход											
	По-слабо развити региони											
ЕСФ +	По-силно развити региони	Приоритет 2 по ФСП										
	Региони в преход											
	По-слабо развити региони											

* Ресурсите по ФСП следва да бъдат допълнени с ресурси от ЕФРР или ЕСФ + от категорията региони, в които се намира съответната територия.

Таблица 2: Прехвърляне на ресурси от ЕФРР и ЕСФ + към Фонда за справедлив преход (ФСП) в рамките на програмата

		Разпределени по линия на ФСП средства в програмата *, разбити по категория региони, на коя територия се намира ** (по приоритети на ФСП)	
		Приоритет по ФСП (за всеки приоритет по ФСП)	Сума
Прехвърляне в рамките на програмата * (допълнителна подкрепа) по категории региони			
ЕФРР	По-силно развити региони		
	Региони в преход		
	По-слабо развити региони		
ЕСФ+	По-силно развити региони		
	Региони в преход		
	По-слабо развити региони		
Общо	По-силно развити региони		
	Региони в преход		
	По-слабо развити региони		

* Програма с разпределени по линия на ФСП средства.

** Ресурсите отФСП следва да бъдат допълнени с ресурси от ЕФРР или ЕСФ + от категорията региони, в които се намира съответната територия.

Таблица 3: Прехвърляния към ФСП от друга(и) програм(и) (разбивка по години)

Прехвърляне от		Прехвърляне към	Разбивка по години										
Фонд	Категория региони		Приоритет по ФСП*	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2027 г.		Общо
ЕФРР	По-силно развити региони	Приоритет 1 по ФСП											
	Региони в преход												
	По-слабо развити региони												
ЕСФ +	По-силно развити региони	Приоритет 2 по ФСП											
	Региони в преход												
	По-слабо развити региони												

* Ресурсите по ФСП следва да бъдат допълнени с ресурси от ЕФРР или ЕСФ + от категорията региони, в които се намира съответната територия.

Таблица 4: Прехвърляне на ресурси от ЕФРР и ЕСФ + от други програми към Фонда за справедлив преход (ФСП) в рамките на тази програма

		Допълнителна подкрепа за ФСП в настоящата програма* за територията, разположена*** в дадена категория региони (по приоритети):	
		Приоритет по ФСП	Сума
Прехвърляне(ия) от друга(и) програма(и)** по категории региони			
ЕФРР	По-силно развити региони		
	Региони в преход		
	По-слабо развити региони		
ЕСФ+	По-силно развити региони		
	Региони в преход		
	По-слабо развити региони		
Общо			

* Програма с отпуснати по ФСП средства, която получава допълнителна подкрепа от ЕФРР и ЕСФ+.

** Програма, предоставяща допълнително подпомагане от ЕФРР и ЕСФ + (източник).

*** Средствата по ФСП следва да бъдат допълнени със средства от ЕФРР или ЕСФ + от категорията региони, в които се намира съответната територия.

Текстово поле [3 000] Обосновка за допълнителното прехвърляне от ЕФРР и ЕСФ+ въз основа на планираните видове интервенции — член 22, параграф 3, буква г), точка viii)

3.3. Прехвърляния между категории региони в резултат на междинния преглед

Таблица 1: Прехвърляния между категории региони в резултат на междинния преглед в рамките на програмата (разбивка по години)

Прехвърляне от	Прехвърляне към	Разбивка по години			
		2025 г.	2026 г.	2027 г.	Общо
Категория региони	Категория региони				
По-силно развити региони	По-силно развити региони/ Региони в преход/ По-слабо развити региони				
Региони в преход					
По-слабо развити региони					

* Прилага се само за ЕФРР и ЕСФ+.

Таблица 2: Прехвърляния към други програми между категории региони в резултат на междинния преглед (разбивка по години)

Прехвърляне от	Прехвърляне към	Разбивка по години			
		2025 г.	2026 г.	2027 г.	Общо
Категория региони	Категория региони				
По-силно развити региони	По-силно развити региони/ Региони в преход/ По-слабо развити региони				
Региони в преход					
По-слабо развити региони					

* Прилага се само за ЕФРР и ЕСФ+.

3.4. Обратни прехвърляния¹

Таблица 1 Обратни прехвърляния (разбивка по години)

Прехвърляне от	Прехвърляне към		Разбивка по години							
	Фонд	Категория региони	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	Общо
InvestEU или друг инструмент на ЕС Програма InvestEU Компонент 1 Компонент 2 Компонент 3 Компонент 4 Инструмент 1 на ЕС Инструмент 2 на ЕС [...]	ЕФРР	По-силно развити региони								
		Региони в преход								
		По-слабо развити региони								
	ЕСФ+	По-силно развити региони								
		Региони в преход								
		По-слабо развити региони								
	КФ									
	ЕФМД РА									

¹ Приложимо само за изменения на програми за ресурси, прехвърлени обратно от други инструменти на ЕС, включително елементи на ФУМИ, ФВС и ИУГВ, при пряко или непряко управление, или от InvestEU.

Таблица 2 Обратни прехвърляния* (резюме)

От/До	ЕФРР			ЕСФ+			К Ф	ЕФМДР А
	По-силно развити региони	Регион и в преход	По-слабо развити региони	По-силно развити региони	Регион и в преход	По-слабо развити региони		
Програма InvestEU								
Компонент 1								
Компонент 2								
Компонент 3								
Компонент 4								
Инструмент 1								
Инструмент 2								
Инструмент 3								
Инструмент 4**								

* Кумулативни суми за всички прехвърляния, направени чрез изменения на програмата през програмния период. При всяко ново искане за прехвърляне в изменение на програмата се определят общите суми, прехвърлени за всяка година по фондове и по категории региони.

** Прехвърлянията могат да се извършват към всеки друг инструмент, изпълняван при пряко или непряко управление, когато такава възможност е предвидена в основния акт. Съответно ще бъдат посочени броят и наименованията на съответните инструменти на ЕС.

3.5. Финансови бюджетни кредити по години

Основание: член 22, параграф 3, буква ж, точка і) от РОР и членове 3, 4 и 7 от Регламента за ФСП

Таблица 1: Финансови бюджетни кредити по години													
Фонд	Категория региони	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2026 г. само за ЕФМДР А	2027 г.		2027 г. само за ЕФМДР А	Общо
							Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		
ЕФРР*	По-силно развити региони												
	Региони в преход	0	16 775 400	25 200 000	40 000 000	50 000 000	15 000 000	15 000 000		26 112 300	26 112 300		214 200 000
	По-слабо развити региони	0	87 801 600	155 600 000	312 500 000	312 500 000	157 250 000	157 250 000		50 839 200	50 839 200		1 284 580 000,00
	Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони												
Общо		104 577 000	180 800 000 0	352 500 000	362 500 000	172 250 000	172 250 000		76 951 500	76 951 500		1 498 780 000,00	

Таблица 1: Финансови бюджетни кредити по години

Фонд	Категория региони	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2026 г. само за ЕФМДР А	2027 г.		2027 г. само за ЕФМДР А	Общо
							Финансови бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		Финансови бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		
ЕСФ+*	По-силно развити региони												
	Региони в преход												
	По-слабо развити региони												
	Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони												
Общо													

Таблица 1: Финансови бюджетни кредити по години

Фонд	Категория региони	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2026 г. само за ЕФМДР А	2027 г.		2027 г. само за ЕФМДР А	Общо
							Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		
ФСП*	Ресурси по член 3 от Регламента за ФСП		621 604 489	621 604 489									1 243 208 977
	Ресурси по член 4 от Регламента за ФСП												
	Ресурси по член 7 от Регламента за ФСП (във връзка с ресурсите по член 3 от Регламен												

Таблица 1: Финансови бюджетни кредити по години

Фонд	Категория региони	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2026 г. само за ЕФМДР А	2027 г.		2027 г. само за ЕФМДР А	Общо
							Финансови бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		Финансови бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		
та за ФСП)													

Таблица 1: Финансови бюджетни кредити по години

Фонд	Категория региони	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2026 г. само за ЕФМДР А	2027 г.		2027 г. само за ЕФМДР А	Общо
							Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		
	Ресурси по член 7 от Регламента за ФСП (във връзка с ресурсите по член 4 от Регламента за ФСП)												
Общо													
Кохезионен фонд		Не е приложимо											
ЕФМДРА		Не е приложимо											

Таблица 1: Финансови бюджетни кредити по години													
Фонд	Категория региони	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2026 г. само за ЕФМДР А	2027 г.		2027 г. само за ЕФМДР А	Общо
							Финансови бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		Финансови бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		
Общо			726 181 489	802 404 489	352 500 000	362 500 000	172 250 000	172 250 000		76 951 500	76 951 500		2 741 988 977

* Суми след допълнителното прехвърляне към ФСП.

3.6. Общо финансови бюджетни кредити по фондове и национално съфинансиране

Основание: член 22, параграф 3, буква ж), точка ii), член 22, параграф 6 и член 36 от POP

За програми по цел „Инвестиции за работни места и растеж“, когато в споразумението за партньорство е избрана техническа помощ в съответствие с член 36, параграф 4 от POP.

Таблица 1: Общо бюджетни кредити по фонд и национално съфинансиране

Номер на Цел на политиката/Специфична цел на ФСП или техническа помощ	Приоритет	Основа за изчисляване на подкрепата от ЕС (общо допустими разходи или публичен принос)	Фонд	Категория региони*	Финансово участие на Съюза а)=ж)+з)	Разбивка на приноса на Съюза		Национален принос б) = в) + г)	Индикативна разбивка на националния принос		Общо д) = а) + б)	Ставка на съфинансиране е)=а)/д)**
						Финансово участие на Съюза без сумата за гъвкавост ж)	Сума за гъвкавост з)		публично в)	частно г)		
	Приоритет 1	публично/общо	ЕФРР	По-силно развити региони								
Региони в преход				100 000 000	80 806 582,63	19 193 417	42 857 143	42 857 143	0	142 857 143	70%	
По-слабо развити региони				333 734 302	311 815 419	21 918 883	58 894 289	58 894 289	0	392 628 591	85%	
Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони												

	Приоритет 2		ЕСФ+	По-силно развити региони								
				Региони в преход	114 200 000	64 407 610	49 792 390	48 942 857	48 942 857	0	163 142 857	70%
				По-слабо развити региони	950 845 698	805 346 826	145 498 872	167 796 300	167 796 300	0	1 118 641 997	85%
				Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони								
	Приоритет 3		ФСП** *	Ресурси по член 3 от Регламента за ФСП	1 243 208 977	0		411 486 501	411 486 501	0	1 654 695 478	75%
				Ресурси по член 4 от Регламента за ФСП								
ТП	Приоритет 4 ТП съгласно член 36, параграф 4 от POP		ФСП		51 800 374	44 246 153	7 554 221	9 141 242	9 141 242	0	60 941 616	85%

ТП	Приоритет 5 ТП съгласно член 37 от ROP		ЕФРР		22 290 000	19 039 375	3 250 625	3 933 529	3 933 529		26 223 529	85%	
			Общо ЕФРР	По-силно развити региони									
				Региони в преход									
				По-слабо развити региони									
				Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони									
			Общо ЕСФ+	По-силно развити региони									
				Региони в преход									
				По-слабо развити региони									
				Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони									

		ФСП** *	Ресурс и от Реглам ента за ФСП по член 3									
			Ресурс и по Реглам ента за ФСП по член 4									
		Общо КФ										
		Всичко общо										

* За ЕФРР: по-слабо развитите региони, регионите в преход, по-силно развитите региони и, когато е приложимо, специално разпределени средства за най-отдалечените и северните слабо населени региони. За ЕСФ+: по-слабо развитите региони, регионите в преход, по-силно развитите региони и, когато е приложимо, допълнително разпределени средства за най-отдалечените региони. За КФ: не е приложимо. Що се отнася до техническата помощ, прилагането на категориите региони зависи от избора на фонд.

** Посочете общия размер на ресурсите по ФСП, включително допълнителна подкрепа, прехвърлено от ЕФРР и ЕСФ +. Таблицата не включва сумите в съответствие с член 7 от Регламента за ФСП. В случай на техническа помощ, финансирана от ФСП, ресурсите по ФСП следва да бъдат разделени на ресурси, свързани с член 3 и член 4 от Регламента за ФСП. По отношение на член 4 от Регламента за ФСП няма сума за гъвкавост.

За цел „Инвестиции за работни места и растеж“: програми, които използват техническа помощ в съответствие с член 36, параграф 5 от РОР, в зависимост от избора, направен в споразумението за партньорство.

Таблица 2: Общо разпределени финансови средства по фондове и национален принос

Номер на цел на политиката/Специфична цел на ФСП или техническа помощ	Приоритет	Основа за изчисляване на подкрепата от ЕС (общо допустими разходи или публичен принос)	Фонд	Категория региони *	Финансово участие на Съюза а)=б)+в)+и)+й)	Разбивка на финансовото участие на Съюза				Национален принос г)=д)+е)	Индикативна разбивка на националния принос		Общо ж)=а)+г) **	Ставка на съфинансиране з)=а)/ж)
						Финансово участие на Съюза		Сума за гъвкавост			публичен д)	частен е)		
						без ТП съгласно член 36, параграф 5	за ТП съгласно член 36, параграф 5	без ТП съгласно член 36, параграф 5	за ТП съгласно член 36, параграф 5 ***					
						б)	в)	и)	й)					
	Приоритет 1	публично/общо	ЕФРР	Посилно развити региони										
				Региони в преход										
				Послабо развити региони										
				Найотдалечени региони и северни слабо населени региони										

	Приоритет 2		ЕСФ+	По-силно развити региони										
				Региони в преход										
				По-слабо развити региони										
				Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони										
	Приоритет 3		ФСП **	Ресурси по член 3 от Регламента за ФСП										
				Ресурси по член 4 от Регламента за ФСП										
	Приоритет 4		КФ											

ТП	Приоритет 5 ТП съгласно член 37 от ROP		ЕФРР или ЕСФ+, или ФСР, или КФ												
			Общо ЕФРР	По-силно развити региони											
				Региони в преход											
				По-слабо развити региони											
				Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони											
			Общо ЕСФ+	По-силно развити региони											
				Региони в преход											
				По-слабо развити региони											
				Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони											

		ФСР **	Член 3 Ресур си											
			Член 4 Ресур си											
		Общо КФ												
Всичко общо														

* За ЕФРР и ЕСФ+: по-слабо развитите региони, регионите в преход, по-силно развитите региони и, когато е приложимо, специално разпределени средства за най-отдалечените и северните слабо населени региони. За КФ: не е приложимо. Що се отнася до техническата помощ, прилагането на категориите региони зависи от избора на фонд.

** Посочете общия размер на ресурсите по ФСР, включително допълнителната подкрепа, прехвърлена от ЕФРР и ЕСФ+. Таблицата не включва сумите в съответствие с член 7 от Регламента за ФСР. В случай на техническа помощ, финансирана от ФСР, ресурсите по ФСР следва да бъдат разделени на ресурси, свързани с член 3 и член 4 от Регламента за ФСР. По отношение на член 4 от Регламента за ФСР няма сума за гъвкавост.

За ЕФМДРА:

Основание: член 22, параграф 3, буква ж), точка iii) от РОР

Програми по ЕФМДРА, които използват техническа помощ в съответствие с член 36, параграф 4 от РОР, в зависимост от избора, направен в споразумението за партньорство.

Таблица 3: Общо разпределени финансови средства по фондове и национален принос

Приоритет	Специфична цел (номенклатура по Регламента за ЕФМДРА)	Основа за изчисляване на подкрепата от ЕС	Финансово участие на Съюза	Национален публичен принос	Общо	Ставка на съфинансиране
Приоритет 1	1.1.1	Публична				
	1.1.2	Публична				
	1.2	Публична				
	1.3	Публична				
	1.4	Публична				
	1.5	Публична				
	1.6	Публична				
Приоритет 2	2.1	Публична				
	2.2	Публична				
Приоритет 3	3.1	Публична				

Приоритет	Специфична цел (номенклатура по Регламента за ЕФМДРА)	Основа за изчисляване на подкрепата от ЕС	Финансово участие на Съюза	Национален публичен принос	Общо	Ставка на съфинансиране
Приоритет 4	4.1	Публична				
Техническа помощ съгласно член 36, параграф 4 от POP	5.1	Публична				
Техническа помощ съгласно член 37 от POP	5.2	Публична				

Програми по ЕФМДРА, които използват техническа помощ в съответствие с член 36, параграф 5 от РОР, в зависимост от избора, направен в споразумението за партньорство.

Таблица 4: Общо разпределени финансови средства по фондове и национален принос

Приоритет	Специфична цел по за (номенклатура Регламента ЕФМДРА)	Основа за изчисляване на подкрепата от Съюза	Финансово участие на Съюза		Национален публичен принос	Общо	Ставка на съфинансиране*
			Финансово участие на Съюза без ТП съгласно член 36, параграф 5 от РОР	Финансово участие на Съюза за ТП съгласно член 36, параграф 5 от РОР***			
Приоритет 1	1.1.1	Публична					
	2.1.1	Публична					
	1.2	Публична					
	1.3	Публична					
	1.4	Публична					
	1.5	Публична					
	1.6	Публична					

Приоритет	Специфична цел по за (номенклатура Регламента ЕФМДРА)	Основа за изчисляване на подкрепата от Съюза	Финансово участие на Съюза		Национален публичен принос	Общо	Ставка на съфинансиране*
			Финансово участие на Съюза без ТП съгласно член 36, параграф 5 от РОР	Финансово участие на Съюза за ТП съгласно член 36, параграф 5 от РОР***			
Приоритет 2	2.1	Публична					
	2.2	Публична					
Приоритет 3	3.1	Публична					
Приоритет 4	4.1	Публична					
Техническа помощ (член 37 от РОР)	5.1	Публична					

*** Съгласно процентите, определени в член 36, параграф 5 от РОР.

4. Отключващи условия

Основание: член 22, параграф 3, буква и) от POP

Таблица 1: Отключващи условия

Отключващи условия	Фонд	Специфична цел (не е приложено за ЕФМДРА)	Изпълнение на отключващите условия	Критерии	Изпълнение на критериите	Позоваване на съответната документация	Обосновка
Ефективни механизми за мониторинг на пазара на обществените поръчки	ЕФРР	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурност в градските райони СЦ 2	Изпълнено	Съществуват механизми за наблюдение, които обхващат всички обществени поръчки и техните поръчки по фондовете в съответствие със законодателството на ЕС за обществени поръчки. Това изискване включва: 1. Механизъм за осигуряване на компилирана ефективна и надеждна данни за процедурите за възлагане на обществени	Изпълнено	Централизирана автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“ (CAIS EPP)	<p>В момента модулите на системата, които са необходими за изпълнение на действието и съответно за изпълнение на критериите, са в действие.</p> <p>Те включват: електронна регистрация, електронно уведомяване, електронен подавател, електронен достъп, ESPD, обмен на информация, електронно подаване, електронно отваряне, мини конкуренция в рамките на рамковото споразумение, електронен каталог, електронно докладване, електронно фактуриране, Профил на купувача, сайт за РРА, система за квалификация, система за динамично закупуване и в допълнение 4 административни модула (https://app.eop.bg/).</p> <p>Разработен е и пуснат в експлоатация нов портал за обществени поръчки, включително уебсайт за РРА. Бързо и обширно търсене и някои основни статистически данни са достъпни чрез портала, включително бюлетина за обществените поръчки.</p> <p>Профилите на купувачите вече са част от CAIS EPP и са представени на възлагащите органи / възложителите и обществеността.</p> <p>Телефонният център за крайни потребители функционира и предоставя експертна техническа помощ.</p>

		Насърчаване на интегрираното и приобщаване ащо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони		поръчки над праговете на ЕС в съответствие със задълженията за докладване съгласно чл. 83 и чл. 84 от Директива 2014/24/ЕС и чл. 99 и чл. 100 от Директива 2014/25/ЕС.			
				2. Механизми, гарантиращи, че данните обхващат поне следните елементи: а. Качество и интензивност на конкуренцията: имена на спечелилия участник, брой на	Изпълнено	Изменения в Закона за обществените поръчки и Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки	С измененията и допълненията на Закона за обществените поръчки, приети в края на 2019 г. (ДВ, бр. 102 от 31 декември 2019 г.), някои разпоредби относно правомощията на изпълнителния директор на АОП, свързани, с мониторинга на обществените поръчки бяха променени (чл. 229, ал. 1, стр. 14 и стр. 24, ал. 4 и ал. 9 от ЗОП). Промените влязоха в сила на 1 януари 2020 г. (https://www2.aop.bg/wp-content/uploads/2020/10/ZOP_14032020.pdf). Въз основа на делегацията по чл. 229, ал. 9 от Закона за обществените поръчки, последващите промени в Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки (по-специално измененията в чл. 114 от RIPPL и новото приложение 3) въвеждат по-подробни правила относно условията и процедурата за извършване извън мониторинга на обществените

				<p>първоначалните участници и договорна стойност;</p> <p>б. Информация за крайната цена след завършване и за участието на МСП като директни участници, когато националните системи предоставят такава информация.</p>			поръчки (в сила от 1 април 2020 г.) (https://www2.aop.bg/wp-content/uploads/2020/04/PPZOP-2703020.pdf).
				<p>3. Механизми за за осигуряване на мониторинг и анализ на данните от компетентните национални органи в съответствие с член 83, параграф 2 от Директива 2014/24 / ЕС и член 99, параграф 2 от Директива 2014/25 / ЕС.</p>	Изпълнено		

				4. Механизъм за предоставяне на резултатите от анализа на обществеността в съответствие с член 83, параграф 3 от Директива 2014/24 / ЕС и член 99, параграф 3 от Директива 2014/25 / ЕС.	Изпълнено		
				5. Механизъм, гарантиращ, че цялата информация, насочваща към съмнения за фалшифициране на оферти, се съобщава на компетентните национални органи в съответствие с член 83, параграф 2 от Директива 2014/24 / ЕС и член 99, параграф 2 от Директива 2014/25 / ЕС.	Изпълнено		

Инструменти и капацитет за ефективно прилагане на правилата за държавна помощ	ЕФ РР	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаване ащо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаване ащо социално, икономическо и екологично развитие, култура,	Частично изпълнено	Управляващите органи разполагат с инструменти и капацитет за проверка на съответствието с правилата за държавните помощи: 1. За предприятия в затруднение и предприятия с изискване за възстановяване.	Изпълнено	Актуализирани Насоки за прилагане на правилата за държавна помощ за програми под споделено управление по отношение на проекта за РОР за периода 2021-2027.	Актуализацията на Насоките е финализирана през м. септември 2019 г. Окончателните насоки ще бъдат включени в системите за управление и контрол.
				2. Чрез достъп до експертни съвети и насоки по въпросите на държавната помощ, предоставяни от експерти по държавна помощ от местни или национални органи.	Частично изпълнено	Осигуряване на развитието и надграждането на съществуващия експертен капацитет в УО за извършване на проверка за съответствие с правилата за държавна помощ.	Действия за повишаване на административния капацитет в сферата на държавните помощи се планират и изпълняват редовно като част от дейностите по изграждане на капацитет на всеки УО. Осигурен е постоянен достъп до експертни съвети от звеното за държавна помощ в рамките на МФ както по методологични, така и по ad hoc въпроси.

		природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони					
Ефективното прилагане и изпълнение на Хартата на основните права на ЕС	ЕФ РР	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони СЦ 2	Частично изпълнено	Ефективни механизми, които да гарантират съответствие с Хартата на основните права на ЕС, които включват:	Частично изпълнено	Проект на Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС от управляващите, контролиращите и одитиращите органи на програмите	<p>Проектът за насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС от управляващите, контролиращите и одитиращите органи на програмите е разработен допълнително от ЦКЗ въз основа на приноса на дирекция "Права на човека" в МВнР, която е националната точка за контакт на Агенцията на ЕС за основните права. Към насоките е приложен предварителен контролен списък за евентуално нарушаване на Хартата на основните права на ЕС.</p> <p>Предвижда се насоките да бъдат интегрирани в системите за управление и контрол на УО и други съответни оперативни документи.</p> <p>Проведена е консултация по проекта на насоки с бъдещите УО. Също така е проведена консултация със службите на Комисията и получената обратна връзка в момента се отразява.</p> <p>В допълнение към мерките, предвидени в решението на Министерския съвет, ЦКЗ организира обучение за ефективно прилагане и спазване на Хартата на основните права на ЕС.</p>
				1. Механизми за осигуряване на проверката на съответствието на програмите, подпомагани от фондовете, със съответните разпоредби на Хартата.			
				2. Механизми за докладване пред комитета за наблюдение по отношение на случаи на			

		Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони		несъответствие на операциите, подкрепени от фондовете, с Хартата и жалби, свързани с прилагането на Хартата, представени в съответствие с разпоредбите на член 63, параграф 6 от Проект на Общ регламент		преглед и изменение на националното законодателство за управление на средствата от ЕС	
Въвеждане и прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ) в съответствие с Решение	ЕФ РР	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие,	Частично изпълнено	Съществува национална рамка за гарантиране прилагането на КПХУ на ООН, която включва: 1. Цели с измерими подцели, събиране на данни и	Частично изпълнено	Закон за хората с увреждания; Правилник за прилагане на Закона за хората с увреждания; Правилник за дейността и организацията на работа на Националния	От началото на 2019 г. Министерският съвет прие Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания и Правилника за дейността и организацията на работа на Националния съвет за хората с увреждания. Приемането на тези два вторични законодателни акта позволи определянето на отговорни органи за координация и мониторинг на изпълнението на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания в съответствие с разпоредбите на член 33, параграфи 1, 2 и 3 от Конвенция. МТСП е определено като контактна точка за прилагането на конвенцията, а министърът на труда и социалната политика отговаря

2010/48/ЕО на Съвета.		<p>култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони</p> <p>Ц 2</p> <p>Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони</p>		механизъм за мониторинг.		<p>съвет за хората с увреждания</p> <p>Национална стратегия за хората с увреждания 2021-2030</p>	<p>за прилагането на държавната политика за правата на хората с увреждания.</p> <p>Създаден е Съвет за наблюдение, който има за цел да насърчава, защитава и наблюдава прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.</p> <p>Съгласно член 33, параграф 3 от Конвенцията към Министерския съвет е създаден Национален съвет за хората с увреждания с цел сътрудничество при разработването и провеждането на политиката за правата на хората с увреждания.</p> <p>Агенцията за хората с увреждания поддържа информационна система за хората с увреждания, съдържаща данни за тяхното здраве, квалификация, образование, лични възможности за социално включване, професионална реализация, социално-икономически статус, демографски и други данни. Данните се използват за наблюдение и анализ на социално-икономическия статус на хората с увреждания, за планиране на дейности, свързани с удовлетворяване на техните индивидуални нужди и за разработване на секторни политики.</p> <p>Законът за хората с увреждания предвижда създаването и поддържането на профилна услуга за хора с увреждания.</p> <p>От началото на 2019 г. Услугата „Профил“ се намира на интернет страницата на Агенцията за хората с увреждания. Националната стратегия за хората с увреждания 2021-2030 е приета с Решение на Министерския съвет N 957 / 23.12.2020. Бъдещите перспективни интервенции и стъпки в областта на правата на хората с увреждания ще следват постигането на целите и приоритетите, залегнали в новия стратегически документ в до 2030 г. Стратегията ще се изпълнява чрез планове за действие, които включват дейности, отговорни органи, финансови ресурси и показатели.</p> <p>Изпълнението на конкретните мерки ще бъде посочено в двугодишните планове за действие и докладите за тяхното изпълнение. Мониторингът на напредъка в изпълнението на целите и мерките на Стратегията и постигането на определените очаквани резултати ще се извършва въз основа на набор от дейности и ключови показатели.</p>
-----------------------	--	---	--	--------------------------	--	--	--

				<p>Критерий 2: Механизъм, гарантиращ, че политиката, законодателството и стандартите за достъпност са отразени правилно при подготовката и изпълнението на програмите.</p> <p>2а. Механизъм за докладване пред комитета за наблюдение относно случаи на несъответствие на операциите, подкрепени от фондовете, с КПХУ на ООН и жалби във връзка с прилагането ѝ, представени в съответствие с разпоредбите на член 63, параграф 6 от POP.</p>	Неизпълнено		<p>В процес на изготвяне и приемане са Насоки за осигуряване на спазването на конвенцията при изпълнение на програмите и включване на съответните изисквания на конвенцията в системите за управление и контрол на УО.</p> <p>Съответните разпоредби ще бъдат включени в ПМС, регламентиращо функционирането на КН като част от цялостния преглед и изменение на националното законодателство за управление на средствата от ЕС за програмния период 2021 - 2027 г.</p>
4.2 Национална стратегичес	ЕФ РР	СЦ 1 Насърчаване на	Изпълнено	Съществува национална стратегическа рамка на	Изпълнено	Националната стратегия за насърчаване на равнопоставеност	Процесът по разработване на Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2021-2030 г. стартира в края на 2019 г. В процеса на нейното разработване, междуведомствена работна група с участието на представители на

ка рамка за равенство между половете	интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно	политиката за равенство между половете, която включва:	Изпълнено	та на жените и мъжете 2021 - 2030	държавни институции, социални партньори и организации от неправителствения сектор, извърши преглед и анализ на едноименния стратегически документ за периода 2016-2020 г., при прилагането на различни методи, включително SWOT анализ. Резюме на анализа със съответните заключения е публикуван на интернет страницата на МТСП в раздел „Равни възможности“ - https://www.mlsp.government.bg/uploads/41/ravni-vzmozhnosti/resume-analiz-strategy.pdf Проектът на стратегия за 2021-2030 г. е обсъждан в Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет на 6.10.2020 г. и е публикуван за публични консултации: http://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=5537 и https://www.mlsp.government.bg/proekti-na-normativni-aktove . Документът е приет с Решение № 969 на Министерския съвет от 30.12.2020 г. В Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2021-2030 г. като приоритетни области са посочени: равнопоставеност на жените и мъжете на пазара на труда и равна степен на икономическа независимост, намаляване на разликите по пол в заплащането и доходите, насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете в процесите на вземане на решение, борба с насието и защита и подкрепа на жертвите, преодоляване на стереотипите по пол в различни сфери на обществения живот и на сексизма. По всяка приоритетна област има ключови дейности. Междуведомствената работна група има за задача да изготви и проект на Национален план за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2021-2022 г., който да съдържа конкретни мерки и действия в приоритетните области, дефинирани в Стратегията. Мерките са насочени намаляване на разликите във възнаграждението и доходите между половете, насърчаване на равна степен на икономическа независимост и на равенството между жените и мъжете в процесите на вземане на
			1. Обосновано с данни идентифициране на предизвикателствата пред постигането на равенство между половете.			

		наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони		на цели като се зачитат ролята и автономията на социалните партньори .			<p>решения, борба с насилието и защита и подкрепа на жертвите и преодоляване на стереотипите.</p> <p>По всяка приоритетна област в Националната стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2021-2030 г. има ключови дейности, очертаващи рамка за постигане на напредък в приоритетната област, например чрез мерки за повишаване на професионалната квалификация и ключовите компетентности, гъвкави форми на заетост и др, насърчаване на баланса между жените и мъжете по икономически сектори и професии и преодоляване на хоризонталната и вертикалната сегрегация по пол на пазара на труда, постигане на по-добър баланс между професионален и личен живот и намаляване на разликата в грижите за деца и зависими членове на домакинството, провеждане на инициативи и мерки, стимулиращи участието на жените в технологичните и цифрови индустрии, мерки за подобряване на баланса между жени и мъже на отговорни позиции и вземане на решения в политиката, бизнеса и обществото, осигуряване на равни възможности за жените и мъжете в кариерното развитие чрез подобряване на баланса между жените и мъжете на всички управленски нива, системни и целенасочени политики и мерки за превенция и противодействие на всички форми на домашно насилие, насилие на работното място и др., вкл. онлайн насилие, както и подобряване на защитата на жертвите на насилие, предоставяне на достъпни и качествени услуги за подкрепа и реинтеграция на жертви на насилие и жертви на трафик на хора, укрепване на капацитета, квалификацията и компетентностите на различните професионалисти и институции, отговорни за предотвратяването и борбата с насилието и подкрепата на жертвите, дейности за провеждане на фокусирани наблюдения на аудио и аудио-визуално съдържание по отношение на прояви на сексизъм и негативни стереотипи по пол, специализирано наблюдение по отношение на изборите - за президент, за депутати, за евродепутати, за местни избори.</p>
				3. Механизми за мониторинг, оценка и преглед на стратегическата	Изпълнено	Закон за равнопоставеност между жените и мъжете	Договореностите осигуряват участието на редица заинтересовани страни и приноса на институции и организации, които са членове на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет. В съответствие със Закона за равнопоставеност между жените и мъжете, Министерството на труда и социалната

				рамка на политиката и методи за събиране на информация въз основа на данни, дезагрегирани по пол	Годишен доклад за равнопоставеността на жените и мъжете в Република България	<p>политика координира изготвянето на Годишен доклад за равнопоставеността на жените и мъжете в Република България, който представлява преглед на стратегическата рамка на политиката. Докладът съдържа информация, получена от институции и организации, членове на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет, относно изпълнението на съответните мерки и постигнатите резултати. Докладите се приемат от Министерския съвет.</p> <p>След приемането на Закона за равнопоставеността между жените и мъжете през 2016 г., Министерството на труда и социалната политика координира и разработването на годишен доклад на координаторите, който съдържа информация и данни, разделени по пол, относно равнопоставеността между жените и мъже на регионално ниво предоставени от координаторите за равнопоставеността между жените и мъже на регионално ниво. Данните се предоставят от служителите в централните и териториалните органи на изпълнителната власт, които изпълняват функциите на координатори по равнопоставеност на жените и мъжете. Годишните отчети се публикуват на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика (https://mlsp.government.bg/blgarsko-zakonodatelstvo).</p> <p>За по-нататъшното развитие на установените договорености по система за наблюдение на равенството между половете по проект "Заедно срещу насилието" (BG05M9OP001-3.11) е въведена концепция за система за мониторинг. Концепцията е разработена през 2020 г. и съдържа общо 174 показателя. В резултат на това е създадена концепция за система за равнопоставеност между половете в България, според която следва да се събира информация за показатели в седем тематични области - здравеопазване, образование, икономическа дейност, доходи, време, овластяване и насилие. Показателите са както количествени, така и качествени и съдържат дезагрегирани по пол данни. За показателите са разработени паспорти, съдържащи съответната информация - етикет, код, тематична област, дефиниция, източник и др. Информацията за показателите ще се събира от няколко национални и международни източника. През 2020 г. бяха успешно тествани няколко показателя от всяка от тематичните области.</p>
--	--	--	--	--	--	---

							Повече информация за системата за мониторинг може да бъде намерена в Окончателния доклад, който представлява обобщение на дейностите по договор РД-04-14/18.02.2020 г.
				4. Механизми, които гарантират, че проектирането, изпълнението, мониторингът и прегледът се провеждат в тясно сътрудничество със съответните заинтересовани страни, включително публични институции за насърчаване равнопоставеността между половете, социални партньори и организация на гражданското общество.	Изпълнено		<p>Механизмът функционира чрез Националния съвет за равнопоставеност на жените и мъжете към Министерския съвет (чл. 6 от Закона за равнопоставеност на жените и мъжете).</p> <p>Оценката на българските органи по отношение на условията за сътрудничество със съответните заинтересовани страни, предвидени в националното законодателство - (https://www.mod.bg/bg/doc/ravnopostavenost/20180110_Zakon_ravnopostavenost.pdf)</p> <p>Механизмът действа чрез Националния съвет за равнопоставеност между половете към Министерския съвет (член 6 от Закона за равнопоставеност между жените и мъжете): „(2) Националният съвет се състои от представители на:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. министерства, държавни и изпълнителни агенции и други органи, създадени със закон; 2. представителните организации на работниците и служителите на национално равнище; 3. представителните организации на работодателите на национално равнище; 4. Националното сдружение на общините в Република България; 5. юридически лица с нестопанска цел, чийто предмет на дейност е в съответствие с приоритетите на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете, определени при условията, критериите и по реда, регламентирани в правилник за устройството, организацията и дейността на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет.
4.3 Стратегическа политическа рамка за	ЕФ РР	СЦ 1 Насърчаване на интегрир		Съществува национална или регионална стратегическа рамка на	Изпълнено	Стратегия за развитие на висшето образование в Република	Изпълнението на критерия се основава на последователните политики на Министерството на образованието, които се прилагат през последните четири години за постигане на по-високо качество и приложимост на професионалното образование и обучение (ПОО). Политиките включват увеличаване приема в професионалните

<p>системата на образованието и обучение на всички равнища.</p>		<p>аното и приобщаване ащо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони</p> <p>СЦ 2</p> <p>Насърчаване на интегрираното и приобщаване ащо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство</p>		<p>политиката на образование и обучение и включва:</p> <p>1. Основани на доказателства системи за педвиждане и прогнозиране на уменията</p> <p>1а. Механизми за проследяване на завършилите образование и предоставяне на качествени и ефективни насоки за учащи от всички възрасти</p>		<p>България за периода 2021-2030 г .</p>	<p>училища и в професионалните области и профили, свързани с математиката, технологии, природни науки и информационни технологии, развитие на дуално обучение като инструмент за осигуряване на съответствие между образованието и нуждите на пазара на труда, модернизация на ПОО (актуализиране на учебните планове и програми, модернизиране на съоръженията) и др.</p> <p>Предстои да започне диалог между заинтересованите страни и ще бъдат предприети конкретни мерки за изпълнение на предложенията за пътна карта в контекста на прилагането на Националното тристранно споразумение между правителството на Република България и социалните партньори във връзка с изграждането на система от очаквания на умения с рамка за изпълнение до 2022 г.</p> <p>Разработен е проект на механизъм за проследяване развитието на завършилите професионално образование и обучение („прототип“) по проект за наблюдение на кариерното развитие на завършилите ПОО. Прототипът е представен и приет от Консултативния съвет по професионално образование и обучение към министъра на образованието и науката на 29.09.2020 г. Прототипът е достъпен на уебсайта на МОН (https://mon.bg/bg/100768).</p> <p>За да се гарантира съответствието на образованието с нуждите на пазара на труда и да се повиши качеството на образователния процес във водещи области на икономиката, ще бъдат предприети стъпки за разработване на документ за стратегически умения в партньорство с Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Предвижда се Стратегията за умения да стане оперативна чрез план за действие, който ще се осъществява в диалог и партньорство с Министерството на труда и социалната политика, Министерството на икономиката, професионалните организации и други институции. Мерките ще бъдат насочени към развитието на „бъдещи умения“ за дигитална и зелена трансформация на икономиката в контекста на ученето през целия живот:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идентифициране на умения, включително дейности за създаване на национална система за педвиждане на умения; • Развитие на умения-създаване на гъвкави пътища за развитие и надграждане на умения в контекста на ученето през целия живот,
---	--	---	--	---	--	--	--

		о, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони				<p>включително чрез модернизиране на системата за валидиране на умения и квалификации;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Активизиране на уменията и тяхното ефективно използване на пазара на труда; • Оптимизиране управлението на процеса на развитие на уменията чрез надграждане и създаване на нови междуинституционални механизми на всички нива. <p>Основният източник на информация за завършилите висше образование е Рейтинговата система на висшите училища в България, чиято ефективност е огромна. Системата разполага с два показателя - обективен - основан на точна, действителна и проверима информация и субективен (по отношение на удовлетвореността). Обективните показатели за учебна и изследователска дейност се отнасят както до учебната и изследователската дейност, така и до професионалното развитие на студентите, което дава възможност оценките да се използват като основа за анализ и реструктуриране на приема. В тази връзка завършилите висше образование се проследяват с показателя „Прилагане на постигнатото висше образование и професионално развитие по призвание“. Субективните показатели са от значение за имиджа на висше учебно заведение и за избора, който кандидатите правят.</p> <p>В допълнение, България участва в изпълнението на проекта на Европейската комисия EUROGRADUATE, който има за цел да изгради механизъм на ниво Европейски съюз за проследяване на професионалното развитие на завършилите висше образование. България е сред страните, изграждащи административен капацитет в това отношение.</p> <p>Предвид гореизложеното, постигането на критериите е окончателно.</p> <p>България ще продължи да полага целенасочени усилия за прилагане на ефективни политики от приоритетната област „Професионално развитие в професиите на настоящето и бъдещето“ на</p>
--	--	--	--	--	--	---

						Стратегическата рамка и за изпълнение на целите, заложи в Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021-2030 г .	
				2. Мерки за осигуряване на равен достъп и завършване на качествено, достъпно, подходящо, несегрегирани и приобщаващо образование и обучение и придобиване на ключови компетенции на всички нива, включително висшето образование	Изпълнено	<p>Закон за предучилищното и училищното образование</p> <p>Наредба за приобщаващото образование</p> <p>Наредба за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование</p> <p>Националната програма „Подпомагане на общините за реализиране на дейности за образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация“</p>	<p>След влизането в сила на Закона за предучилищното и училищното образование през 2016 г. е постигната взаимовръзка в разработването и прилагането на националните образователни политики и са осигурени законовите предпоставки за тяхното реализиране. Последователните, целенасочени и устойчиви политики в предучилищното и училищното образование през последните четири години допринесоха за създаването на все по-благоприятни условия за гарантиране правото на образование на всяко дете и ученик, за учебна мотивация сред децата и учениците и за увеличаване техните академични резултати.</p> <p>Механизмът за съвместна работа на институциите за интегриране и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст като основна мярка в политиките за предотвратяване на отпадането от училище се прилага заедно с други мерки (https://www.lex.bg/laws/ldoc/2135550959).</p> <p>Подобряват се условията за предотвратяване на отпадането от училище и за учебна мотивация чрез подкрепа на личностно развитие, въвеждане на нови разпоредби за часовете въз основа на интереси и за кариерна ориентация на учениците. В тази връзка целеви средства се осигуряват от държавния бюджет (Наредба за приобщаващото образование: https://www.lex.bg/en/laws/ldoc/2137177670) и Наредба за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование (https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2137177162).</p> <p>За да се създадат условия за достъп до предучилищно образование, за социално включване и за изграждане на познавателни и социално-емоционални умения в ранна детска възраст, през 2020 г. е предвидено задължително предучилищно образование, започващо на 4-годишна възраст. Работи се и по създаване на национална рамка за качеството на образованието и грижите в ранна детска възраст. Постигнато е по-справедливо и по-ефективно разпределение на</p>

						<p>финансовите ресурси в съответствие с нуждите на детските градини и училищата, включително въведено допълнително финансиране за детски градини и училища за работа с деца и ученици от уязвими групи (Наредба за финансиране на институциите на системата за предучилищно и училищно образование (https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2137177162).</p> <p>С последните изменения на Закона за предучилищното и училищното образование са въведени възможности за преминаване на ученици или цели класове в дистанционна форма на обучение в случай на извънредни обстоятелства. В тази връзка измененията в Наредбата за приобщаващото образование имат за цел да осигурят условия за дистанционно обучение в електронна среда, фокусирана върху деца и ученици, които изпитват трудности при усвояването на учебното съдържание. Осигурени са и възможности за лични терапевтични дейности и други дейности в подкрепа на личностното развитие на деца и ученици със специални образователни потребности (https://www.mon.bg/bg/100779).</p> <p>Разработени са адаптирани учебни програми и програми за придобиване на компетенции за възрастни в началното училище, което ще им предостави равна възможност. Одобрени са 2 адаптирани учебни програми и 45 адаптирани програми за обучение по различни училищни предмети.</p> <p>Мерките за включване на деца и ученици от уязвими групи ще се изпълняват съгласно Националната програма „Подпомагане на общините за реализиране на дейности за образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация“. През учебната 2019/2020 г. процес на десегрегация в образованието се проведе в 6 общини.</p> <p>Прилагат се мерки и за повишаване на академичните резултати. Основна политика в това отношение е въвеждането на модела на компетентност в училище, който изисква промяна на фокуса на образованието от преподаване на знания към педагогическо взаимодействие и овладяване на ключови компетентности. Същевременно, от 2023 г. законодателната рамка предвижда възможност за изпити чрез тестове, измерващи по-широк спектър от компетенции не само в учебните предмети. Извършени са</p>
--	--	--	--	--	--	--

						<p>актуализации на учебните програми по предмети, сред които математика, география и икономика и естествени науки. Увеличен е хорариумът на учебните часове по математика и география и икономика, а предметът „информационни технологии“ е заменен с нов предмет - компютърно моделиране и информационни технологии, който ще даде възможност да се разширят и наградят цифровите умения по отношение на програмирането.</p> <p>През март 2021 г. Министерският съвет одобри 22 национални програми за развитие на образованието. Изпълнението им ще допринесе за успешното включване на деца и ученици и предоставянето на по-високо качество на образованието, включително преодоляване на последиците от пандемията COVID-19 и осигуряване на приемственост на образователния процес и приобщаващо кризисно образование и противодействие на риска от отпадане в ситуация на дистанционно обучение.</p> <p>Осигурени са условия и е предоставена подкрепа за създаване и прилагане на иновации във всички области на училищния живот, включително е създадена мрежа от иновативни училища (https://www.mon.bg/bg/1683).</p> <p>Поставени са основите за дигитална трансформация, изградена е национална ИКТ инфраструктура за нуждите на обучение в електронна среда. Започнало е и насърчаване използването на STEM среда във всяко училище, фокусирана върху наука, технологии, инженерство и математика.</p> <p>В периода до 2030 г. усилията ще бъдат насочени към надграждане на образователна среда и създаване на ресурси, както и към насърчаване на уменията на учениците да създават, моделират, програмират и развиват дигитално творчество.</p> <p>Ще се прилагат политики за постигане на качествено и иновативно професионално образование и обучение в съответствие с динамичните промени в изискванията на пазара на труда и ще се увеличи делът на дуалната форма на обучение като инструмент за осигуряване на координация между образованието и нуждите на пазара на труда. Предвид прогнозите за недостиг на кадри, приемът в средното и висшето образование е реструктуриран през последните години. Наблюдава се постепенно увеличение на приема в</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>професионално образование и в професионални направления и профили, свързани с математика, технологии, естествени науки и информационни технологии. Условието и редът за допълнително финансиране за поддържане на класове за придобиване на квалификации по защитени специалности от професии и специалности от професии, където се очаква недостиг на пазара на труда, бяха одобрени през 2018 г. Този списък със специалности се актуализира ежегодно. Мерките се прилагат особено в приоритетна област за регионалното икономическо развитие, а с цел мотивиране на обучаемите, се увеличават стипендиите за защитени специалности, специалности с очакван недостиг на пазара на труда и дуално образование.</p> <p>Приемът и финансирането във висшето образование са реструктурирани в професионални области с по-висок очакван недостиг на пазара на труда и във висши учебни заведения с по-високи оценки за качество и кариерно развитие - над половината от финансирането за висшите учебни заведения сега зависи от оценката на качеството. Въведени са механизми за споделяне на стратегическото управление, като например стратегическите цели на всеки ВУЗ, одобрен от МОН.</p> <p>Политиките в областта на образованието ще бъдат допълнително подобрени чрез прилагането на национални програми за развитие на образованието и проекти, подкрепяни от образователната програма по ЕСФ+.</p>
			3. Механизъм за координация, обхващащ всички нива на образование и обучение, включително висшето образование, за ясно разпределение на	Изпълнено		<p>В момента се обсъжда подготовката на проект на междуинституционален механизъм за наблюдение изпълнението и разработването на оценка на въздействието на образователните политики.</p> <p>Предвижда се фокусът да бъде върху областите, в които ще се прилагат мерки, интегрирани с други секторни политики в условията на взаимосвързаност и привеждане в съответствие - например политиките за развитие в ранна детска възраст, на учене през целия живот, включително насърчаване на умения. Ще продължи да се надгражда върху устойчивите координирани усилия на институциите за осигуряване на приобщаване и трайна адаптация към</p>

				отговорностите между съответните национални и/или регионални органи			<p>образователния процес. В тази връзка се предвижда също така оценката на въздействието на образователните политики да се извършва заедно с оценката на въздействието на други секторни политики. Предвижда се хоризонталният принцип да се прилага по отношение на нивата на управление - от определянето на политиките, чрез изготвянето на техния анализ до оценката на прилагането им.</p> <p>Ще продължи и работата по наблюдение на постигането на пълна координация при изпълнението на целите, заложи в стратегическата рамка за развитие на образованието с други социални и икономически цели на правителствената политика.</p> <p>Мярката за изпълнение на критерии 3 и 4 е изпълнена. Механизмът е заложен в Приоритет 1 „Образование и умения“ на Националната програма за развитие България 2030 г. и в приоритетна област „Ефективно и ефикасно управление и участие в мрежи“ в Стратегическата рамка като една от мерките за управление, основано на креативност и иновации.</p>
				4. Мерки за мониторинг, оценка и преглед на стратегическата рамка на политиката	Изпълнено		
				5. Мерки за повишаване на квалификацията на насочени към нискоквалифицирани лица и лица в неравностойно социално-икономическо положение	Изпълнено	<p>Консултативен документ „Повишаване на уменията: Нови възможности за възрастните“</p> <p>Закон за насърчаване на заетостта</p> <p>Национален план за действие по заетостта</p> <p>Национална стратегия за учене през целия живот 2014-2020 г.</p>	<p>Първият проект на Националния консултативен документ с механизми и мерки за повишаване на уменията на възрастните в изпълнение на Препоръката на Съвета от 19.12.2016 г. е достъпен на: http://lll.mon.bg/uploaded_files/Proekt1_konsultativen_dokument.pdf.</p> <p>Процесът на публични консултации по Националния консултативен документ приключи и предложенията за мащабни проекти в момента се обсъждат в два аспекта:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цялостна реформа в ПОО с акцент върху квалификацията на възрастни и преминаване към система от индивидуални планове за обучение за всеки възрастен; 2. Подобряване на цифровите умения на тези, които са придобили 2-ра степен на професионална квалификация през предходните години, за да се справят с новите технологични условия. <p>В съответствие със Закона за насърчаване на заетостта и годишния Национален план за действие по заетостта се прилагат програми и мерки за обучение на безработни и заети, вкл. групи в неравностойно положение. В рамките на един месец от регистрацията на всяко</p>

					<p>Законопроект за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на заетостта</p> <p>Стратегия по заетостта на Република България</p> <p>Национална програма за обучение на възрастни</p> <p>Закон за професионалното образование и обучение</p>	<p>безработно лице в Бюрото по труда се разработва индивидуален план за действие, който определят набора от мерки според индивидуалния профил на лицето. Използва се електронен модел за профилиране на уменията на търсещите работа, за да се предлагат по-качествени и персонализирани услуги и да се подобри съответствието между уменията на търсещите работа и изискванията за работа. Прилагат се обучение за придобиване на професионална квалификация и ключови компетенции, както и други подходящи курсове за безработните лица с ниско ниво на образование и без квалификация.</p> <p>За да се предвидят по-добре промените и изискванията за нови умения въз основа на нуждите на пазара на труда и в съответствие със Закона за насърчаване на заетостта, комисиите по заетостта към Регионалните съвети за развитие събират, обработват и предоставят информация на Агенцията по заетостта два пъти годишно относно нуждите от работна сила по области, като се вземат предвид приоритетите на областните стратегии за развитие и регионалните, областните и общинските планове за развитие, както и приоритетите на националните стратегически документи и Националния план за заетост.</p> <p>Напредъкът в сектора на обучението на възрастни, включително възрастни с ниска квалификация и лица без образование се докладва в рамките на стратегическите документи (Стратегия за развитие на професионалното образование и обучение и Стратегия за учене през целия живот).</p> <p>В процес на разработка е цялостна последваща оценка на изпълнението на Националната стратегия за учене през целия живот 2014-2020 г., чиито констатации и заключения ще допълнят и прецизират оперативните дейности, планирани за периода до 2030 г.</p> <p>В същото време остават някои предизвикателства, сред които икономическа трансформация и преход към зелена икономика, застаряване на трудоспособното население и несъответствие между вида и нивото на търсените и предлаганите умения и квалификации, липса или недостатъчно съгласувани координационни механизми и/или звена, работещи синхронно и осигуряващи интегриран подход към програмите за обучение на възрастни и инструментите за учене през целия живот.</p>
--	--	--	--	--	--	--

						<p>Мерки и начини за повишаване на уменията, насочени към възрастни учащи, включително нискоквалифицирани и без образование. Очаква се мерките и дейностите в това отношение да бъдат отразени първо в разпоредбите на Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на заетостта и Стратегията по заетостта 2020-2027 г. (с компетентност на Министерството на труда и социалната политика, в процеса на развитие), както и нов Закон за професионалното образование и обучение. Работата по него се очаква да започне през 2021 г. с изготвяне на последваща оценка на въздействието и концептуален документ относно препоръките на функционалния анализ на секторните политики за ПОО (http://www.strategy.bg/Publications/View.aspx? categoryId = & Id = 269 & y = & m = & d =) - от компетентността на МОН. Тези мерки и дейности бъдат подкрепени от разработването на Стратегията за умения с подкрепата на ОИСР. Мерките ще се изпълняват с финансовата, организационната и административната подкрепа за дейностите от държавния бюджет, структурните фондове на ЕС, плана за възстановяване и устойчивост и други национални и международни проекти и инициативи. Основните мерки и дейности са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Разработване на инструменти за по-тясна връзка на образованието и обучението с нуждите на пазара на труда чрез актуализиране на Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД) и осигуряване на привеждане на НКПД в съответствие с Европейската класификация на умения, компетенции, квалификации и професии (ESCO); 2. Разработване на нов Списък на професиите за професионално образование и обучение (СППОО), осигуряващ широк спектър от професионално обучение, включително ключови и универсални компетенции с цел създаване на условия за заетост в подобни професии, включително преход към сходни сектори и създаване на нови форми на партньорство с бизнеса; 3. Въвеждане на нови инструменти, насърчаващи участието в учене през целия живот - създаване на секторни фондове за обучение и въвеждане на индивидуални планове за обучение (Национално тристранно споразумение (https://www.infobusiness.bcci.bg/content/file/НАЦИОНАЛНО_ТРИСТ
--	--	--	--	--	--	--

						<p>РАННО_СПОРАЗУМЕНИЕ.pdf). (Това е един от проектите на МТСП от Националния план за възстановяване и устойчивост (http://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=5572);</p> <p>4. Повишаване пригодността на заетост на безработни лица чрез разширяване на достъпа и предоставяне на повече възможности за качествено образование, използвайки възможностите на цифровите технологии, разработване и внедряване на виртуална онлайн платформа за обучение;</p> <p>5. Повишаване на цифровите умения чрез разработване на профили за ключови позиции по сектори, финансиране на обучение за придобиване и подобряване на цифровите умения на лица извън образователната система (мярка за МТСП; предвижда се да се осъществява по ОП РЧР)</p> <p>6. Създаване или допълване на възможности за комбиниране на обучение за придобиване на професионална квалификация с участие в образователни курсове за лица на възраст над 16 години;</p> <p>7. Модернизиране на ПОО - разработване на държавен образователен стандарт и образователно съдържание на новите професии в СППОО и модернизиране предлагането на ПОО;</p> <p>8. Създаване на образователни клъстери по региони и сектори - центрове за върхови постижения и иновации в ПОО;</p> <p>9. Оптимизиране управлението на сектора за образование на възрастни, като се предвиди статутът и функциите на Националната агенция за професионално образование и обучение и отговорните министерства и се надграждат механизмите за координация в сектора на образованието за възрастни и ученето през целия живот, за да се осигурят научни, аналитични и методологични ресурси за сектора.</p>
			6. Мерки за подпомагане на учители, обучители и академичен персонал по	Изпълнено	Национална програма „Повишаване компетентностите на преподавателите	<p>Политиките за повишаване на социалния статус и привлекателността на учителската професия, развитието и академичната подготовка, както и квалификацията на педагогическите специалисти са приоритети през последните пет години. Основна мярка в това отношение е прилагането на политика за увеличаване на</p>

				отношение на подходящите методи на обучение, оценяване и утвърждаване на ключови компетенции	от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители” Национална програма „Квалификация“ Национална програма „Мотивирани учители“	<p>възнагражданието на преподавателите. Политиката се допълва от други социални придобивки.</p> <p>Направени са промени в държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“ от гледна точка на увеличения практически опит на бъдещите учители. Предлагат се алтернативни начини за навлизане в учителската професия.</p> <p>В процеса на реформиране на областта се прилагат мерки за стимулиране интереса педагогическите университетски дисциплини, като се предлагат повече свободни работни места, по-добро финансиране, допълнителни стипендии, включително промени в учебните планове и програми във висшите учебни заведения с въвеждането на нови дисциплини. Съществена стъпка напред в това отношение е Националната програма „Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители”, приета на 13.01.2020 г. (http://www.strategy.bg/PUBLICCONSULTATIONS/View.aspx?Id=5596). Основната цел е да се повиши качеството на образователните услуги, предоставяни от българските висши учебни заведения, чрез подобряване на съществуващата система за начална подготовка, продължаваща квалификация и професионално развитие на преподаватели, подготвящи бъдещи учители, включително активното им участие в дигиталната трансформация на образованието. От друга страна, програмата е необходима, за да се осигури връзка между образованието и научните изследвания, между работодателите и различните институции в системата на висшето образование, включително тези на ниво ЕС.</p> <p>Професионалният растеж и кариерното развитие на педагогическите специалисти се подпомагат чрез дейности по национални програми за развитие на образованието (https://www.mon.bg/bg/100814). Обучението, предоставено в рамките на Националната програма „Квалификация“, е свързано с преподаване на ново учебно съдържание, осигуряване на безопасна, приобщаваща и подкрепяща учебна среда и други. Националната програма „Мотивирани учители“ има за цел да привлече успешни специалисти с висок потенциал, доказани качества и висока мотивация. Политиките се надграждат чрез проекти, изпълнявани по ОП НОИР - „Квалификация за професионално развитие на педагогически специалисти“ и</p>
--	--	--	--	--	---	--

						<p>„Повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда“ (http://sf.mon.bg/?go= проекти & p = подробности & проектиId = 60) - за повишаване на квалификацията на учителите в съответствие с нуждите на образователния процес в конкретната образователна институция (детска градина/училище).</p> <p>В контекста на Програмата за подкрепа на структурните реформи на ЕС, Световната банка изпълнява проекта „Пътна карта за развитие и реформа на учителската политика“. Прилагането му ще допринесе за постигане на целите на Стратегическата рамка. Като следваща стъпка от проекта се предвижда Световната банка да предостави Методология за планиране на квалификациите и мониторинг на уменията на учителите и Доклад, оценяващ учителските политики с предложения за концептуални идеи за пилотни програми.</p> <p>Ще се прилагат политики за реформиране на образователния процес в педагогическите специалности и повишаване на продължаващата и допълнителна квалификация въз основа на компетентностния подход.</p>
			7. Мерки за насърчаване на мобилността сред учащите и членовете на персонала и транснационалното сътрудничество на доставчиците на образование и обучение, включително чрез признаване на резултатите от обучението и квалификациите	Изпълнено	Конвенция за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион	<p>Предприети са мерки за подобряване на процесите, свързани с популяризиране, организиране и координиране на участието на България в програма „Еразъм+“ и съпътстващите я хоризонтални инициативи, Европейския корпус за солидарност и други образователни европейски и международни програми. Центърът за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР) към МОН активно предоставя информация и съвети относно възможностите за участие в образователна мобилност на обучаемите и персонала. Прилагат се и допълнителни мерки за повишаване на обществената осведоменост като информационни кампании и събития, чрез които се цели повишаване капацитета на българските образователни институции да разработват и изпълняват качествено проектите за образователна мобилност.</p> <p>Ключова предпоставка за насърчаване на международната академична мобилност е наличието на обща, прозрачна и обективна система за взаимно признаване на квалификациите за висше образование съгласно Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион, която се</p>

							<p>основава на принципа на автоматично взаимно признаване на квалификацията за училищно и висше образование.</p> <p>Принципите на академично признаване на са отразени в националното законодателство веднага след ратифицирането на Конвенцията през 2000 г. През 2011 г. Са направени изменения в националното законодателство, които допринасят за облекчаване на процедурата за академично признаване и съкращаване на нейните срокове.</p> <p>Изработена е Единна информационна система за академично признаване на дипломи и квалификации в съответствие с най-новите изисквания в областта на електронното управление, която предоставя възможност на чуждестранните кандидати и българските висши учебни заведения да извършат изцяло електронна процедура за признаване с електронно подписани документи. В допълнение, е осигурен публичен достъп до всички решения, взети от българските органи по признаване.</p> <p>Друга мярка за насърчаване на мобилността е признаването на професионални квалификации, придобити в една или повече други държави-членки на ЕС в съответствие с Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и Европейския съвет.</p>
4.4 Национална стратегическа рамка на политиката за социално включване и намаляване на бедността	ЕФ РР	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно	Изпълнено	Съществува национална или регионална стратегическа политика или законодателна рамка за социално включване и намаляване на бедността, която обхваща следните действия:	Изпълнено	Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030 г. Закон за социалните услуги Национална стратегия за	<p>Разработена е Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване с хоризонт до 2030 г., която е одобрена с Решение № 976 на Министерски съвет от 31.12.2020 г.</p> <p>Достъпът до качествени социални услуги за лица, включително от различни уязвими групи, мигранти и бежанци, е гарантиран от Закона за социалните услуги. Той регулира ключовите въпроси за сектора, а именно - планирането, предоставянето, използването, финансирането, качеството, контрола и мониторинга на социалните услуги. Този нормативен акт гарантира правото на подкрепа на всички лица в Република България.</p> <p>Важно място в Стратегията заемат мерки, които са предмет на реформа в областта на социалните услуги и които са законово установени в Закона за социалните услуги. Сред тях са такива, специално насочени към възрастните хора и хората с увреждания в контекста на процеса на деинституционализация на грижите и в</p>

	<p>наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони</p> <p>СЦ 2</p> <p>Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони</p>		<p>I. Мерки за предотвратяване и борба със сегрегацията във всички области, включително социална защита, приобщаващи пазари на труда и достъп до качествени услуги за уязвими групи от хора, включително мигранти и бежанци</p>		<p>дългосрочни грижи</p>	<p>съответствие със Закона за социалните услуги и стратегическите документи в тази област (Национална стратегия за дългосрочни грижи и План за действие за периода 2018-2021 г., за неговото изпълнение).</p> <p>В основата на Стратегията стои прилагането на интегриран подход, съчетаващ различни секторни политики и мерки с основен фокус предотвратяването на бедността и социалното изключване. Пример за възприетия подход е наличието на мерки за насърчаване на интеграцията на пазара на труда на безработни лица от уязвими групи, включително повишаване пригодността и адаптивността им.</p> <p>С цел предотвратяване бедността и социалното изключване се поставя акцент върху осигуряването на достъп до образование и грижи за деца в ранна детска възраст, предотвратяване на отпадането от образователната система, подкрепа за образователната интеграция и социалното приобщаване на деца и ученици от уязвими групи. С оглед на динамичните процеси на дигитализация и масовото навлизане на технологиите в икономиката и обществото, една от ключовите мерки е развитието на специализирани умения в областта на цифровите технологии. По отношение на образователната интеграция, Стратегията включва и мерки за прилагане на приобщаващо образование за деца и ученици, търсещи или получаващи международна закрила, чрез осигуряване на обучение по български език и обща подкрепа за личностно развитие.</p> <p>Осигуряването на достъп до качествено здравеопазване е сред ключовите приоритети, включително в контекста на предотвратяването на разпространението на COVID-19 и опазването на общественото здраве. В изпълнение на този приоритет се предвиждат мерки за активно насърчаване на здравето, подобряване на достъпа на уязвимите групи до медицинска помощ, устойчиво прилагане на политиката по прилагане на ваксинална профилактика и др.</p> <p>Планират се мерки в областта на различните секторни политики за намаляване на детската бедност, които включват разширяване на мрежата от услуги за развитие в ранна детска възраст, осигуряване достъп до здравни грижи, повишаване качеството и ефективността на мрежата от социални услуги в подкрепа на децата и техните</p>
--	--	--	---	--	--------------------------	--

						<p>семейства, финансова и материална подкрепа за семейства с деца и др.</p> <p>За да се осигури подкрепа за най-уязвимите, част от мерките на Стратегията са насочени към предоставяне на финансова и материална подкрепа на хора и семейства в неравностойно положение, включително хора с увреждания, семейства с деца от уязвими групи и др., В съответствие с действащото законодателство (Закон за хората с увреждания, Закон за личната помощ, Закон за семейни помощи за деца и др.).</p>
			2. Мерки за преминаване от институционални и към семейни и обществени грижи	Изпълнено	<p>Национална стратегия за дългосрочна грижа</p> <p>Закон за социалните услуги</p>	<p>Разработена е Национална стратегия за дългосрочна грижа, като ключовите мерки за постигане на целите са структурирани в няколко основни направления:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разширяване на достъпа до социални услуги, подобряване на тяхното качество и насърчаване на взаимодействието между здравните, социалните и образователните услуги; • Насърчаване на процеса на деинституционализация на възрастни хора и хора с увреждания, настанени в специализирани институции; • Подобряване на ефективността и механизмите за финансиране на услугите; • Насърчаване на деинституционализацията на здравеопазването; • Осигуряване на подкрепа на лицата, полагащи грижи за възрастни лица и лица с увреждания; • Повишаване на ефективността и подобряване на механизмите за финансиране на услуги. <p>Приета е необходимостта от реформиране на съществуващите домове за възрастни хора с увреждания, включително тези с деменция, до 1 януари 2025 г. и пълното им закриване до 1 януари 2035 г.</p> <p>Законът за социалните услуги въвежда за първи път национално планиране на услугите в областта чрез разработване на Национална карта на социалните услуги, която ще бъде основа за определяне на пакета от социални услуги на общинско и областно ниво, за което</p>

							следва да се осигури финансиране от държавния бюджет и Европейските фондове.
				3. Мерки за гарантиране, че проектирането, изпълнението, наблюдението и прегледът се провеждат в тясно сътрудничество със съответните заинтересовани страни, включително социални партньори и съответни организации на гражданското общество	Изпълнено		<p>Наблюдението върху изпълнението на политиката за дългосрочни грижи се осъществява от Националния съвет по въпросите на социалното включване, сформирани като орган към Министерския съвет. Той има за цел да координира и консултира разработването, прилагането, мониторинга и оценката на държавната политика в тази област.</p> <p>Създадена е междуведомствена група на високо равнище, която да ръководи процеса по деинституционализация на грижите за възрастни хора и хора с увреждания, председателствана от министъра на труда и социалната политика.</p>
4.5 Национална стратегическа политическа рамка за приобщаване на ромите	ЕФ РР	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаване социално, икономическо и екологично развитие,	Частично изпълнено	<p>Съществува националната стратегическа рамка на политиката за приобщаване на ромите, която включва:</p> <p>1. Мерки за ускоряване на интеграцията на ромите, предотвратяване</p>	Частично изпълнено	Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030	<p>Разработен е Проект на Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030., публикуван за обществено обсъждане и консултации със срок до 09.01.2021 г., в последствие удължен до 31.01.2021г. поради сериозни обществен интерес.</p> <p>Паралелно с общественото обсъждане на www.strategy.bg, проектът на Стратегията е обсъден и консултиран по време на редица срещи и събития.</p> <p>Създадена е междуведомствена работна група за подготовка на План за действие за изпълнение на стратегията, а окончателната версия на стратегическия документ е публикувана за обществени консултации след отразяване на постъпилите бележки и становища на 29.03.2021 г.</p>

	култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони		и премахване на сегрегацията, като се вземе предвид разпределението им по пол и положение на младите роми и се определят изходните и измерими етапи и цели			Като следваща стъпка се планира провеждането на консултации с Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси и внасянето на Стратегията за приемане от Министерския съвет.
	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различните градските райони		2. Споразумения за наблюдение, оценка и преглед на мерките за интеграция на ромите	Частично изпълнено	Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г.	<p>Разработена е система за наблюдение и контрол на изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г. Изготвен е проект на административен мониторингов доклад за изпълнението на Националната стратегия за интегриране на ромите за 2019 г. Предполага се, че той ще бъде представен на заседание на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси и внесен за по-нататъшно одобрение в Министерския съвет и съответно в Народното събрание. В общините са създадени звена за мониторинг и оценка с ясни, специфични задачи и отговорности.</p> <p>Информацията от общините за изпълнението на техните планове за действие се подава през съответната областна администрация ежегодно до Националната точка за контакт и е приложение към доклада.</p>
			3. Договорености за интегриране на ромското население на регионално и местно ниво	Частично изпълнено		<p>Актуализацията на регионалните стратегии и общинските планове за действие ще бъде извършена в рамките на партньорствата по проекта Т.Е.А.М .2 – Заедно постигаме повече. В рамките на проекта са проведени 11 двудневни и 2 еднодневни срещи в периода 19 октомври - 11 ноември 2020 г., по време на които е обсъдена проектостратегията и проектът на плана за действие.</p> <p>Разработването на общинските планове ще започне след приемането на Стратегията и Плана за действие за нейното изпълнение от</p>

							Министерския съвет и ще бъдат изготвени методологически насоки за подготовка на общинските планове.
				4. Споразумения за гарантиране, че проектирането, изпълнението, мониторингът и прегледът се провеждат в тясно сътрудничество с ромското гражданско общество и всички други съответни заинтересовани страни, включително на регионално и местно равнище	Частично изпълнено		Подписано е споразумение за безвъзмездна финансова помощ между Националния съвет и Европейската комисия (ГД „Правосъдие“) за изпълнението на проект Т.Е.А.М (Заедно можем повече). Изпълнението на проекта започна на 1 ноември 2019 г. , като неговата цел е да подпомогне активното партньорство между заинтересованите страни при прилагането и мониторинга на Националната стратегия за интегриране на ромите чрез поддръжане и развитие на Националната платформа за ромите. В рамките на проекта са проведени срещи с представители на ромското гражданско общество и всички съответни заинтересовани страни, включително на регионално и местно ниво - представители на министерства, агенции, областни администрации, местни власти, организации на гражданското общество, медиатори, ромски активисти и други, работещи в областите, свързани с за интеграция на ромите.
4.6 Стратегическа рамка на политиката в областта на здравеопазването и дългосрочните грижи.	ЕФ РР	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура,	Частично изпълнено	Съществува национална или регионална стратегическа рамка на политиката в областта на здравеопазването, която съдържа: 1. Определяне на здравните нужди и нуждите от	Частично изпълнено	Национална здравна стратегия 2021-2030 г.	Изготвен е проект на Национална здравна стратегия 2021-2030 г. и План за действие за нейното изпълнение. Проектът на стратегия е изпратен за специализирани дирекции към Министерството на здравеопазването за консултация. Поради епидемията от COVID-19 и необходимостта от коригиране на приоритетите в проектодокумента крайният срок за финализиране на проекта на стратегия ще бъде променен до последното тримесечие на 2021 г. Проектът за Национална здравна стратегия е публикуван за обществено обсъждане на 30.12.2020 г. на Портал за обществени консултации: http://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?@lang=bg-BG&Id=5755 и на уебсайта на министерството на здравето:

		природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони		дългосрочни грижи, включително по отношение на медицинския и обслужващия персонал за осигуряване на устойчиви и координирани мерки			https://www.mh.government.bg/bg/normativni-aktove/proekti-na-normativni-aktove/ .
		СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони		2. Мерки за гарантиране ефективността, устойчивостта, достъпността на здравните и дългосрочните грижи, включително с акцент върху лицата, изключени от здравните системи, включително тези, които са най-трудно достъпни	изпълнено	Закон за социалните услуги	<p>Специфични мерки за гарантиране на ефективността, устойчивостта и достъпа до социални услуги, включително тези за дългосрочни грижи, се съдържат в Закона за социалните услуги и неговите подзаконовни актове.</p> <p>Облекчава се достъпът до социални услуги чрез премахване на издаването на заповеди за настаняване и направления за ползване на услуги. Насочването за ползване на специализираните социални услуги ще включва предоставяне на информация и консултиране с цел лицето да направи информиран избор на услуга и даване на предложение за подходящите услуги.</p> <p>От 2021 г. общините ще предоставят и изцяло нова услуга за за предоставяне на дългосрочни грижи, насочена към хора над трудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване, както и към хора с трайни увреждания.</p> <p>От 2020 г. функционира Агенция за качество на социалните услуги, която има съществени функции, свързани с контрола и мониторинга на качеството на социалните услуги, както и с лицензирането на всички частни доставчици.</p> <p>Министерският съвет одобри и Тарифата за таксите за издаване и подновяване на лиценз за предоставяне на социални услуги (ПМС № 267 от 25.09.2020 г.), както и Наредбата за стандартите за заплащане</p>
			3. Мерки за насърчаване на общностни и	изпълнено			

				<p>семејни услуги чрез деинституциона лизация, включително превенция и първична помощ, грижи за дома и услуги в общността</p>		<p>на служителите, извършващи дейности по предоставянето на социални услуги, които се финансират от държавния бюджет (с ПМС № 343 от 07.12.2020 г.). Наредбата определя минималните размери на индивидуалните основни месечни заплати на служителите, според различните групи позиции. Те ще се прилагат от 2022 г.</p> <p>Разработен е и проект на Наредба за планиране на социалните услуги, публикувана за обществени консултации на:</p> <p>http://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=5716</p> <p>https://www.mlsp.government.bg/proekti-na-normativni-aktove</p> <p>С тази наредба се уреждат критериите за определяне на социалните и интегрираните здравно-социални услуги на общинско и областно ниво и на максималния брой потребители на тези услуги, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет чрез включването им в Националната карта на социалните услуги по чл. 34 от Закона за социалните услуги (Картата), както и редът за нейното разработване и актуализиране.</p> <p>Разработва се Наредбата за качеството на социалните услуги, която е ключов регламент за цялостната реформа, тъй като ще дефинира нови и по-точни стандарти за качеството на социалните услуги.</p> <p>Със Заповед РД-02-20 от 29.01.2021 г. на министъра на труда и социалната политика е сформирана междуведомствена работна група за разработване на Етичен кодекс за служители, извършващи дейности по предоставяне на социални услуги и стандарти.</p> <p>Разработва се следващият план за действие за осъществяване на процеса на деинституционализация на грижите за възрастни хора и хора с увреждания за периода до 2027 г., който има за цел да осигури качествени и достъпни грижи в семейна/домашна среда и предоставяне на асистентска помощ. Това ще спомогне за предоставяне на качествени социални услуги от резидентен тип за лица с увреждания, понастоящем настанени в специализирани институции.</p>
--	--	--	--	---	--	--

5. Програмни органи

Основание: член 22, параграф 3, буква к); член 71, член 84 от POP

Таблица 1: Програмни органи

Програмни органи	Наименование на институцията [500]	Име на лицето за контакт [200]	Електронна поща [200]
Управляващ орган	Главна дирекция "Стратегическо планиране и програми за регионално развитие" в Министерство на регионалното развитие и благоустройството	Нина Стоименова – зам.-министър на регионалното развитие и ръководител на Управляващия орган	Nina.Stoimenova@mrrb.government.bg
Одитен орган	ИА "Одит на средствата от ЕС"	Людмила Рангелова - Изпълнителен директор	aeuf@minfin.bg
Субект, който получава плащания от Комисията	Дирекция "Национален фонд", Министерство на финансите	Мануела Милошева – директор на Дирекция "Национален фонд"	natfund@minfin.bg
Когато е приложимо, субект или субекти, които получават плащания от Комисията в случай на техническа помощ съгласно член 36, параграф 5			
Счетоводна функция, в случай че тази функция е възложена на субект, различен от управляващия орган	Дирекция "Национален фонд", Министерство на финансите	Мануела Милошева – директор на Дирекция "Национален фонд"	natfund@minfin.bg

Разпределение на възстановените суми за техническа помощ съгласно член 36, параграф 5 от РОР, ако се установи, че повече субекти получават плащания от Комисията

Основание: член 22, параграф 3 от РОР

Таблица 2: Част от процентите, определени в член 36, параграф 5, буква б), която ще бъде възстановена на субектите, получаващи плащания от Комисията в случай на техническа помощ съгласно член 36, параграф 5 от РОР (в процентни пунктове)

Субект 1	процентни пунктове
Субект 2*	процентни пунктове

* Брой субекти, определени от държава членка.

6. Партньорство

Основание: член 22, параграф 3, буква з) от РОР

С Решение на Министерски съвет № 196 от 11 април 2019 г. се одобри индикативен списък с програми и водещи ведомства за разработването на всяка програма, съгласно което Министерството на регионалното развитие и благоустройството е водещото ведомство за разработването на Програмата за развитие на регионите. В Постановление № 142 на МС от 7.06.2019 г. за разработване на стратегическите и програмните документи на Република България за управление на средствата от фондовете на Европейския съюз за програмния период 2021 – 2027 г. е посочено, че се създават тематични работни групи за разработване на програмите, финансирани от фондовете за програмния период 2021 – 2027 г., като в документа са определени състава и основните задължения на участниците в групите, както и процедурата за избор на юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, чиито представители да участват в състава на тематичните работни групи.

УО на ПРР използва богатия опит, натрупан в предходните два програмни периода по отношение на включването на възможно най-широк кръг ведомства, организации и различни заинтересовани страни в процеса на подготовка на Програмата. На 12 август 2019г. Министерство на регионалното развитие и благоустройството стартира процедура за избор на юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, чиито представители да участват в състава на тематичната работна група за разработване на програмата за подкрепа на регионите за периода 2021-2027 г., като покани за участие в избора следните групи юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност:

- Организации, работещи в сферата на равенството между мъжете и жените, недискриминацията и равните възможности;
- Организации, работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи;
- Екологични организации;
- Организации, работещи в сферата на образованието, науката и културата и

• Организации, работещи в сферата на регионалното, териториалното или градското развитие.

Поканата бе качена на сайта на програмата: www.bgregio.bg , на сайта на МРРБ: www.mrrb.government.bg , както и на сайт www.eufunds.bg . В поканата бяха посочени критериите, на които трябва да отговарят кандидатстващите организации, както и сроковете за кандидатстване и необходимия пакет от документи за кандидатстване.

След приключване на процедурите, разписани в посоченото Постановление, със Заповед РД-02-36-1138 от 24 октомври 2019 на министъра на регионалното развитие и благоустройството определи поименния състав на тематична работна група за изготвяне на Програмата за развитие на регионите за програмния период 2021-2027 г., в която се включват представители на различни ведомства и организации: .

Съгласно вътрешните си правила за работа, тематичната работна група отговаря за:

- изготвянето на проекта на Програмата за развитие на регионите за програмния период 2021-2027 г.
- внасянето чрез министъра на регионалното развитие и благоустройството на приоритетите на съответната програма за разглеждане от Съвета за координация при управлението на средствата от Европейския съюз;
- анализирането на приоритетите на Република България и секторните стратегии в областта на Програмата и при необходимост изготвя мотивирано предложение до Съвета за координация при управлението на средствата от Европейския съюз за включване на допълнителни приоритети и мерки в програмата;
- осигуряването на съответствието на Програмата с принципите на партньорство и многостепенно управление, както и с приложимото европейско и национално законодателство;
- изпълнението на тематичните отключващи условия в съответните сектори и предоставя информация за напредъка в изпълнението им на работната група за разработване на Споразумението за партньорство за периода 2021-2027 г.;
- мониторинга на промените в европейското законодателство, като отразява необходимите промени и актуализира проекта на програма;
- внасянето чрез министъра на регионалното развитие и благоустройството проекта на Програма за разглеждане от Съвета за координация при управлението на средствата от Европейския съюз;
- други задачи, възложени ѝ със съответната заповед за определяне на поименния състав.

Секретариатът на ТРГ е този, който осъществява комуникация с членовете на групата, като съгласно вътрешните правила, изпраща своевременно документи и материали за информация, подготовка и работа преди и след заседанията, обработва, обобщава и разпространява получената обратна връзка и коментари с цел гарантиране спазване принципите на партньорство и добра комуникация с всички включени заинтересовани страни.

Както и в преходните два програмни периода 2007-2013 г. и 2014-2020 г., след одобрение на Програмата УО ще сформира Комитет за наблюдение на програмата,

чиято основна цел е преглед на всички въпроси, които засягат напредъка в изпълнението на програмата в постигането на нейните цели. Съставът на Комитета за наблюдение включва широко представителство на всички заинтересовани страни, включително представители на министерства и други УО-и, регионалните съвети за развитие, Националното сдружение на общините в България, Националния статистически институт, национално представителните организации - на работодателите, на работниците и служителите, на и за хората с увреждания, както и представители на академичната общност и юридически лица с нестопанска цел. В своята работа Комитетът за наблюдение на Програмата ще се ръководи от вътрешни правила за работа, включващи подробно описание на целите, задачите, състава, функциите, процедурите, мерките за координация и др. в пълно съответствие с разписаното в Регламента с общите разпоредби за периода 2021 – 2027 г.

УО на ПРР ще продължи във всяко свое действие да се води от принципите за партньорство, заложи в ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 240/2014 НА КОМИСИЯТА от 7 януари 2014 година относно Европейски кодекс на поведение за партньорство в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове, който съгласно Общия Регламент ще продължи да се прилага и занапред.

Принципът на партньорство се прилага не само на национално и програмно ниво, но и на всяко териториално ниво и на всеки етап от подготовката и прилагането: ключова характеристика на интегрирания териториален подход е прилагането на принципа на партньорство - сътрудничество между различни заинтересовани страни и участници в социално-икономически живот на конкретната територия/област. В тази връзка, подготовката на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите и планове за интегрирано развитие на общините също е в съответствие с партньорския подход - специални изисквания за участие на всички заинтересовани страни в подготовката и прилагането на стратегиите са включени в Насоките за подготовка на стратегическите документи, публикувани от МРРБ. В допълнение, съществува изискването концепциите за ИТИ да се подготвят и прилагат в партньорство и чрез споделен ангажимент на различни организации/лица - областни администрации, общини, неправителствени организации, стопански субекти/оператори, образователни институции, научни организации и други в зависимост от вида дейности и планираните интервенции. Следователно, основна цел на УО е да стимулира до възможно най-голяма степен разширяване на сътрудничеството и партньорството на местно общинско и регионално ниво през програмния период 2021-2027 г. В тази връзка, в рамките на програмния период 2014-2020 г. Националното сдружение на общините в Република България ще бъде бенефициент по проект, подкрепен по Оперативна програма „Добро управление“, като в рамките на неговото изпълнение общините в страната ще получат подкрепа с цел своевременна подготовка за изпълнение на интегрирани териториални инвестиции. Мерките по проекта ще включват подкрепа за подготовка на проектни предложения, медиация за създаване на партньорства с други заинтересовани страни на местно ниво, правни съвети и др.

Участието на максимално широк кръг заинтересовани страни и въвличане на местните общности в изпълнението на програмите е в основата не само на предвидения за реализация в рамките на Приоритет 2 интегриран териториален подход, но ще се прилага като основен принцип при изпълнението на всеки от приоритетите на ПРР. По подобие на Регионалните съвети за развитие (териториалните органи, отговорни за предварителния подбор на концепциите за

ИТИ по Приоритет 2), за изпълнението на Приоритет 1 се предвижда създаването на Комитет за подбор, който включва в състава си представители на всички заинтересовани страни на територията на съответната община. По аналогичен начин и в подбора на операции по Приоритет 3 ще бъде предвидено участие на местните заинтересовани страни.

В допълнение, основно изискване към проектите, които финансира ПРР ще бъде наличието на публична подкрепа за реализация на мерките. За тази цел се разработва онлайн платформа, чрез която да се осигури достъп на местните общности до информацията за подадените проекти и възможност за изразяване на мнение.

Специфично внимание ще бъде отделено и на различни инициативи и мерки, адресиращи чувствителни за обществото теми, в т.ч. необходимостта от закриването на тежки промишлености в определени територии на страната и преход към зелена икономика и неутралност по отношение на климата.

Текстово поле [10 000]

7. **Комуникация и видимост**

Основание: член 22, параграф 3, буква й) от РОР

УО на ПРР работи за изпълнение на целите за повишаване на осведомеността сред широката общественост за всичко, което е постигнато с финансирането от Съюза. Дейностите за прозрачност и комуникацията са от основно значение, за да се осигури видимост на дейността на Съюза, като те следва да почиват на вярна, точна и актуална информация.

Мерките, свързани с комуникацията и прозрачността в програмния период 2021-2027 г., ще следват изцяло разпоредбите на РОР и приложенията към него по отношение на видимост, прозрачност и комуникация и по-специално за описаните отговорности на управляващите органи.

През програмния период 2021-2027 г., в изпълнение на мерките за комуникация и прозрачност, УО на ПРР ще стъпи на богатия опит, натрупан в преходните два програмни периода. В рамките на програмния период 2021-2027 г. ще работим за надграждане на постигнатите досега цели и ще продължим в търсенето на нови иновативни подходи и методи за популяризиране на ролята и приноса на ЕС и осигуряване на максимална прозрачност.

УО на ПРР ще концентрира повече усилия във включване и засилване на участието на гражданите на регионално и общинско ниво.

Основните цели са насочени към популяризиране ролята на Европейския съюз, дейностите и резултатите по програмата, информиране на потенциалните бенефициенти за потенциалните възможности за финансиране, както и подкрепа за одобрените бенефициенти при изпълнението на проекти.

Нов момент в тази посока е осъществяването на координация на дейността на звената за медиации и за публични консултации към РСР, чиято функция включва изпълнение на Информационната стратегия на РСР. Мерките за информация и комуникация следва да са насочени към достигане на възможно най-широк кръг от

заинтересовани страни и широката общественост затова при изготвянето на Информационните стратегии на РСР ключов момент ще бъде определянето на целевите група.

Дейностите по информация и комуникация имат за цел запознаване на местните и регионални заинтересовани страни, както и местните общности с интегрирания териториален подход. Този етап е ключов, тъй като обхваща популяризиране на ИТИ като инструмент за справяне с предизвикателствата за развитие и подкрепа на потенциала за развитие на целевите територии и ще обхване целия програмен период.

Основните комуникационни средства, които ще бъдат използвани по програмата включват публикуване на информация в медии, институционални уебсайтове, социални мрежи, директна адресирана комуникация, както и провеждане на публични събития като конференции, семинари, работни срещи и др.

Дейностите по медиация включват подпомагането на потенциални бенефициенти за сформирани на здрави партньорски взаимоотношения, които да са основата за създаване и реализиране на регионална политика. За тази цел Звената за медиация следва да бъдат детайлно запознати с конкретните специфики, нужди, нужди на своя регион, както и със съответните стратегически документи и възможности да финансиране на проектни идеи. Изпълнението на функциите на звената за медиация включва провеждане на индивидуални или секторни информационни срещи, дискусии, публикуване на документи, провеждане на анкети и проучвания за получаване на обратна връзка и др.

Дейностите по организирането на обществени консултации на разработените концепции е пряко свързана с процеса на оценката на ИТИ концепциите на ниво РСР и ще се осъществяват от Звеното за публични консултации. Основните цели са свързани с информиране на широката общественост за разработените концепции за ИТИ и за очакваните резултати от изпълнението им, както и получаване на обратна връзка от възможно най-много широк кръг хора. Информационните канали, които ще бъдат използвани при провеждането на обществените консултации са свързани с провеждането на анкети с въпросници, проучване на общественото мнение и нагласи, публични срещи и дискусии, както и информационни дни.

В допълнение за изпълнението на мерките за информация и комуникация през програмния период 2021 - 2027 г. УО планира да въведе дигитална платформа за публични обсъждания като полезен инструмент за ангажиране на гражданите в процеса по разработване на политики. Целта на тази платформа е да информира обществото за предложените концепции за ИТИ и да получи обратна връзка от тях за планираните на конкретната територия инвестиции. Платформата ще бъде използвана и за информиране на обществото за нивото на изпълнение и постигнатите резултати от проектите в рамките на концепциите за ИТИ.

Текстово поле [4 500]

8. Използване на единични разходи, еднократни суми или единни ставки и финансиране, което не е свързано с разходи

Основание: членове 94 и 95 от POP

Таблица 1: Използване на единични разходи, еднократни суми или единни ставки и финансиране, което не е свързано с разходи

Планирано използване на членове 94 и 95	ДА	НЕ
От приемането си програмата ще използва възстановяване на финансовото участие на Съюза на основата на единичните разходи, еднократните суми и единните ставки по приоритета съгласно член 94 от POP (ако отговорът е „да“, попълнете допълнение 1)	☒	☐
От приемането си програмата ще използва възстановяване на финансовото участие на Съюза на основата на финансиране, което не е свързано с разходите, съгласно член 95 от POP (ако отговорът е „да“, попълнете допълнение 2)	☒	☐

* Цялата информация ще бъде предоставена в съответствие с образците, приложени към POP.

Допълнение 1:

Финансово участие на Съюза на основата на единични разходи, еднократни суми и единни ставки

Образец за представяне на данните за разглеждане от Комисията
(Член 94) от POP

Дата на внасяне на предложението	

Настоящото допълнение не се изисква, когато се използват опростените варианти за разходите (ОВР) на равнището на Съюза, установени с делегирания акт, посочен в член 94, параграф 4 от POP.

А. Обобщение на основните елементи

Приоритет	Фонд	Специфична цел	Категория региони	Прогнозен дял от общия размер на разпределените финансови средства в рамките на приоритета, за който ще се прилагат опростени варианти на разходите (ОВР), в %	Видове обхванати операции		Показател, който води до възстановяване на разходите		Мерна единица на показателя, който води до възстановяване на разходите	Вид ОВР (стандартна таблица на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки)	Размер (в EUR) или процент (в случай на единни ставки) на ОВР
					Код ¹	Описание	Код ²	Описание			

¹ Това се отнася до кода за измерението на областта на интервенция в таблица 1 от приложение I към POP и приложение IV към Регламента за ЕФМДРА.

² Това се отнася до кода на общия показател, ако е приложимо.

Б. Подробности за вида операция (попълва се за всеки вид операция)

Управляващият орган получавал ли е подкрепа от външно дружество за определяне на опростените разходи по-долу?

Ако отговорът е „да“, моля, посочете кое външно дружество: Да/Не — Наименование на външното дружество

1. Описание на вида операция, включително графика за изпълнение ¹	
2. Специчина(и) цел(и)	
3. Показател, който води до възстановяване на разходите ²	
4. Мерна единица на показателя, който води до възстановяване на разходите	
5. Стандартна таблица на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки	
6. Сума по видове мерни единици или процент (за единни ставки) от ОВР	

¹ Предвидена начална дата на подбора на операциите и предвидена крайна дата на тяхното приключване (позоваване на член 63, параграф 5 от РОР).

² За операции, включващи няколко опростени варианта за разходите, обхващащи различни категории разходи, различни проекти или последователни фази на операция, полетата 3—11 трябва да бъдат попълнени за всеки показател, който води до възстановяване.

7. Категории разходи, обхванати от единичните разходи, еднократните суми или единните ставки	
8. Тези категории разходи покриват ли всички допустими разходи за операцията? Да/Не	
9. Метод(и) на корекция ¹	
10. Проверка на достигането на единиците - опишете какви документи/система ще бъдат използвани, за да се провери, че реализираните единици са достигнати - опишете какво и от кого ще бъде проверено по време на проверките на управлението - опишете какви мерки ще бъдат предприети за събиране и съхраняване на съответните данни/документи	
11. Възможни погрешни стимули ² , смекчаващи мерки и очаквано ниво на риска (високо/средно/ниско)	

¹ Ако е приложимо, посочете честотата и графика на корекцията и ясно позоваване на конкретен показател (включително връзка към уебсайта, на който е публикуван този показател, ако е приложимо).

² Има ли някакви потенциални отрицателни последици за качеството на подпомаганите операции и ако това е така, какви мерки (напр. осигуряване на качеството) ще бъдат предприети за компенсиране на този риск?

12. Обща сума (на национално равнище и на равнище ЕС), която се очаква да бъде възстановена от Комисията на тази основа	
---	--

В. Изчисляване на стандартната таблица на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки

1. Източник на данните, използвани за изчисляване на стандартната таблица на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки (кой е генерирал, събрал и записал данните; къде се съхраняват данните; крайни срокове; валидиране и др.):

--

2. Моля, уточнете защо предложеният метод и изчисление въз основа на член 94, параграф 2 са подходящи за вида операция.

--

3. Моля, посочете как са били направени изчисленията, включително и допускането по отношение на качеството или количествата. Когато е приложимо, следва да се използват статистически данни и референтни стойности, ако такива бъдат поискани, във формат, позволяващ употребата им от Комисията.

--

4. Моля, обяснете как сте гарантирали, че само допустимите разходи са включени в изчислението на стандартната таблица на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки.

--

5. Оценка на одитния(те) орган(и) на методиката на изчисление и на размера, както и на механизмите, осигуряващи проверката, качеството, събирането и съхранението на данните.

--

Допълнение 2:

Финансово участие на Съюза на основата на финансиране, което не е свързано с разходите

Образец за представяне на данните за разглеждане от Комисията
(Член 95 от РОР)

Дата на внасяне на предложението	

Настоящото допълнение не се изисква, когато се използват суми за финансиране на равнище ЕС, което не е свързано с разходи, установени с делегирания акт, посочен в член 95, параграф 4 от РОР.

A. Обобщение на основните елементи

Приоритет	Фонд	Специфична цел	Категория региони	Сумата, покрита от финансирането, което не е свързано с разходи	Видове обхванати операции		Условия, които трябва да бъдат изпълнени/резултати, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията	Показател		Мерна единица за условията, които трябва да бъдат изпълнени/резултати, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията	Предвиден вид метод за възстановяване на разходите, използван за възстановяване на разходите на бенефициера или бенефициерите
					Код 1	Описание		Код 2	Описание		
5	ЕФРР		Региони в преход По-слабо развити райони			Разработване и публикуване на наръчници за изпълнение на подхода ИТИ	Указания за прилагане на принципа на партньорство при подготовка и изпълнение на ИТС Указания за идентифициране на възможности и инструменти за финансиране на интегрирани		Публикувани указания Публикувани указания	Бр. Бр.	

¹ Това се отнася до кода за измерението на областта на интервенция в таблица 1 от приложение I към POP и приложение IV към Регламента за ЕФМДРА.

² Това се отнася до кода на общия показател, ако е приложимо.

						<p>проекти и концепции за ИТИ</p> <p>Процедури за отчитане и изпълнение на интегрирани проекти и концепции за ИТИ</p> <p>Указания за събиране и анализ на данни от изпълнението на интегрирани проекти и концепции за ИТИ и отчитане на постигнатите резултати и ползи за бенефициентите, населението за конкретната територия, както и населението на съседните населени места;</p> <p>Ръководства/указания за идентифициране на потенциални рискове при изпълнение (напр. прекратяване на проект) и възможни мерки за</p>	<p>Одобрени процедури</p> <p>Публикувани указания</p> <p>Публикувани ръководства/указания</p>	<p>Бр.</p> <p>Бр.</p> <p>Бр.</p>	
--	--	--	--	--	--	---	---	----------------------------------	--

							управление на риска;				
5	ЕФР Р		Региони в преход По- слабо развити райони			Осигуряване на подкрепа, вкл. наемане на външни експерти, за процедурите по предварителен подбор и оценка на концепции за ИТИ и проектни предложения	Наемане на външни експерти за процедурите по предварителен подбор и оценка на концепции за ИТИ и проектни предложения				
5	ЕФР Р		Региони в преход По- слабо развити райони			Мерки за повишаване на административ ния капацитет на всички заинтересовани страни в процеса на изпълнение на ПРР	Организиране на периодични проучвания на удовлетвореността сред служителите и анализиране на нуждите от обучения; изготвяне на план за действие с мерки за подобряване компетенциите и преодоляване на техническите/експе ртни пропуски на служителите на териториалните органи, УО на ПРР и др. Организиране на периодични	Проведено проучване на удовлетвореността на служителите; Изготвен план за действие с мерки за подобряване на административни я капацитет			

						<p>координационни срещи за отчитане напредъка в изпълнението на дейности и проекти, обсъждане на възникнали казуси и проблеми и др.</p> <p>Организиране на годишни семинари за обмен на добри практики, идеи и подходи за всички заинтересовани страни по програмата</p> <p>Организиране на тематични обучения за повишаване на административния капацитет на всички служители, включени в отделните етапи на интегрираните териториални инвестиции (подготовка, предварителен подбор, оценка, мониторинг, отчитане, наблюдение и др.)</p>	<p>Проведени координационни срещи</p> <p>Проведен годишен семинар</p> <p>Проведено тематично обучение за повишаване на административния капацитет</p>		
--	--	--	--	--	--	---	---	--	--

5	ЕФР Р		Региони в преход По- слабо развити райони			Създаване на Консултативен център в подкрепа на подготовката на интегрирани проекти/концепции за ИТИ	Сформиран консултативен център		Изготвени интегрирани проекти/концепции за ИТИ	бр.	
5	ЕФР Р		Региони в преход По- слабо развити райони			Организация и провеждане на публична кампания за популяризиране е възможностите за финансиране по ПРР, вкл. на инструмента ИТИ и възможностите за участие на всички заинтересовани страни	Изготвена стратегия и план към нея за провеждане на публична кампания за популяризиране възможностите за финансиране по ПРР, вкл. на инструмента ИТИ		Информационна кампания в социалните медии Информационни кампании в електронните медии (радиа и ТВ) Рекламен видеоклип за възможностите за финансиране по ПРР, вкл. инструмента ИТИ Осигуряване на екологосъобразни , включително и дигитални информационни и рекламни материали	Бр Бр бр	

5	ЕФР Р		Региони в преход По- слабо развити райони			Разработване на документ/указа ния за общините за събиране, отчитане и анализ на данни за изпълнението на проекти	Разработен документ за общините за събиране, отчитане и анализ на данни за изпълнението на проекти		Утвърден документ за общините за събиране, отчитане и анализ на данни за изпълнението на проекти	бр	
5	ЕФР Р		Региони в преход По- слабо развити райони			Разработване на методика и критерии за оценка на публичната подкрепа на отделните интегрирани проекти/ концепции за ИТИ и провеждане на обучения за повишаване на административ ния капацитет на експертите, които ще извършват проверка на публичната подкрепа	Одобрена методика и критерии за оценка на публичната подкрепа		Приложена методика и критерии за оценка на публичната подкрепа	бр	
5	ЕФР Р		Региони в преход			Техническо обезпечаване за нуждите на УО на ПРР 2021-	Компютърно оборудване (хардуер и софтуер), офис		Закупено компютърно оборудване	Бр.	

			По-слабо развити райони			2027 г. и регионалните съвети за развитие (РСР)	оборудване, информационните системи и софтуерните програми, лицензи и др. Специализиран софтуер за провеждане на конферентни събития с възможност за симултанен превод		Осигурен специализиран софтуер за провеждане на конферентни събития	Бр.	
5	ЕФР Р		Региони в преход По-слабо развити райони			Подкрепа за териториалните органи в изпълнение на функциите им по ППР, вкл. за изпълнение на подхода ИТИ	Проведени обществени обсъждания		Проведени обществени обсъждания	Бр.	

Б. Подробности за вида операция (попълва се за всеки вид операция)

1. Описание на вида операция	Разработване и публикуване на наръчници за изпълнение на подхода ИТИ		
2. Специфична(и) цел(и)			
3. Условия, които трябва да бъдат изпълнени, или резултати, които трябва да бъдат постигнати	<p>Изготвени и утвърдени: Указания за прилагане на принципа на партньорство при подготовка и изпълнение на ИТС</p> <p>Указания за идентифициране на възможности и инструменти за финансиране на интегрирани проекти и концепции за ИТИ</p> <p>Процедури за отчитане и изпълнение на интегрирани проекти и концепции за ИТИ</p> <p>Указания за събиране и анализ на данни от изпълнението на интегрирани проекти и концепции за ИТИ и отчитане на постигнатите резултати и ползи за бенефициентите, населението за конкретната територия, както и населението на съседните населени места;</p> <p>Ръководства/указания за идентифициране на потенциални рискове при изпълнение (напр. прекратяване на проект) и възможни мерки за управление на риска;</p>		
4. Краен срок за изпълнение на условията или постигане на резултатите	31.12.2029		
5. Определение на показателите	1. Одобрени и публикувани указания и ръководства		
6. Мерна единица за условията, които трябва да бъдат изпълнени/резултатите, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията	брой		
7. Междинни конкретни резултати(ако е приложимо), които водят до възстановяване на разходи от страна на Комисията с график за възстановяване на разходите	Междинни конкретни резултати	Предвидена дата	Суми (в EUR)
	3	31.12.2024	225 000
	6	31.12.2029	450 000
8. Обща сума (включително финансиране от ЕС и национално финансиране)	529 412		
9. Метод(и) на корекция			

<p>10. Проверка на постигането на резултат или условие (и, когато е приложимо, междинни конкретни резултати):</p> <ul style="list-style-type: none"> - опишете какъв(и) документ(и)/система ще се използва(т) за проверка на постигането на резултата или условието (и, когато е приложимо, за всяка от междинните конкретни резултати); - опишете как ще се извършват проверките на управлението (включително на място) и от кого; - опишете какви мерки ще бъдат предприети за събиране и съхраняване на съответните данни/документи 	<p>Пакети отчетни документи, доказващи размера на изплатените разходи. Управляващият орган събира и съхранява обобщени данни от изпълнените в ИСУН 2020, които се съхраняват с системата и/или в УО на ПРР.</p>
<p>11. Използване на безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите</p> <p>Държавите членки предоставят ли на бенефициерите безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите? Да/Не</p>	
<p>12. Мерки за осигуряване на одитна следа</p> <p>Моля, посочете субекта/субектите, отговарящи за тези мерки.</p>	<p>Управляващ орган Одитиращ орган</p>

<p>1. Описание на вида операция</p>	<p>Осигуряване на подкрепа, вкл. наемане на външни експерти, за процедурите по предварителен подбор и оценка на концепции за ИТИ и проектни предложения</p>		
<p>2. Специфична(и) цел(и)</p>			
<p>3. Условия, които трябва да бъдат изпълнени, или резултати, които трябва да бъдат постигнати</p>	<p>Наети външни експерти за процедурите по предварителен подбор и оценка на концепции за ИТИ и проектни предложения</p>		
<p>4. Краен срок за изпълнение на условията или постигане на резултатите</p>	<p>31.12.2029</p>		
<p>5. Определение на показателите</p>	<p>Успешно проведени процедури за предварителен подбор и оценка на концепции за ИТИ и проектни предложения на ниво УО</p>		
<p>6. Мерна единица за условията, които трябва да бъдат изпълнени/резултатите, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията</p>	<p>брой</p>		
<p>7. Междинни конкретни резултати(ако е приложимо), които водят до възстановяване на разходи от страна на Комисията с график за възстановяване на разходите</p>	<p>Междинни конкретни резултати</p>	<p>Предвидена дата</p>	<p>Суми (в EUR)</p>
	<p>8</p>	<p>31.12.2024</p>	<p>400 000</p>
	<p>16</p>	<p>31.12.2026</p>	<p>800 000</p>
	<p>24</p>	<p>31.12.2029</p>	<p>1 200 000</p>
<p>8. Обща сума (включително финансиране от ЕС и национално финансиране)</p>	<p>1 411 765</p>		
<p>9. Метод(и) на корекция</p>			

<p>10. Проверка на постигането на резултат или условие (и, когато е приложимо, междинни конкретни резултати):</p> <ul style="list-style-type: none"> - опишете какъв(и) документ(и)/система ще се използва(т) за проверка на постигането на резултата или условието (и, когато е приложимо, за всяка от междинните конкретни резултати); - опишете как ще се извършват проверките на управлението (включително на място) и от кого; - опишете какви мерки ще бъдат предприети за събиране и съхраняване на съответните данни/документи 	<p>Пакети отчетни документи, доказващи размера на изплатените разходи. Управляващият орган събира и съхранява обобщени данни от изпълнените в ИСУН 2020, които се съхраняват с системата и/или в УО на ПРР</p>
<p>11. Използване на безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите</p> <p>Държавите членки предоставят ли на бенефициерите безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите? Да/Не</p>	
<p>12. Мерки за осигуряване на одитна следа</p> <p>Моля, посочете субекта/субектите, отговарящи за тези мерки.</p>	<p>Управляващ орган Одитиращ орган</p>

<p>1. Описание на вида операция</p>	<p>Мерки за повишаване на административния капацитет на всички заинтересовани страни в процеса на изпълнение на ПРР</p>
<p>2. Специфична(и) цел(и)</p>	
<p>3. Условия, които трябва да бъдат изпълнени, или резултати, които трябва да бъдат постигнати</p>	<p>Организиране на периодични проучвания на удовлетвореността сред служителите и анализиране на нуждите от обучения; изготвяне на план за действие с мерки за подобряване компетенциите и преодоляване на техническите/експертни пропуски на служителите на териториалните органи, УО на ПРР и др.</p> <p>Организиране на периодични координационни срещи за отчитане напредъка в изпълнението на дейности и проекти, обсъждане на възникнали казуси и проблеми и др.</p> <p>Организиране на семинари за обмен на добри практики, идеи и подходи за всички заинтересовани страни по програмата</p> <p>Организиране на тематични обучения за повишаване на административния капацитет на всички служители, включени в отделните етапи на интегрираните териториални инвестиции (подготовка, предварителен подбор, оценка, мониторинг, отчитане, наблюдение и др.)</p>
<p>4. Краен срок за изпълнение на условията или постигане на резултатите</p>	<p>31.12.2029</p>

5. Определение на показателите	Проведено проучване на удовлетвореността на служителите и изготвен план за действие с мерки за подобряване на административния капацитет Проведени координационни срещи Проведен семинар Проведено тематично обучение за повишаване на административния капацитет		
6. Мерна единица за условията, които трябва да бъдат изпълнени/резултатите, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията	брой		
7. Междинни конкретни резултати(ако е приложимо), които водят до възстановяване на разходи от страна на Комисията с график за възстановяване на разходите	Междинни конкретни резултати	Предвидена дата	Суми (в EUR)
	Проведено проучване на удовлетвореността на служителите и изготвен план за действие с мерки за подобряване на административния капацитет - 8	31.12.2029	400 000
	Проведени координационни срещи - 15	31.12.2024	150 000
	Проведени координационни срещи – 30	31.12.2026	300 000
	Проведени координационни срещи – 45	31.12.2029	450 000
	Проведен семинар - 8	31.12.2024	240 000
	Проведен семинар – 12	31.12.2026	360 000
	Проведен семинар - 18	31.12.2029	540 000
	Проведено тематично обучение за повишаване на административния капацитет - 15	31.12.2024	450 000
	Проведено тематично обучение за повишаване на административния капацитет - 25	31.12.2026	750 000
Проведено тематично обучение за повишаване на административния капацитет - 50	31.12.2029	1 500 000	

8. Обща сума (включително финансиране от ЕС и национално финансиране)	3 400 000
9. Метод(и) на корекция	

<p>10. Проверка на постигането на резултат или условие (и, когато е приложимо, междинни конкретни резултати):</p> <ul style="list-style-type: none"> - опишете какъв(и) документ(и)/система ще се използва(т) за проверка на постигането на резултата или условието (и, когато е приложимо, за всяка от междинните конкретни резултати); - опишете как ще се извършват проверките на управлението (включително на място) и от кого; - опишете какви мерки ще бъдат предприети за събиране и съхраняване на съответните данни/документи 	<p>Пакети отчетни документи, доказващи размера на изплатените разходи. Управляващият орган събира и съхранява обобщени данни от изпълнените в ИСУН 2020, които се съхраняват с системата и/или в УО на ПРР</p>
<p>11. Използване на безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите</p> <p>Държавите членки предоставят ли на бенефициерите безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите? Да/Не</p>	<p>Да</p>
<p>12. Мерки за осигуряване на одитна следа</p> <p>Моля, посочете субекта/субектите, отговарящи за тези мерки.</p>	<p>Управляващ орган Одитиращ орган</p>

<p>1. Описание на вида операция</p>	<p>Създаване на Консултативен център в подкрепа на подготовката на интегрирани проекти/концепции за ИТИ</p>		
<p>2. Специфична(и) цел(и)</p>			
<p>3. Условия, които трябва да бъдат изпълнени, или резултати, които трябва да бъдат постигнати</p>	<p>Сформиран консултативен център</p>		
<p>4. Краен срок за изпълнение на условията или постигане на резултатите</p>	<p>31.12.2029</p>		
<p>5. Определение на показателите</p>	<p>Изготвени интегрирани проекти/концепции за ИТИ</p>		
<p>6. Мерна единица за условията, които трябва да бъдат изпълнени/резултатите, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията</p>	<p>брой</p>		
<p>7. Междинни конкретни резултати(ако е приложимо), които водят до възстановяване на разходи от страна на Комисията с график за възстановяване на разходите</p>	<p>Междинни конкретни резултати</p>	<p>Предвидена дата</p>	<p>Суми (в EUR)</p>
	<p>10</p>	<p>31.12.2024</p>	<p>1 694 915</p>
	<p>40</p>	<p>31.12.2026</p>	<p>6 779 661</p>
	<p>59</p>	<p>31.12.2029</p>	<p>10 000 000</p>
<p>8. Обща сума (включително финансиране от ЕС и национално финансиране)</p>	<p>11 764 706</p>		
<p>9. Метод(и) на корекция</p>			

<p>10. Проверка на постигането на резултат или условие (и, когато е приложимо, междинни конкретни резултати):</p> <ul style="list-style-type: none"> - опишете какъв(и) документ(и)/система ще се използва(т) за проверка на постигането на резултата или условието (и, когато е приложимо, за всяка от междинните конкретни резултати); - опишете как ще се извършват проверките на управлението (включително на място) и от кого; - опишете какви мерки ще бъдат предприети за събиране и съхраняване на съответните данни/документи 	<p>Пакети отчетни документи, доказващи размера на изплатените разходи. Управляващият орган събира и съхранява обобщени данни от изпълнените в ИСУН 2020, които се съхраняват с системата и/или в УО на ПРР.</p>
<p>11. Използване на безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите</p> <p>Държавите членки предоставят ли на бенефициерите безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите? Да/Не</p>	<p>Да</p>
<p>12. Мерки за осигуряване на одитна следа</p> <p>Моля, посочете субекта/субектите, отговарящи за тези мерки.</p>	<p>Управляващ орган Одитиращ орган</p>

<p>1. Описание на вида операция</p>	<p>Организация и провеждане на публична кампания за популяризиране възможностите за финансиране по ПРР, вкл. на инструмента ИТИ и възможностите за участие на всички заинтересовани страни</p>
<p>2. Специфична(и) цел(и)</p>	
<p>3. Условия, които трябва да бъдат изпълнени, или резултати, които трябва да бъдат постигнати</p>	<p>Изготвена стратегия и план към нея за провеждане на публична кампания за популяризиране възможностите за финансиране по ПРР, вкл. на инструмента ИТИ</p> <p>Проведена информационна кампания за популяризиране възможностите за финансиране по ПРР, вкл. на инструмента ИТИ</p>
<p>4. Краен срок за изпълнение на условията или постигане на резултатите</p>	<p>31.12.2029</p>
<p>5. Определение на показателите</p>	<p>Изготвена и утвърдена стратегия и план към нея за провеждане на публична кампания за популяризиране възможностите за финансиране по ПРР, вкл. на инструмента ИТИ</p> <p>Информационни дни за популяризиране възможностите за финансиране по ПРР, вкл. на инструмента ИТИ</p> <p>Информационни кампании в социални и електронни медии</p> <p>Изготвен рекламен видеоклип за възможностите за финансиране по ПРР, вкл. инструмента ИТИ</p>

	Договор за осигуряване на рекламни материали		
6. Мерна единица за условията, които трябва да бъдат изпълнени/резултатите, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията	брой		
7. Междинни конкретни резултати(ако е приложимо), които водят до възстановяване на разходи от страна на Комисията с график за възстановяване на разходите	Междинни конкретни резултати	Предвидена дата	Суми (в EUR)
	Изготвена и утвърдена стратегия и план – 1 бр.	31.12.2022	150 000
	Изготвена и утвърдена стратегия и план – 2 бр.	31.12.2027	300 000
	Информационни дни – 4 бр.	31.12.2023	85 660
	Информационни дни – 12 бр.	31.12.2026	180 000
	Информационни дни – 20 бр.	31.12.2029	540 000
	Информационни кампании в социални и електронни медии – 5	31.12.2023	924 000
	Информационни кампании в социални и електронни медии – 10	31.12.2026	1 848 000
	Информационни кампании в социални и електронни медии – 15	31.12.2029	2 435 000
	Изготвен рекламен видеоклип за възможностите за финансиране по ПРР, вкл. инструмента ИТИ - 2	31.12.2023	90 000
	Изготвен рекламен видеоклип за възможностите за финансиране по ПРР, вкл. инструмента ИТИ - 3	31.12.2026	135 000
	Изготвен рекламен видеоклип за възможностите за финансиране по	31.12.2029	180 000

	ПРР, инструмента ИТИ - 4	вкл.		
	Договор осигуряване рекламни материали	за на	31.12.2023	511 292
	Договор осигуряване рекламни материали	за на	31.12.2029	1 022 584
8. Обща сума (включително финансиране от ЕС и национално финансиране)	5 691 275			
9. Метод(и) на корекция				

<p>10. Проверка на постигането на резултат или условие (и, когато е приложимо, междинни конкретни резултати):</p> <ul style="list-style-type: none"> - опишете какъв(и) документ(и)/система ще се използва(т) за проверка на постигането на резултата или условието (и, когато е приложимо, за всяка от междинните конкретни резултати); - опишете как ще се извършват проверките на управлението (включително на място) и от кого; - опишете какви мерки ще бъдат предприети за събиране и съхраняване на съответните данни/документи 	<p>Пакети отчетни документи, доказващи размера на изплатените разходи. Управляващият орган събира и съхранява обобщени данни от изпълнените в ИСУН 2020, които се съхраняват с системата и/или в УО на ПРР.</p>
<p>11. Използване на безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите</p> <p>Държавите членки предоставят ли на бенефициерите безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите? Да/Не</p>	<p>Да.</p>
<p>12. Мерки за осигуряване на одитна следа</p> <p>Моля, посочете субекта/субектите, отговарящи за тези мерки.</p>	<p>Управляващ орган Одитиращ орган</p>

<p>1. Описание на вида операция</p>	<p>Разработване на документ/указания за общините за събиране, отчитане и анализ на данни за изпълнението на проекти</p>		
<p>2. Специфична(и) цел(и)</p>			
<p>3. Условия, които трябва да бъдат изпълнени, или резултати, които трябва да бъдат постигнати</p>	<p>Разработен документ за общините за събиране, отчитане и анализ на данни за изпълнението на проекти</p>		
<p>4. Краен срок за изпълнение на условията или постигане на резултатите</p>	<p>31.12.2024</p>		
<p>5. Определение на показателите</p>	<p>Утвърден документ за общините за събиране, отчитане и анализ на данни за изпълнението на проекти</p>		
<p>6. Мерна единица за условията, които трябва да бъдат изпълнени/резултатите, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията</p>	<p>брой</p>		
<p>7. Междинни конкретни резултати(ако е приложимо), които водят до възстановяване на разходи от страна на Комисията с график за възстановяване на разходите</p>	<p>Междинни конкретни резултати</p>	<p>Предвидена дата</p>	<p>Суми (в EUR)</p>
	<p>Утвърден документ</p>	<p>31.12.2024</p>	<p>120 000</p>
<p>8. Обща сума (включително финансиране от ЕС и национално финансиране)</p>	<p>141 176</p>		
<p>9. Метод(и) на корекция</p>			

<p>10. Проверка на постигането на резултат или условие (и, когато е приложимо, междинни конкретни резултати):</p> <ul style="list-style-type: none"> - опишете какъв(и) документ(и)/система ще се използва(т) за проверка на постигането на резултата или условието (и, когато е приложимо, за всяка от междинните конкретни резултати); - опишете как ще се извършват проверките на управлението (включително на място) и от кого; - опишете какви мерки ще бъдат предприети за събиране и съхраняване на съответните данни/документи 	<p>Пакети отчетни документи, доказващи размера на изплатените разходи. Управляващият орган събира и съхранява обобщени данни от изпълнените в ИСУН 2020, които се съхраняват с системата и/или в УО на ПРР.</p>
<p>11. Използване на безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите</p> <p>Държавите членки предоставят ли на бенефициерите безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите? Да/Не</p>	
<p>12. Мерки за осигуряване на одитна следа</p> <p>Моля, посочете субекта/субектите, отговарящи за тези мерки.</p>	<p>Управляващ орган Одитиращ орган</p>

<p>1. Описание на вида операция</p>	<p>Разработване на методика и критерии за оценка на публичната подкрепа на отделните интегрирани проекти/ концепции за ИТИ и провеждане на обучения за повишаване на административния капацитет на експертите, които ще извършват проверка на публичната подкрепа</p>		
<p>2. Специфична(и) цел(и)</p>			
<p>3. Условия, които трябва да бъдат изпълнени, или резултати, които трябва да бъдат постигнати</p>	<p>Одобрена методика и критерии за оценка на публичната подкрепа</p>		
<p>4. Краен срок за изпълнение на условията или постигане на резултатите</p>	<p>31.12.2029</p>		
<p>5. Определение на показателите</p>	<p>Приложена методика и критерии за оценка на публичната подкрепа</p> <p>Актуализирана методика и критерии за оценка на публична подкрепа</p>		
<p>6. Мерна единица за условията, които трябва да бъдат изпълнени/резултатите, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията</p>	<p>брой</p>		
<p>7. Междинни конкретни резултати(ако е приложимо), които водят до възстановяване на разходи от страна на Комисията с график за възстановяване на разходите</p>	<p>Междинни конкретни резултати</p>	<p>Предвидена дата</p>	<p>Суми (в EUR)</p>
	<p>методика и критерии за оценка на публичната подкрепа - 1</p>	<p>31.12.2023</p>	<p>150 000</p>
	<p>Актуализирана методика и</p>	<p>31.12.2029</p>	<p>300 000</p>

	критерии за оценка на публична подкрепа - 1		
8. Обща сума (включително финансиране от ЕС и национално финансиране)	352 941		
9. Метод(и) на корекция			

<p>10. Проверка на постигането на резултат или условие (и, когато е приложимо, междинни конкретни резултати):</p> <ul style="list-style-type: none"> - опишете какъв(и) документ(и)/система ще се използва(т) за проверка на постигането на резултата или условието (и, когато е приложимо, за всяка от междинните конкретни резултати); - опишете как ще се извършват проверките на управлението (включително на място) и от кого; - опишете какви мерки ще бъдат предприети за събиране и съхраняване на съответните данни/документи 	<p>Пакети отчетни документи, доказващи размера на изплатените разходи. Управляващият орган събира и съхранява обобщени данни от изпълнените в ИСУН 2020, които се съхраняват с системата и/или в УО на ПРР.</p>
<p>11. Използване на безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите</p> <p>Държавите членки предоставят ли на бенефициерите безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите? Да/Не</p>	<p>Да.</p>
<p>12. Мерки за осигуряване на одитна следа</p> <p>Моля, посочете субекта/субектите, отговарящи за тези мерки.</p>	<p>Управляващ орган Одитиращ орган</p>

<p>1. Описание на вида операция</p>	<p>Техническо обезпечаване за нуждите на УО на ПРР 2021-2027 г. и регионалните съвети за развитие (РСР)</p>		
<p>2. Специфична(и) цел(и)</p>			
<p>3. Условия, които трябва да бъдат изпълнени, или резултати, които трябва да бъдат постигнати</p>	<p>Компютърно оборудване (хардуер и софтуер), офис оборудване, информационните системи и софтуерните програми, лицензи и др.</p> <p>Специализиран софтуер за провеждане на конферентни събития с възможност за симултанен превод</p>		
<p>4. Краен срок за изпълнение на условията или постигане на резултатите</p>	<p>31.12.2029</p>		
<p>5. Определение на показателите</p>	<p>Закупено компютърно оборудване</p> <p>Осигурен специализиран софтуер за провеждане на конферентни събития с възможност за симултанен превод</p>		
<p>6. Мерна единица за условията, които трябва да бъдат изпълнени/резултатите, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията</p>	<p>% служители с осигурено ново компютърно оборудване</p> <p>Брой</p> <p>Период, за който е осигурен лиценз</p>		
<p>7. Междинни конкретни резултати(ако е приложимо), които водят до възстановяване на разходи от страна на Комисията с график за възстановяване на разходите</p>	<p>Междинни конкретни резултати</p>	<p>Предвидена дата</p>	<p>Суми (в EUR)</p>
	<p>60%</p>	<p>31.12.2025</p>	<p>300 300</p>
	<p>100%</p>	<p>31.12.2029</p>	<p>500 500</p>

	Осигурен софтуер		31.12.2026	100 000
	Лиценз години – 4		31.12.2025	200 000
	Лиценз години – 7		31.12.2029	350 000
8. Обща сума (включително финансиране от ЕС и национално финансиране)	1 118 235			
9. Метод(и) на корекция				

<p>10. Проверка на постигането на резултат или условие (и, когато е приложимо, междинни конкретни резултати):</p> <ul style="list-style-type: none"> - опишете какъв(и) документ(и)/система ще се използва(т) за проверка на постигането на резултата или условието (и, когато е приложимо, за всяка от междинните конкретни резултати); - опишете как ще се извършват проверките на управлението (включително на място) и от кого; - опишете какви мерки ще бъдат предприети за събиране и съхраняване на съответните данни/документи 	<p>Пакети отчетни документи, доказващи размера на изплатените разходи. Управляващият орган събира и съхранява обобщени данни от изпълнените в ИСУН 2020, които се съхраняват с системата и/или в УО на ПРР.</p>
<p>11. Използване на безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите</p> <p>Държавите членки предоставят ли на бенефициерите безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите? Да/Не</p>	<p>Да.</p>
<p>12. Мерки за осигуряване на одитна следа</p> <p>Моля, посочете субекта/субектите, отговарящи за тези мерки.</p>	<p>Управляващ орган Одитиращ орган</p>

<p>1. Описание на вида операция</p>	<p>Подкрепа за териториалните органи в изпълнение на функциите им по ПРР, вкл. за изпълнение на подхода ИТИ</p>		
<p>2. Специфична(и) цел(и)</p>			
<p>3. Условия, които трябва да бъдат изпълнени, или резултати, които трябва да бъдат постигнати</p>	<p>Проведени обществени обсъждания от териториалните органи</p>		
<p>4. Краен срок за изпълнение на условията или постигане на резултатите</p>	<p>31.12.2029</p>		
<p>5. Определение на показателите</p>	<p>Проведени обществени обсъждания</p>		
<p>6. Мерна единица за условията, които трябва да бъдат изпълнени/резултатите, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията</p>	<p>Брой</p>		
<p>7. Междинни конкретни резултати(ако е приложимо), които водят до възстановяване на разходи от страна на Комисията с график за възстановяване на разходите</p>	<p>Междинни конкретни резултати</p>	<p>Предвидена дата</p>	<p>Суми (в EUR)</p>
	<p>92</p>	<p>31.12.2026</p>	<p>920 000</p>
<p>152</p>	<p>31.12.2029</p>	<p>1 520 000</p>	
<p>8. Обща сума (включително финансиране от ЕС и национално финансиране)</p>	<p>1 788 235</p>		
<p>9. Метод(и) на корекция</p>			

<p>10. Проверка на постигането на резултат или условие (и, когато е приложимо, междинни конкретни резултати):</p> <ul style="list-style-type: none"> - опишете какъв(и) документ(и)/система ще се използва(т) за проверка на постигането на резултата или условието (и, когато е приложимо, за всяка от междинните конкретни резултати); - опишете как ще се извършват проверките на управлението (включително на място) и от кого; - опишете какви мерки ще бъдат предприети за събиране и съхраняване на съответните данни/документи 	<p>Пакети отчетни документи, доказващи размера на изплатените разходи. Управляващият орган събира и съхранява обобщени данни от изпълнените в ИСУН 2020, които се съхраняват с системата и/или в УО на ПРР.</p>
<p>11. Използване на безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите</p> <p>Държавите членки предоставят ли на бенефициерите безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите? Да/Не</p>	<p>Да.</p>
<p>12. Мерки за осигуряване на одитна следа</p> <p>Моля, посочете субекта/субектите, отговарящи за тези мерки.</p>	<p>Управляващ орган Одитиращ орган</p>

Допълнение 3:

Списък на планираните операции от стратегическо значение и график — (член 22, параграф 3 от POP)

Текстово поле [2 000]

Допълнение 4:

План за действие по ЕФМДРА за всеки най-отдалечен регион

NB: Прави се екземпляр за всеки най-отдалечен регион

Образец за представяне на данните за разглеждане от Комисията

Списък на най-отдалечените региони:	
-------------------------------------	--

A. Описание на стратегията за устойчива експлоатация на рибните ресурси и развитието на устойчива синя икономика

Текстово поле [30 000]

Б. Описание на основните планирани действия и съответните финансови средства

Описание на основните действия	Отпусната по ЕФМДРА сума (EUR)
Структурна подкрепа за сектора на рибарството и аквакултурите по линия на ЕФМДРА Текстово поле [10 000]	
Компенсация за допълнителните разходи по член 24от Регламента за ЕФМДРА Текстово поле [10 000]	
Други инвестиции в устойчива синя икономика, необходими за постигане на устойчиво развитие на крайбрежните райони Текстово поле [10 000]	
ОБЩО	

В. Описание на полезното взаимодействие с други източници на финансиране на Съюза

Текстово поле [10 000]

Г. Допълнително финансиране за прилагането на компенсацията за допълнителните разходи (държавна помощ)

Информация, която трябва да бъде предоставена за всяка предвидена схема/помощ *ad hoc*

Регион	Име на региона/регионите (NUTS) ¹	...
		...
		...
Орган, предоставящ помощта	Наименование	...
	Пощенски адрес	...
	Адрес в интернет	...
Наименование на мярката за помощ	...	
Национално правно основание (позоваване на съответната национална официална публикация)	...	
Електронна препратка към пълния текст на мярката за помощ	...	

¹ NUTS — Обща класификация на териториалните единици за статистически цели. Обикновено регионът се посочва на ниво 2. Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 26 май 2003 г. за установяване на обща класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS) (ОВ L 154, 21.6.2003 г., стр. 1).

Вид на мярката	☐ Схема	
	☐ Помощ <i>ad hoc</i>	Име на бенефициера и групата ¹ , към която принадлежи
Изменение на съществуваща схема за помощ или помощ <i>ad hoc</i>		Референтен номер на помощта, даден от Комисията
	☐ Удължаване
	☐ Промяна
Продължителност ²	☐ Схема	от дд/мм/гггг до дд/мм/гггг
Дата на отпускане ³	☐ Помощ <i>ad hoc</i>	дд/мм/гггг

¹ За целите на правилата в областта на конкуренцията, определени в Договора, и за целите на настоящия раздел „предприятие“ е субект, който извършва стопанска дейност, независимо от неговия правен статут и начина на неговото финансиране. Съдът на Европейския съюз постанови, че субектите, които са под контрола (въз основа на правно основание или *de facto*) на един и същ субект, следва да се разглеждат като едно предприятие.

² Срок, през който предоставящият орган може да се ангажира с предоставянето на помощта.

³ „Дата на предоставяне на помощта“ е датата, на която законното право за получаване на помощта е предоставено на бенефициера съгласно приложимото национално законодателство.

икономически сектор(и), за който (които) се отнася	☐ Всички икономически сектори, допустими за получаване на помощ	
	☐ Само за някои сектори: моля, уточнете на ниво група по NACE ¹
Вид бенефициер	☐ МСП	
	☐ Големи предприятия	
Бюджет	Общ годишен размер на планирания бюджет по схемата ²	Национална парична единица ... (цели суми) ...
	Общ размер на помощта <i>ad hoc</i> , предоставена на предприятието ³	Национална парична единица ... (цели суми) ...
	☐ За гаранции ⁴	Национална парична единица ... (цели суми) ...

¹ NACE Rev. 2 — Статистическа класификация на икономическите дейности в Европейския съюз. Обикновено секторът се посочва на ниво група.

² В случай на схема за помощ: посочва се общият годишен размер на планирания бюджет по схемата или прогнозираните данъчни загуби на година за всички инструменти на помощ, съдържащи се в схемата.

³ В случай на помощ *ad hoc*: посочва се общият размер на помощта/данъчните загуби.

⁴ За гаранции се посочва (максималният) размер на обезпечените заеми.

Инструмент на помощта	☐ Безвъзмездни средства/лихвена субсидия ☐ Заем/възстановяеми аванси ☐ Гаранция (при необходимост с позоваване на решението на Комисията ¹) ☐ Данъчно облекчение или освобождаване от данъци ☐ Предоставяне на рисково финансиране ☐ Друго (уточнете) ...
Обосновка	Посочете основанието, поради което е била създадена държавна схема за помощ или е била предоставена помощ <i>ad hoc</i> вместо подпомагане в рамките на Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА): ☐ мярка, която не е обхваната от националната програма; ☐ приоритизиране при разпределянето на средства по националната програма; ☐ финансиране по ЕФМДРА вече не е възможно; ☐ Друго (уточнете)

¹ Ако е уместно, позоваване на решението на Комисията за одобряване на методиката за изчисляване на brutния еквивалент на безвъзмездна помощ.